

విజయ దిపిక

(వివిధ పోటీ ఏర్పాతల కోసం బహుళైచ్ఛిక వ్రద్ధులు, వ్యాసాలు మరియు
స్కూల్‌రూడార్యూక కథనాలు - ఇ.సి. సంక్షేమ శాఖ నుండి)

VOLUME 1 - NUMBER 13

జూలై, 2023.

గీరిజనులకు వెంట్టాభివేకం

పోడు భూములకు వట్టాలు

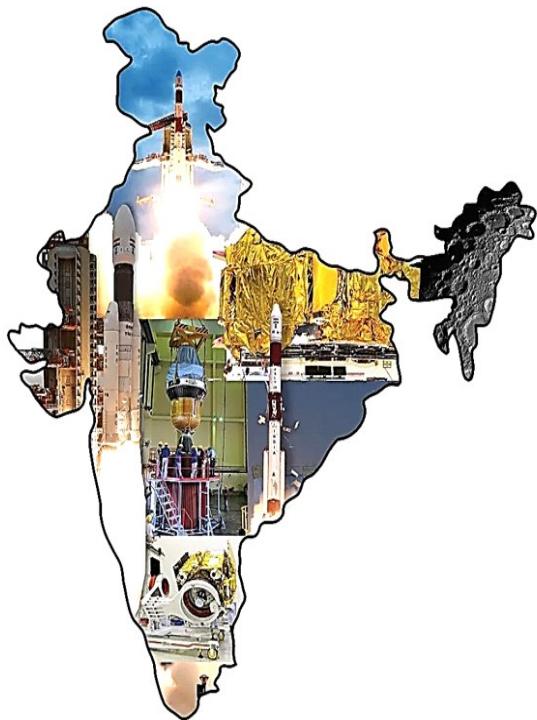
- తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యాప్తి 4,06,369 ఎకరాలు
1,51,146 మంది లజ్జదారులకు పోడు వట్టాల పంపిణీ
- బారీ, జంగరీ, జమీన్ అని లిఫింగ్ గొందు వీరులు కుపుంభిం పుట్టిన
గడ్డ నుంచే పోడు భూముల వట్టాల పంపిణీ ప్రారంభం
- అడవి జ్యూలకు అండా దండా మన నీఱం తీసేలింగ్

పోడు భూముల వట్టాభివేకం

పోడు భూముల వట్టాభివేకం
అండా దండా మన నీఱం తీసేలింగ్

స్పృహ పాలస్ 2023

One Nation - One Election

Ramsar Sites
in India

కరెంట్ అప్పైర్ మాన పత్రిక

టీ.ఎస్.బి.సి.స్టడీ సర్కల్స్, హైదరాబాద్. (టీ.ఎస్.బి.సి.ఐ.ఎస్.డి.టి.సి)

విజయ ఉపాధిక

(కరెంట్ అప్లైడ్ మాన్ పత్రిక)

సంపుటి:

జూలై, 2023

సంచిక:

Volume: 1

Number: 13

ఎడిటర్ ఇన్ చీఫ్ :

క. అలోక్ కుమార్

డైరెక్టర్, టీ.ఎస్.బిసి ప్రాథీ సర్కిల్, హైదరాబాద్.

ప్రముఖకర్త: టి.ఎస్. జి.సి. స్టడీ సర్కిల్, హైదరాబాద్.

పరిచయం

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో బి.సి విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల వార్షిక ఆదాయం రూ. 5,00,000/- మించని అర్పిన నిరుద్యోగ గ్రాహ్యయేట్లు మరియు పోస్ట్-గ్రాహ్యయేట్లకు ఉచితంగా 12 బి.సి స్టడీ సర్క్యూల్స్ మరియు 50 స్టడీ సెంటర్స్ ధ్వారా UPSC, స్టాఫ్ సెలక్షన్ కమిషన్, బ్యాంకింగ్ సర్వీసెస్, RRB, DSC మరియు స్టేట్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ నిర్వహించే గ్రూప్ -1,2,3,4 లతో పాటు వివిధ పోటీ పరీక్షలకు ఉచిత కోచింగ్ ఇవ్వబడును.

అందించే కోర్సులు

క్ర.సంఖ్య	కోచింగ్ కార్యక్రమాలు
1.	UPSC (సివిల్ సర్వీసెస్ ప్రీలిమ్స్ మరియు మెయిన్స్ ప్రోగ్రామ్)
2.	గ్రూప్ - I, II, III & IV మరియు ఫౌండేషన్ కోర్సు
3.	సబ్-ఇన్సైన్స్ ఆఫ్ పోలీస్/పోలీస్ కానిస్ట్రిబుల్స్/ఎక్సైజ్ కానిస్ట్రిబుల్స్
4.	జిల్లా. ఎంపిక కమిటీ/REIS/జానియర్ లెక్చరర్లు
5.	RRB/SSC/బ్యాంక్ P.Os./బ్యాంక్ ఫర్మ్సు
6.	పైపుళ్లు అబివృద్ధి కార్యక్రమాలు

LOCATION OF TS BC STUDY CIRCLES

క్ర. సంఖ్య	జిల్లా పేరు	ఏర్పడిన సంపత్తిరం	చిరుసామా
1	పరంగాల్	1994	లప్పుర్ బజార్, హన్స్కోం - 506001.
2	హైదరాబాద్	1996	ప్రదాబాద్, హైదరాబాద్ - 500059.
3	మహబూబ్ నగర్	1997	మట్టుగడ్డ, మహబూబ్ నగర్ - 509001.
4	నిజమాబాద్	2010	పాత BSNL బిల్డింగ్ సుభాష్ నగర్, నిజమాబాద్ - 503001.
5	ఆదిలాబాద్	2010	తిరుమల పెట్రోల్ పంప్ దగ్గర, ఆదిలాబాద్ - 504001.
6	కరీంనగర్	2010	మాన్సరు డ్యూమ్ రోడ్, కరీంనగర్ - 505001.
7	ఖమ్మం	2010	ఎష్టేట్ సర్క్యూల్, బై పాస్ రోడ్, ఎన్ని హస్టల్స్ పక్కన, ఖమ్మం - 507001.
8	నగ్గొండ	2013	శ్రీనగర్ కాలనీ, నగ్గొండ - 508001.
9	సంగారెడ్డి	2013	పెలుగు లోస్ క్యాపున్, బైపాస్ రోడ్, సంగారెడ్డి - 502103.
10	సిద్ధిపేట	2015	డి.ఇ.చ. లోస్ పక్కన, నసర్యారా, సిద్ధిపేట - 502103.
11	జోగులాంబ గద్వాల్	2018	TTN బిల్డింగ్, 1వ వైట్ గేట్ దగ్గర, గద్వాల్ - 509125.
12	రాజన్న సిరిసిల్ల	2022	సద్గుర్ నగర్, పుభుత్య కాళాశల రోండ్ దగ్గర, రాజన్న సిరిసిల్ల-505301

ఈ “విజయ దీపిక మాస పత్రిక” యొక్క ఉద్దేశం అన్ని రకాల పోటీ పరీక్షల గురించి అవగాహన కల్పించడం.

**K.ALOKE KUMAR
DIRECTOR
TS BC STUDY CIRCLES,
(TSBCESDTC),
HYDERABAD.**

విషయ సూచిక		
క్ర. సంఖ్య	విషయం	పేజీ నెం.
I	కవర్ స్టోరీలు	
a	కవర్ స్టోరీ 1: పోడు భూముల పట్టాభిప్రకం	6
	కవర్ స్టోరీ 2: స్పెన్ పాలస్ 2023	9
b	కవర్ స్టోరీ 3: 75 రామ్సర్ సైట్స్	14
c	కవర్ స్టోరీ 4: PM Calls for One Nation One Election	19
d	కవర్ స్టోరీ 5: అగ్నిపద్ధతి పథకం	23
II	జూలై నెల జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ దినోత్సవాలు	30
III	జూన్, 2023 నెల కరెంటు అప్పుర్స	
a	అంతర్జాతీయ అంశాలు	31
b	జాతీయ అంశాలు	36
c	రాష్ట్ర అంశాలు	40
d	ఆర్డిక అంశాలు	42
e	శాస్త్ర సాంకేతిక విషయాలు	44
f	అవార్డ్స్	47
g	కీడలు	49
h	వ్యక్తులు - ప్రదేశాలు	52

విషయ సూచిక		
క్ర. సంఖ్య	విషయం	పేజీ నెం.
IV	జనరల్ స్టడీస్	
a	భారత రాజ్యాంగము మరియు రాజనీతి శాస్త్రము	55
b	భారత దేశ భౌగోళిక శాస్త్రం	58
c	భారత దేశ చరిత్ర	62
d	భారత ఆర్ద్రక వ్యవస్థ	64
e	జనరల్ సైన్స్	66
f	అరిధైటీక్	70
g	రీజనింగ్	75
h	సామాజిక శాస్త్రం	77
i	తెలంగాణ భౌగోళికశాస్త్రం	80
j	తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కృతి, కళలు	84
k	తెలంగాణ ఆర్ద్రకవ్యవస్థ	86
l	తెలంగాణ స్వాతంత్య ఉద్యమం	88
m	తెలంగాణ ప్రభుత్వ పథకాలు	90
V	విజయ గాఢలు	92
VI	రాబోయే పోటీ పరీక్షల నేటిఫికేషన్లు	93
VII	టి.ఎస్. బి.సి. స్టడీ సర్క్రూల్స్ పోషల్ మీడియా లింక్ లు	94

కవర్ స్టోర్ - 1: పోడు భూముల ఏట్టాభేకం

మావ జీవీన్.. మావ వట్టా.. కుముంభీం పుట్టిన గడ్డ నుంచే పోడు భూముల వట్టాల వంపిణీని ప్రారంభించిన నీఎం కేసీఆర్.. జల్, జంగల్, జీవీన్ అని నినదించిన గోండు వీరుడు కుముంభీం పుట్టిన గడ్డ నుంచే ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ పోడు భూముల వట్టాల వంపిణీని 30 జూన్, 2023 శుక్రవారం ప్రారంభించారు. దశాబ్దాలుగా ఎదురుచూస్తున్న గిరిజనుల పోడు'కల నెరవేరనున్నది.

- ◆ 1,51,146 మందికి 4,06,369 ఎకరాలు వంపిణీ.
- ◆ కుముంభీం పురిటిగడ్డ నుంచే వట్టాల వంపిణీ మరూ.
- ◆ ఆసిపాబాదలో ప్రారంభించిన నీఎం కేసీఆర్.
- ◆ భద్రాదిలో హరీశరావు.. మానుకోటలో కేటీఆర్.
- ◆ 28 జిల్లాల్లో, 2845 గ్రామాల్లో లభ్యిదారులు.
- ◆ ఈ వానకాలం నుంచే 'పోడు'దారులకు రైతుబంధు.

తమ అస్తిత్వం కోసం గిరిజన, ఆదివాసీలు పోరాటుతూ వచ్చారు. ప్రధానంగా మూడు డిమాండ్ సాధనకోసమే దశాబ్దాలుగా వారిపోరాటం సాగింది. మావ నాటే మావ రాజ్ (మా తండాలో మా రాజ్యం), రిజర్వ్స్ పోడుభూములపై అధికారం.. ఈ

మూడింటి కోసం అడవిబిడ్డలు అలుపెరగని పోరు సాగించారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక వారి హక్కుల పరిరక్షణకు, గూడెం-తండా సంక్లేషనికి కేసీఆర్ ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది.

ప్రతి తండాను పంచాయతీని చేసి 'మావ నాటే మావ రాజ్' కలను సాకారం చేసింది. రిజర్వ్స్ పోడు పెంచి వారి భాగస్వామ్యానికి పెద్దపీట వేసింది. ఇమ్మడు.. జీవీన్ పోరాటాలకు ముగింపునిస్తా పోడు భూములకు వట్టాలు అందజేస్తున్నది. 4లక్షల ఎకరాల పోడు భూములకు నేటినుంచి ప్రభుత్వం వట్టాలను వంపిణీ చేయనున్నది.

జల్, జంగల్, జీవీన్ అని నినదించిన గోండు వీరుడు కుముంభీం పుట్టిన గడ్డ నుంచే ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ పోడు భూముల వట్టాల వంపిణీని ప్రారంభించారు. దశాబ్దాలుగా ఎదురుచూస్తున్న

గిరిజనుల పోడు'కల నేటితో నెరవేరనున్నది. దేశచరిత్రలో మొట్టమొదటిసారిగా నాలుగు లక్షల పైచిలుకు ఎకరాల భూమికి అడవి పుత్రులను హక్కుదారులను చేయనున్నారు. పోడు పంపిణీలో మధ్యప్రదేశ్, ఛత్రీనగర్ తర్వాత తెలంగాణ మూడోస్థానంలో సగర్వంగా నిలువబోతున్నది. సీఎం కేసీఆర్ అదేశాలతో ఫారెస్ట్ రైట్స్ కమిటీలు ఇప్పటికే లభ్యిదారులను గుర్తించాయి. 28 జిల్లాలు, 295 మండలాలు, 2,845 గ్రామ వంచాయతీల పరిధిలో ఫారెస్ట్ రైట్స్ కమిటీలు క్లేత్స్టాయిల్ పరిశీలించాయి. 12,49,296 ఎకరాలకు సంబంధించి 4,14,353 క్లెయిమ్స్ ను వివిధ స్థాయిల్ పరిశీలించి, 28 జిల్లాల పరిధిలో 4,06,369 ఎకరాల భూమిపై 1,51,146 మంది లభ్యిదారులు పోడు పట్టలు పొందేందుకు అర్పులుగా గుర్తించారు.

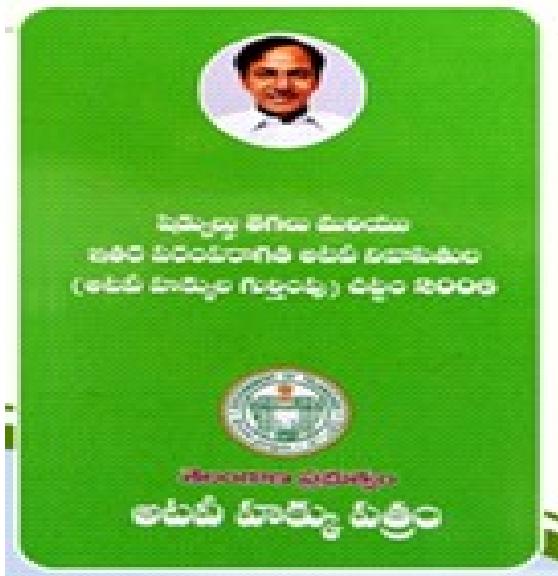
పక్షుందీగా అటవీ యాజమాన్య హక్కులు

'భవిష్యత్తులో అటవీ భూమి ఎట్టివరిస్తితుల్లోనూ అన్యాక్రాంతం కాకూడదు. పోడుభూముల పట్టల పంపిణీ విషయంలో పక్షుందీ చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. అటవీ భూమిని ఆక్రమిస్తే ప్రభుత్వం కలినంగా వ్యవహరిస్తుందన్న సంకేతాలు పోవాలి' అని సీఎం కేసీఆర్ ఇటీవల సంబంధిత శాఖలకు దిశానిర్దేశం చేశారు. ఈ నేపథ్యంలో

అధికారులు అన్ని చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. ఒకసారి భూ పంపిణీ చేసిన తరువాత అటవీ భూమి ఒక ఇంచు కూడా అన్యాక్రాంతం కాకుండా పట్టిప్ప చర్యలు చేపట్టారు. పాలిగన్ (POLYGON) టెక్నాలజీ సహాయంతో పోడుభూముల పట్టల (అటవీ భూ యాజమాన్య హక్కు ప్రతాలు)ను రూపొందించారు. భూమి సర్వ సంబంధం, పంపిణీ చేసే భూమి విస్తీర్ణం, ఆ భూమి ఏ అకాంక్ష రేఖాంశాల మధ్య ఉన్నది? సంబంధిత భూమి హద్దులు ఏవి? వంటి అంశాలను గూగుల్ మ్యాపింగ్ వివరాలతో పాటు పోలోగ్ గ్రామాను హక్కు పత్రంలో పొందుపరిచారు. దీంతో పంపిణీ చేసిన భూమి విషయంలో ఇరుగుపొరుగువారితో నరిహద్దు వివాదాలు తలత్తే అవకాశం లేదు. లభ్యిదారుడి భూమి హక్కునే అటవీ భూమి ఉంటే కాలక్రమేణా నదరు భూమిని లభ్యిదారుడు ఆక్రమించుకోకుండా ఉండేందుకు ప్రభుత్వం ఈ పాలిగన్ టెక్నాలజీని వినియోగించింది.

నాలుగు సంతకాలతో..

అటవీ భూ యాజమాన్య హక్కు పత్రాల్లో మూడు శాఖల అధికారులు, లభ్యిదారుడి సంతకాలను పొందుపరిచారు. హక్కు పత్రాలపై గిరిజన, అటవీ, రైవెన్యూ శాఖల అధికారుల సంతకాలుండేలా

ప్రభుత్వం జాగ్రత్తలు తీసుకున్నది. లభ్యదారుని ఫోటోను సైతం ఇందులో పొందుపరిచారు. పంపిణీ చేసే పోడు భూములకు ఈ వానకాలం పంట నుంచే రైతుబంధు ఇవ్వాలని సీఎం కేసీఆర్ నిర్ణయించారు. దీంతో రైతుబంధు లభ్యదారుల సంఖ్య మరో 1,51,146 పెరగనున్నది. 4,06,369 ఎకరాలకు రైతుబంధు కింద ప్రభుత్వంపై ఏటా రూ. 406.36 కోట్ల భారం పడనున్నది.

పోడులో మూడోస్థానం

దేశవ్యాప్తంగా అటవీహక్కుల చట్టం అమల్లోకి వచ్చాడ (2016) ఏకకాలంలో నాలుగు లక్షల ఎకరాల పైచిలుకు భూములకు పట్టాలు పంపిణీ చేయటం అన్నది చరిత్ర. ఇప్పటివరకు తెలంగాణలో పంపిణీ చేసింది 3.08 లక్షల ఎకరాలే. మధ్యప్రదేశ్ ఇప్పటి వరకు 9.02 లక్షల ఎకరాలు పంపిణీ చేసి మొదటిస్థానంలో ఉండగా, ఛత్రీన్గద్ద 8.98 లక్షల ఎకరాలు పంపిణీ చేసి ద్వీతీయస్థానంలో ఉన్నది. వీటి తర్వాత తెలంగాణ 4,06,369 ఎకరాలను పంపిణీ చేసి మూడోస్థానంలో నిలవబోతున్నది. మొత్తంగా తెలంగాణ 7.14 లక్షల ఎకరాల పోడు భూములకు పట్టాలు ఇచ్చి మూడోస్థానంలో ఉండటం విశేషం.

జిల్లాలవారీగా పోడు ఫిర్యాదులు, భూ విస్తరణ

జిల్లా	ఫిర్యాదులు	విస్తరణ (ఎకరాల్లో)
భద్రాద్రికొత్తగూడం	50,595	1,51,195
మహబూబాబాద్	24,181	67,730
కుమంటంలిసిఖాబాద్	11,519	47,138
ఆదిలాబాద్	12,222	31,683
ములుగు	7,129	18,460
సర్కర్	7,257	20,051
ఇమ్మం	6,598	12,470
కాషూరెడ్డి	5,015	11,347
సిజామాబాద్	4,229	8,611
వరంగల్	3,271	7,333
జయశంకర్-భూపాలపేట	3,250	8,088
మంచిర్యాల	2,403	5,024
సల్గొండ	2,928	5,578
నాగర్కంఱూర్	1,978	5,056
రాజస్కోలిసిల్ల	1,614	2,859
సంగారెడ్డి	1,127	1,808
మెడక్	610	525
వికారాబాద్	436	553
మహాల్	389	455
యాద్వాభమసగీలి	205	213
సుర్కాపీట	84	84
పశ్చింధ	70	65
మహబూబ్‌నగర్	19	13
జగీత్కుల	15	20
నారాయణపీట	3	8
పద్మపేట	4	2
మొత్తం	1,51,146	4,06,369

కవర్ స్టోర్ -2: స్పెషన్ పాలస్ 2023

ఇండియన్ స్పెషన్ పాలస్ 2023

పరిచయం:

భారత ప్రభుత్వం 2020లో అంతరిక్ష రంగంలో సంస్కరణలకు తెరతీసింది. కార్బుకలాపాలలు నిర్వహించడంలో NGE సహకారంతో మెరుగైన భాగస్వామ్యం మరియు వారికి ఒక స్థాయి పోలీటీ మైదానాన్ని అందించాలని లక్ష్యంతో ఈ సంస్కరణల తర్వాత ప్రభుత్వం అంతరిక్షానికి నియంత్రణ ఖచ్చితత్వాన్ని అందించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అభివృద్ధి చెందుతున్న అంతరిక్ష పర్యావరణ వ్యవస్థను రూపొందించడానికి వివిధ వాటాదారుల కార్బుకలాపాలను భారత అంతరిక్ష విధానం 2023.ఇదే విధంగా నమ్రగ్రసిత మరియు క్యాబినెట్ ఆమోదించిన సంస్కరణ దృష్టిని అమలు చేయడానికి దైనమిక్ ప్రేమ్ వర్క్ ని చేపట్టినది.

వివరణ:

1. దృష్టి:

అంతరిక్ష సామర్థ్యాలను పెంపొందించడానికి అభివృద్ధి చెందుతున్న వాణిజ్యాన్ని ప్రోరంభించండి. ప్రోత్సహించండి మరియు అభివృద్ధి చేయండి. అంతరిక్షంలో ఉనికి, సాంకేతిక అభివృద్ధి మరియు ఉత్సాధిక ప్రయోజనాలకు మూలంగా ఉపయోగించండిఅంతర్జాతీయ సంబంధాలను కొనసాగించండి. మరియు సమర్పంతమైన పర్యావరణ వ్యవస్థను సృష్టించండి అన్ని వాటాదారుల మధ్య స్పెషన్ అప్లికేషన్లు అమలు కోసం దేశం యొక్క సామాజిక ఆర్థిక అభివృద్ధి మరియు భద్రత పర్యావరణ మరియు జీవితాల రక్షణ భాగంగా అంతరిక్షంలో శాంతియతత అన్వేషణ ప్రజల అవగాహన మరియు శాస్త్రియతను ప్రేరేపించడం ప్రధాన లక్ష్యం.

2. అంతరిక్ష రంగం కార్బోనిట్:

అంతరిక్ష రంగం కోసం నిర్దేశించిన దృక్ పాదానికి అనుగుణంగా ప్రభుత్వ సమగ్రతను కొనసాగించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. మొత్తం విలువలో ఎక్కువ ప్రైవేట్ రంగ భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడం మరియు ప్రోత్సహించడం ద్వారా విధానం స్నేహ ఎకానమీ యొక్క పెరుగుదల కొత్త స్థలాల అన్వేషణ అంతరిక్ష సాంకేతికత లేదా సేవల భారతీయ వినియోగదారుల కమ్యూనికేషన్ రిమోట్ సెన్సింగ్, డేటా సర్వొసెన్, లాంచ్ సర్వోసెన్ మొదలైనవి పబ్లిక్ లేదా ప్రైవేట్ సెక్యూరిటీ నుండి ప్రైవేట్ లేదా పబ్లిక్ అయిన ఏదైనా మూలం నుండి నేరుగా వాటిని సేకరించడానికి ఉచితంగా ప్రభుత్వం దృష్టి సారించింది.

దీనిలోని ప్రధాన అంశాలు:

1. అంతరిక్ష రంగంలో అధనూతన పరిశోధన అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం.

దీనిని ఒక క్రమ పద్ధతిలో నిలకడగా మరియు పెంపాందించడానికి అంతరిక్ష కార్బోనిట్ మంచి యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశం.

2. జాతీయ ప్రాథాన్యతల కోసం స్నేహ టెక్నాలజీని ఉపయోగించి పబ్లిక్ వస్తువులు మరియు సేవలను అందించడం

3. అంతరిక్ష రంగంలో ప్రభుత్వ ఇతర అనగా ప్రైవేట్ రంగాన్ని ప్రోత్సహించి స్థిరమైన ఊహా జనిత మైన నియంత్ర ప్రేమ వర్క్ ని ఏర్పాటు చేసుకొని అభివృద్ధి చెందడం.

4. అంతరిక్ష రంగానికి మద్దతుతో అంతరిక్ష సంబంధిత విద్యా మరియు ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడం, సౌట్ర అవ్ లను ఏర్పాటు చేయడం.

5. మొత్తం సాంకేతిక అభివృద్ధి కోసం స్నేహ ను పూర్తిగా ఉపయోగించడం, శాస్త్రీయతను పెంపాందించడం, సమాజంలో స్వభావాన్ని మరియు అంతరిక్ష కార్బోనిట్ అవగాహన పెంచడానికి ఉపయోగిస్తారు.

3. ప్రభుత్వ ఇతర సంస్థలు:

NGE ల స్థాపన ద్వారా అంతరిక్ష రంగంలో ఎండ్ టు ఎండ్ కార్బోనిట్ మాపాలను చేపట్టడానికి అనుమతులు ఇవ్వడం మరియు అంతరిక్ష వస్తువులు ఆధారిత ఆస్తులు మరియు సంబంధిత సేవలు వంటి వాటి ఆపరేషన్, కమ్యూనికేషన్, రిమోట్ సెన్సింగ్, నావిగేషన్ మొదలైనవి పెంపాందించడానికి ఇన్ స్నేహ సూచించిన మార్గదర్శకాలు నిబంధనలు ఆధారంగా NGE లను ప్రోత్సహించబడుతాయి.

NGE లు అనగా ప్రభుత్వ ఇతర సంస్థలు.

వీటి కార్బోనిట్:

1. జాతీయ అంతర్జాతీయ అంతరిక్ష ఆధారిత కమ్యూనికేషన్ సేవలను అందిస్తాయి.

2. అంతరిక్ష వస్తువుల కార్బోనిట్ మాపాల కోసం గ్రోండ్ సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయండి మరియు స్టేషన్ మరియు ఉపగ్రహ నియంత్రణ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయండి.

3. అంతరిక్ష కార్బోనిట్ మాపాల కోసం నూతన స్థలాన్ని స్థాపించడానికి భారతీయ కక్ష వనరులు మరియు భారతీయతర ఆర్థిటార్ పనులను ఉపయోగించండి భారతదేశ మరియు భారతదేశం వెలుపల కమ్యూనికేషన్

సేవలు కోసం వస్తువులను ఏర్పరచడం.

4. ఇన్ స్పెన్ ద్వారా రిమోట్ సెన్సింగ్ ఉపగ్రహ వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయడం సేకరించడం లీజుకు తీసుకోవడం షైలింగ్ చేయడం మొదలైనవి చేస్తాయి.
5. ఉపగ్రహ ఆధారిత రిమోట్ సెన్సింగ్ డేటా అలాగే డేటా ఆధారంగా అప్లికేషన్లను వ్యాప్తి చేయడం.
6. సాంకేతికతలను మెరుగుపరచడం అనువర్తనాలను అభివృద్ధి చేయడము మరియు వాణిజ్యాకరించడం, శాటీలైట్ నావిగేషన్, కమ్యూనికేషన్ మరియు రిమోట్ సెన్సింగ్ అభివృద్ధి చేసి ప్రభుత్వానికి అందించడం మొదలైనవి చేస్తాయి.
7. దీని ద్వారా దీర్ఘకాలిక స్థిరత్వం కోసం పరిశోధనాలు అవిష్కరణలు సాంకేతిక అభివృద్ధి పరచడం.

4. అంతర్కాలిక రంగమును అభివృద్ధి చేయడం

అంతర్కాలిక పరిస్థితులను అవగాహన సామర్థ్యతలను అభివృద్ధి చేయడం నూతన అంతర్కాలిక కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడం అంతరిక్ష అంతరిక్ష రవాణా వ్యవస్థలను తయారు చేయడం. అంతరిక్షంలో సురక్షితమైన కార్బూకలాపాలను జరపడం నిర్వహణ కోసం ఎండు టు ఎండు సేవలను ఏర్పరచడంగ్రాహిత శకలం అంతరిక్షం యొక్క వాణిజ్య రంగంలో పాల్గొనడం అంతరిక్షంలోకి సొంతగా రవాణా చేయడానికి అటువంటి గ్రహ శకలం వనరు లేదా దానికి అనుగుణంగా పొందిన అంతరిక్ష వనరులను ఉపయోగించుకోవడం మరియు విక్రయించడం భారతదేశ అంతరించి జాతీయ బాధ్యతలతో సహకరించడం మొదలైన చేస్తారు.

భారత అంతరిక్ష విధానం 20 23కి భద్రతపై క్యాబినేట్ కమిటీ ఆమోదం తెలిపింది. ఈ విధానం అంతరిక్ష రంగంలో ప్రైవేట్ రంగ భాగస్వామ్యాన్ని పెంపొందించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అదేవిధంగా ఇస్రో ఆధునిక అంతరిక్ష సాంకేతికతల పరిశోధన మరియు అభివృద్ధిపై దృష్టి పెడుతుంది. ఈ విధానం అంతరిక్ష సంస్కరణలో చాలా అవసరమైన స్పష్టత ముందుకు సాగడానికి దేశానికి అంతరిక్ష ఆర్థిక అవకాశాలను పెంపొందించడానికి ప్రైవేట్ పరిశ్రమ భాగస్వామ్యాన్ని అభివృద్ధి పరచడానికి ఈ విధానం ఇండియన్ స్పెన్ రీసెర్చ్ ఆర్గానిజేషన్ ఇస్రో ఎంతో బాధ్యత మైన పాత్రను నిర్వహిస్తుంది. అంతరిక్ష రంగానికి సంబంధించిన ఇచ్చితమైన కార్బూకలాపాలను ఎన్వెస్టివెల్ నిర్వహిస్తుంది ఇది డిమాండ్ ఆధారిత రీతిలో పనిచేస్తుంది.

5. ఇన్ స్పెన్ విధానం

ఇన్ స్పెన్ అనేది ఇస్రో మరియు ప్రైవేట్ ఇతర సంస్ల మధ్య సంబంధాలను కలిగి ఉంటూ కొత్త సాంకేతికతలు కొత్త వ్యవస్థలు కొత్త పరిశోధనాలను మరియు అభివృద్ధి తన వాణిజ్యపరమైన రంగాన్ని ఏర్పరచుకుంటుంది.

ప్రైవేట్ రంగం ప్రవేశంకుప్రగటోలు రాకెట్లు మరియు ప్రయోగ వాహనాలను నిర్మించడం దేటా సేకరణ మరియు వ్యాప్తి ఎండ్ టు ఎండ్ అంతరిక్ష కార్బూకలాపాలలో పాల్గొనడానికి ఈ విధానం ప్రైవేట్ రంగాన్ని అనుమతిస్తుంది ప్రైవేట్ రంగం ఇస్రో సౌకర్యాలను తక్కువ ఛార్జ్ ఉ పయోగించుకోవచ్చు మరియు ఈ రంగానికి కొత్త మాలిక సదుపాయాలను రూపొందించడంలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి ప్రోత్సహించబడుతుంది.

6. ప్రభావం:

భారతదేశంలో అంతరిక్ష రంగం లో ప్రవేట్ భాగస్వామ్యమును ప్రోత్సహించడం వలన గ్లోబల్ స్పేస్ ఎకానమీలో భారతదేశం తన వాటాను భవిష్యత్తులో రెండు శాతం కంటే తక్కువ నుండి 10 శాతం కు పెంచుకోవడానికి ఈ విధానం సాయపడుతుంది.

7. భారతదేశ అంతరిక్ష రంగం ప్రస్తుత స్థితి :

భారతీయ అంతరిక్ష రంగం ఖర్చు తక్కువతో కూడుకున్న ఉపగ్రహాలను నిర్మించడంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా గుర్తింపు పొందింది. ఇప్పుడు భారతదేశ ఉపగ్రహాలను కూడా అంతరిక్షంలోకి తీసుకువెళ్తుంది అంతర్జాతీయ ఒప్పందల ప్రకారంగా దేశం భాహ్య అంతరిక్షం లో శాంతియుత మరియు పోర వినియోగాన్ని సమర్థించడం మరియు అంతరిక్ష సామర్థ్యతలు లేదా కార్బ్యూక్రమాల యొక్క ఏదైనా ఆధునికరించడం వ్యక్తిగతికించడం కొనసాగిస్తుంది. ఇస్రో ప్రపంచంలోనే ఆరవ అతిపెద్ద అంతరిక్ష సంస్థ మరియు అసాధారణమైన విజయవంతమైన రేటును కలిగి ఉంది. 400 ప్రవేట్ స్పేస్ కంపెనీలతో భారతదేశ వ్యాప్తంగా ఐదో స్థానంలో ఉంది. అంతరిక్ష సంస్థల భారతదేశ అంతరిక్ష రంగంలో వాణిజ్యకరమైన నిబంధనాలు లేకపోవడం వలన ఇంటర్వెట్ సేవలు మరియు అంతరిక్ష పర్యాటకం కోసం ప్రైవేటు ఉపగ్రహ యాత్రలు అభివృద్ధి కారణంగా బాహ్య అంతరిక్షంలో వాణిజ్యకరణం వేగవంతం అవుతుంది. ప్రవేట్ రంగం ప్రోత్సహించడం వలన అంతరిక్ష రంగం ఎక్కువగా అభివృద్ధి చెందుతుంది.

8. పెరుగుతున్న అంతరిక్ష సిద్ధిలాలు :

అంతరిక్ష యాత్రలు పెరిగే కొద్దీ మరిన్ని అంతరిక్ష సిద్ధిలాలు పెరుగుతున్నాయి వస్తువులు భూమి చుట్టూ చాలా వేగంతో తిరుగుతాయి కాబట్టి అంతరిక్ష సిద్ధిలాలు యొక్క చిన్న ముక్క కూడా అంతరిక్ష నోక్కు దెబ్బతిస్తుంది కాబట్టి అంతరిక్ష సిద్ధిలాలను ఎప్పటికప్పుడు తొలగించే విధంగా నూతన పద్ధతులను అన్వేషించవలెను. ఇతర దేశాలతో పోలిస్తే చైనా అంతరిక్ష పరిశ్రమ, అమెరికా అంతరిక్ష పరిశ్రమ చాలా వేగంగా పెరుగుతున్నది.

9. భారతదేశం యొక్క అంతరిక్ష ఆస్తులను రక్షించడం, విస్తరించడం :

అంతరిక్ష రంగంలో అంతరిక్ష నోక్కలో దాని అంతరిక్ష ఆస్తులను సమర్థవంతంగా రక్షించుకోవడానికి భారతదేశానికి నమ్మకమైన మరియు ఖచ్చితమైన ప్రాకింగ్ సామర్థ్యత అవసరమవుతుంది. ప్రాజెక్ట్ ఎన్కెటిఆర్ఎం ద్వారా భారత ఉపగ్రహాలకు సిద్ధిలాలకు

మరియు ఇతర ప్రమాదాల ను గుర్తించడానికి అంతరిక్షంలో ముందస్తు హెచ్చరిక వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

అంతరిక్షంలో శాశ్వత స్థానం భారతదేశ ఏర్పరచుకోవడానికి అంతర్జాతీయ సంస్థలతో సహకరించడానికి దీర్ఘకాలికంగా గ్రహ రక్షణ కార్బ్రూక్రమం మరియు ఉమ్మడి అంతరిక్ష యాత్రల కోసం ప్రణాళిక తయారు చేసుకోవాలని దీని ద్వారా భారతదేశం గగన్యాన మిషన్లతో భారతదేశం యొక్క అంతరిక్ష ఉనికి గురించి ఇస్రో మానవ సహాత అంతరిక్ష విమానాలపై ధృష్టి సారించడం ప్రారంభించిందిభారతదేశంలో గ్రామీణ స్థాయిలో అంతరిక్ష అవగాహన కార్బ్రూక్రమాలను ప్రారంభించడం కళాశాల స్థాయిలో ఇంటర్వీవ్ ఏర్పాటు చేయడం. దీని ద్వారా అంతరిక్ష రంగాన్ని విస్తరించుకోవడంభారతదేశం నుండి 750 మంది పారశాల బాలికలు తయారుచేసిన ఆజాది శాట్ ఈ దిశలో ఒక ధృథమైన అడుగుభారతదేశ యువత మరియు వ్యవస్థాపకుల సామర్థ్యాన్ని పూర్తిగా పెంపొందించడానికి భారతీయ అంతరిక్ష రంగంలోనికి ప్రవేటు సంస్థలను ప్రోత్సహించి కొత్త వ్యవస్థలను స్థాపించడానికి భారతదేశ అంతరిక్ష రంగం 2023 పాలసీని ప్రభుత్వం ఆమోదించింది

ప్రస్తుతం ఇస్రోయొక్క చాలా వనరులు దాని మరింత నూతన లక్ష్యాలను ఏర్పరచుకొని ప్రవేటు పరిశ్రమను కూడా సైన్స్ రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్మెంట్ ఇంటర్ ప్లానిటరీ ఎక్స్పొరినేషన్ మరియు స్ట్రోటజిక్ లాంచ్ లపై ధృష్టి పెట్టడానికి ఇస్రో పాల్గొంటుందిప్రస్తుతం ఇస్రో భారత ప్రభుత్వ ఆర్థిక వ్యవస్థ పైనే ఆధారపడకుండా ప్రవేట్ రంగం ద్వారా అనేక దేశాల యొక్క అంతరిక్ష కార్బ్రూక్రమాలను చేస్తా నూతన ఆర్థిక వ్యవస్థను సృష్టించుకుంటుంది. భారతదేశం యొక్క అంతరిక్ష రంగం ప్రధాన లక్ష్యం అంతరిక్ష రంగం లో మొదటి స్థానంలో ఏర్పరచుకోవడం.

ముగింపు

అంతరిక్ష రంగంలో ప్రవేట్ రంగంలో ప్రోత్సహిస్తా అతి తక్కువ ఖర్చుతో అంతరిక్షంలోకి శాటీలైట్లను పంపడం మానవ సహాత యాత్రలను చేయడంఆర్థిక రంగమును అభివృద్ధి పరచడము వాణిజ్య రంగం కు ఉ పయోగపడడం. అంతరిక్ష రంగాన్ని అభివృద్ధి పరచడం అనేక గ్రహ శకలాలను పరిశీలించడం తద్వారా భారతదేశం యొక్క అభివృద్ధికి తోడ్పుడటం మొదలైన అంశాలు ఉన్నాయి.

సంక్షిప్తాల జాబితా

1. DOS	: డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ స్పేస్	2. DOT	: డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ ఐలికమ్యూనికేషన్స్
3. GSD	: గ్రోండ్ శాంప్లింగ్ దూరం	4. GSO	: జియో-స్టేషనరీ ఆర్బిట్
5. IN-SPACe:	ఇండియన్ నేషనల్ స్పేస్ ప్రమోషన్ & ఆధ్వర్యజేషన్ సెంటర్		
6. ఇస్రో	: ఇండియన్ స్పేస్ రీసెర్చ్ ఆర్గానిజేషన్		
7. ITU	: ఇంటర్నేషనల్ ఐలికమ్యూనికేషన్ యూనియన్		
8. NGE	: ప్రభుత్వాత సంస్		
9. NGSO	: నాన్ జియో-స్టేషనరీ ఆర్బిట్		
10. NSIL	: స్యాస్పేస్ ఇండియా లిమిటెడ్		
11. SCC	: ఉపగ్రహ నియంత్రణ కేంద్రం		
12. TT&C	: ఐలిమెట్రీ, ట్రాకింగ్ & కమాండ్		
13. WPC	: వైర్లెన్ ప్లానింగ్ మరియు కోఆర్డినేషన్		

కవర్ స్టోర్ - 3: 75 రామ్సర్ సైట్స్

1. భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 75 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న

సందర్భంగా గుర్తింపు పొందిన 75 రామ్సర్ సైట్లు? (లేదా)

75వ స్వాతంత్ర్య సంవత్సరంలో (2022) భారతదేశంలోని 75 రామ్సర్ సైట్లు.

పరిచయం:

భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొంది 75 సంవత్సరాలు పూర్తయిన సందర్భంగా, దేశవ్యాప్తంగా “ఆజాదీ కా అమృత్ మహాత్మ్వ” అనే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించి ఆనేక అంశాలలోని ప్రశ్నేకతను తెలియపరుస్తూ పర్యావరణ పరిరక్షణలో భాగంగా చిత్తది ప్రాంతాల ప్రాధాన్యత దృష్ట్యా దేశంలో 11 కొత్త చిత్తది ప్రాంతాలను రామ్సర్ సైట్లుగా గుర్తించినట్లు ప్రభుత్వం అధికారికంగా ప్రకటించింది. దీంతో దేశంలో అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యత కలిగిన రామ్సర్ జాబితాలోని ప్రాంతాల సంఖ్య 75కి పెరిగింది. తాజాగా చేర్చిన 11 ప్రాంతాలతో పాటు మరొక 10 ప్రాంతాలను కలుపుకొని 2022 సంవత్సరంలో మొత్తంగా 21 ప్రాంతాలను భారత రామ్సర్ ప్రాంతాలుగా గుర్తించింది.

చిత్తది నేల అంటే సంవత్సరం పొడవునా నీటిని కలిగి ఉండే ప్రాంతాలు. ఉదాహరణకు మంచినీటి సరస్వులు, ఉప్పునీటి సరస్వులు, మడ అడవులను కలిగిన సాగర సంగమ ప్రాంతాలు. నదీ ముఖధారం వద్ద ఉన్న దెల్లా, తరచుగా వరదలు వచ్చే లోతట్టు ప్రాంతాలు. చిత్తది నేలలను భూమికి ఉన్న మూత్ర పిండాలు అని కూడా అంటారు. ఇవి నీటి వనరులకు, మంచి నీటికి మూలాలుగా ఉన్నాయి. ఇవి భూమి ఉపరితలం నుంచి వ్యాహాలను ఫిల్టర్ చేస్తాయి. అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యత కలిగిన చిత్తది నేలలను రామ్సర్ ప్రదేశాలు అని కూడా అంటారు. ఈ చిత్తది నేలలు పర్యావరణాన్ని, సంబంధిత వృక్ష మరియు జంతు జీవనాన్ని నియంత్రించే ప్రాథమిక కారకంగా ఉండే ప్రాంతాలు.

రామ్సర్ ఒప్పందం-1971

అంతర్ ప్రభుత్వ పర్యావరణ ఒప్పందంలో భాగంగా “ది కన్వెన్షన్ ఆన్ వెట్ల్యాంప్స్” అనే పేరుతో ‘యునైటెడ్ నేషన్స్ ఎడ్యూకేషనల్, సైంటిఫిక్ అండ్ కల్చరల్ ఆర్నెజేషన్ (యునెసో) సంస్థ ఇరాన్ దేశంలో రామ్సర్ నగరంలో 1971 సంవత్సరం, ఫిబ్రవరి 2వ తేదీన చిత్తది నేలల సంరక్షణ మరియు స్థిరమైన ఉపయోగం కోసం భాగస్వామ్య దేశాలతో ఆమోదించబడింది. అందుచే ఈ ప్రాంతాలను రామ్సర్ సైట్లు అని అంటారు. కన్వెన్షన్ యొక్క లక్ష్యం “స్థానిక మరియు జాతీయ చర్యలు మరియు అంతర్జాతీయ సహకారం ద్వారా అన్ని చిత్తది నేలల పరిరక్షణ మరియు తెలివైన ఉపయోగం, ప్రపంచవ్యాప్తంగా స్థిరమైన ఆభివృద్ధిని సాధించడంలో సహకారం”. ఆగస్టు 2022 నాటికి, ప్రపంచవ్యాప్తంగా 2,453 రామ్సర్ సైట్లు ఉన్నాయి.

- ◆ నేడు, రామ్సర్ జాబితా ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద రక్షిత ప్రాంతాల నెట్వర్క్
- ◆ రామ్సర్ ఒప్పందం మీద సంతకం చేసిన తొలి దేశం - ఆష్ట్రేలియా (1974లో).
- ◆ రామ్సర్ ఒప్పందం కింద గుర్తించిన తొలి సైట్ - కోబగ్గ దీపకల్పం (ఆష్ట్రేలియా).
- ◆ యునెస్కో ఆధ్యర్యంలో రామ్సర్ ఒప్పందం అమల్లోకి వచ్చిన సంవత్సరం - 1975.
- ◆ అత్యధిక సైట్లు కలిగిన దేశాలు యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ 175 మరియు మెక్సిక్ 142.
- ◆ రామ్సర్ సైట్ల కింద అత్యధిక విస్తరం కలిగిన దేశం - బొలీవియా (148000 కిమీ).

రామ్సర్ ఒప్పందం - మూడు కీలక అంశాలు:

- 1) చిత్తది ప్రాంతాల తెలివైన వినియోగం (Wise Use)
  - 2) అంతర్జాతీయ కృషి కోసం అర్థత కలిగిన చిత్తది ప్రాంతాలను రామ్సర్ సైట్లుగా గుర్తించడం
  - 3) అంతర్జాతీయంగా చిత్తది ప్రాంతాల పరిరక్షణకు సమప్పి కృషి చేయడం
- ◆ మే 2023 నాటికి ప్రపంచ వ్యాపంగా రామ్సర్ ఒప్పందంలోని దేశాలు - 172.
  - ◆ అంతర్జాతీయ చిత్తది నేలల పరిరక్షణ తొలి సదన్సు జరిగిన ఫిబ్రవరి 2ను 1997 నుంచి ప్రతి ఏటా 'ప్రపంచ చిత్తదినేలల దినోత్సవం'గా జరుపుకొంటున్నారు. ప్రపంచ చిత్తది నేలల దినోత్సవం 2023 థిమ్ - 'చిత్తది నేలల పునరుద్ధరణకు ఇది సమయం'.
  - ◆ ప్రపంచ చిత్తది నేలల దినోత్సవం 2022 థిమ్ - 'వెట్ల్యాండ్స్? యాక్స్ ఫర్ పీపుల్ అండ్ నేచర్'.
  - ◆ రామ్సర్ సైట్ ఇస్టర్స్ ఇస్టర్స్ సర్వీస్ (RSIS) అనేది ప్రతి రామ్సర్ సైట్పై సమాచారాన్ని అందించే శోధించడగిన డెటాబేస్.

రామ్సర్ కన్వెన్షన్ ఇంటర్నేషనల్ ఆర్గానేజెషన్ పార్ట్ నర్స్ (IOPలు) అని పిలువబడే మరో అరు సంస్థలతో కలిసి వని చేస్తుంది. ఇవి:

- ◆ బగ్గ లైప్ ఇంటర్నేషనల్
- ◆ ఇంటర్నేషనల్ యూనియన్ ఫర్ కన్వెన్షన్ ఆఫ్ నేచర్ (ఐయూసిఎస్)
- ◆ వెట్ల్యాండ్స్ ఇంటర్నేషనల్
- ◆ వరల్డ్ వైడ్ ఫండ్ ఫర్ నేచర్ (డబ్బుడబ్బుఎఫ్)
- ◆ అంతర్జాతీయ నీటి నిర్వహణ సంస్థ
- ◆ వైల్డ్ ఫోల్ అండ్ వెట్ల్యాండ్స్ ట్రస్ట్ - 1982 పొరిన్ ప్రాటోకాల్, 1987 రెజినా ప్రాటోకాల్ ద్వారా రామ్సర్ ఒప్పందం కొన్ని మార్పులకు గురైంది.

మాంట్రిక్స్ రికార్డ్:

- ◆ అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యత కలిగిన చిత్తది నేలల జాబితాలోని వాటిలో పర్యావరణ మార్పుల వల్ల తీవ్రమైన ప్రతికూల ప్రభావాలకు గురయ్య రామ్సర్ సైట్ల గురించి తెలియజేసే జాబితాను మాంట్రిక్స్ రికార్డ్ అని అంటారు.

- ◆ 1990లో మాంట్రిక్స్ రికార్డ్ ను రూపొందించారు.
- ◆ ఇది రామ్సర్ ఒప్పందంలో ఒక అంతర్భాగం.
- ◆ ప్రస్తుతం మాంట్రియక్స్ రికార్డ్ లో 48 రామ్సర్ సైట్లను గుర్తించారు.
- ◆ ప్రస్తుతం భారతదేశంలోని రెండు చిత్తది నేలలు మాంట్రిక్స్? రికార్డ్ లో ఉన్నాయి. అవి
- ◆ రాజస్థాన్ లో గల కీమోలాడియో నేషనల్ పార్క్ మరియు మణిపూర్ లో గల లోక్ తక్ సరస్వతిలు.

చిత్తది ప్రాంతాలు - పర్యావరణ ప్రాముఖ్యత:

- 1) నీటిని వడగట్టి శుభ్రపరచి నిల్వచేస్తాయి, వరదనీటిని నియంత్రిస్తాయి.
- 2) వృక్ష, జంతు సంపద, జలచర జీవులకు చిత్తది ప్రాంతాలు ఆవాసాలు
- 3) అనేక స్థానీయ, వలస పక్షులకు ఇవి ప్రధాన ఆవాస ప్రాంతాలు.
- 4) పోషకాలను, భూగర్భ జలాలను రీసైక్లింగ్ చేసి, వాతావరణ పరిస్థితులను సమతూకం చేస్తాయి.
- 5) వాతావరణంలో తేమ శాతాన్ని కొనసాగించడానికి దోహదపడతాయి.
- 6) వరి వంతీ పంటలకు జన్ము రిజర్వ్ గా పనిచేస్తాయి.
- 7) పర్యాటక రంగం బలోపేతం కావడానికి తద్వారా ఆర్థిక ప్రగతికి కారణమవుతాయి.
- 8) సాంస్కృతిక వైభవానికి, ఆధ్యాత్మికతకు ఇవి నెలవులుగా ఉంటున్నాయి.
- 9) ప్రపంచవ్యాప్తంగా బిలియన్ కౌద్ది ప్రజలకు ప్రధాన జీవనాధారంగా ఉన్నాయి.
- 10) జీవవైవిధ్యం అంతరించడకుండా ఉండటానికి ప్రధాన సహజ వనరులుగా ఉన్నాయి.

చిత్తది ప్రాంతాల క్షీణిత - కారణాలు:

- 1) ఆక్వ్ కల్చర్, ఇవర్ ఫిఫింగ్
- 2) పారిశ్రామిక, గృహ, వ్యవసాయ వ్యర్థాలు యథేచ్చగా చిత్తది ప్రాంతాల్లో కలిసి పోతుండటం
- 3) అటవీ నిర్మాలన, ప్రజా ఆవాసాల కోసం చిత్తది ప్రాంతాల ఆక్రమణ
- 4) వరి బదులు వాణిజ్య పంటలను సాగుచేయడం
- 5) సముద్ర తీర ప్రాంతాల్లో భారీ ఇసుక తవ్వకాలు జరపడం

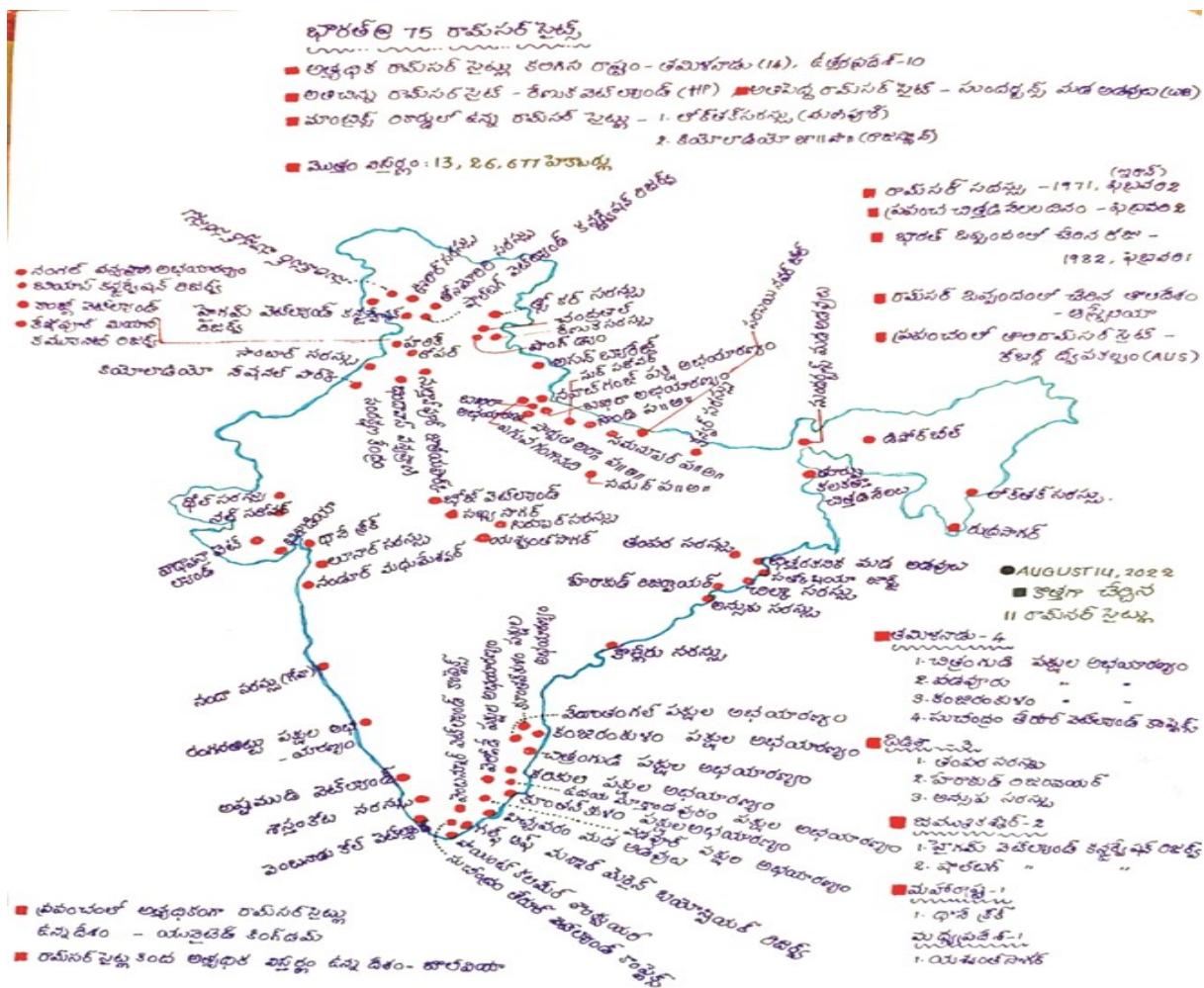
భారత దేశంలో రామ్ సర్ ఒప్పందం:

భారత దేశం ఈ రామ్ సర్ ఒప్పందంలో ఫిబ్రవరి 1, 1982 న సంతకం చేసింది. 1982 నుండి 2013 వరకు రామ్సర్ సైట్ ల జాబితాలో మొత్తం 26 సైట్ లు జోడించబడ్డాయి. అయితే 2014 నుండి 2022 వరకు, దేశం 49 కొత్త చిత్తది నేలలను రామ్సర్ సైట్లల జాబితాలో చేర్చింది. ఈ విధంగా 1982వ సంవత్సరంలో 2 సైట్లతో గుర్తింపు పొంది ఆగట్టే 2022 నాటికి 75 సైట్లకి చేరింది. దేశంలోని చిత్తది నేలలు, మడ అడవులు, ప్రవాళ మృత్తికలు, బురద నేలల పరిరక్షణలో సహకారం అందించే లక్ష్మింతో కేంద్ర పర్యావరణ, అటవీ శాఖ కొత్తగా 2021, ఆక్షోబర్ 2వ వెట్లాయండ్స్? ఆఫ్ ఇండియా పోర్టల్ను ప్రారంభించింది. ఈ పోర్టల్లో పొందుపరిచిన నివేదిక ప్రకారం దేశవ్యాప్తంగా 7.57 లక్షల చిత్తది నేలలు ఉండగా, వీటి విస్తరణ 1.52 కోట్ల పొక్కల విస్తరణతో, దేశ విస్తరణలో చిత్తది నేలల వాటా 4.63 శాతం.

చిత్తది నేలల సంరక్షణ - భారత ప్రభుత్వ చర్యలు:

- 1) 1985-86 నుంచి జాతీయ చిత్తది నేలల పరిరక్షణ కార్బూకమాన్ని అమలు చేయడం
- 2) చిత్తది నేలలు పరిరక్షణ, నిర్వహణ నియమాలు-2017ను అమలు చేయడం
- 3) చిత్తది నేలలను రామ్సర్ సైట్స్?గా గుర్తింపు పొందడానికి అంతర్జాతీయంగా కృషిచేయడం

భారత దేశంలో గల రామ్సర్ సైట్లు:

- 1) దేశంలో గుర్తించిన తొలి రామ్సర్ సైట్స్ - చిలికా సరసు (ఒడిశా), కింయాలాడియా జాతీయ పార్క్ - (రాజస్వాన్)

- 2) దేశంలో అత్యధిక రామ్సర్ సైట్లు గల రాష్ట్రం - తమిళనాడు (14)
- 3) దేశంలో అతిపెద్ద రామ్సర్ సైట్ - సుందర్భున్ - మద అడవులు (పశ్చిమ బెంగాల్)
- 4) దేశంలో అతిచిన్న రామ్సర్ సైట్ - రేఱుక వెట్లాయండ్ (0.2 చ.క్.మీ.), హిమాచల్ ప్రదేశ్
- ◆ భారతదేశంలోని మొత్తం రామ్సర్ సైట్ల ల విస్తరణ - 13,26,677 హెక్టార్లు. ఆగష్టు 2022 నాటికి, తమిళనాడు రాష్ట్రం భారతదేశంలో అత్యధిక (14) రామ్సర్ సైట్లను, తర్వాత 10 సైట్లతో ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం కలిగి ఉంది.
- ◆ పంజాబ్ & ఒడిశా రాష్ట్రాలలో-6 చౌప్పున, జమ్ము కాశ్మీర్-5, గుజరాత్ & మధ్యప్రదేశ్ లలో -4, కేరళ,

హిమాచల్ ప్రదేశ్ & మహారాష్ట్ర లలో -3 చౌప్పున, లడ్జ్, రాజస్థాన్, పశ్చిమ బెంగాల్, హర్యానా లలో -2 చౌప్పున, మణిపుర్, ఆంధ్రప్రదేశ్, త్రిపుర, బీహార్, ఉత్తరాఖండ్, కర్ణాటక, అస్సాం, గోవా, మిజోరాం రాష్ట్రాలలో ఒక్కొక్కటి చౌప్పున రామ్ సర్ సైట్లు కలిగి ఉన్నాయి. జార్ఫుండ్, నాగాలాండ్, తెలంగాణ, ఛత్తీస్గఢ్, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, మేఘాలయ, సిక్కిం రాష్ట్రములందు రామ్ సర్ సైట్ లేవు.

◆ రామ్ సర్ సైట్లు లేనందున భవిష్యత్తులో ఈ రాష్ట్రాల యందు భారత ప్రభుత్వం సరైన ప్రాంతాలను ఎంపిక చేసి దేశం మొత్తం మీద అన్ని రాష్ట్రాలలో రామ్ సర్ సైట్ లు ఉండే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలను చేపట్టబోతుంది.

75వ భారత స్వాతంత్ర్య వేడుకలను పురస్కరించుకొని ఆగష్టు 14, 2022 న భారతదేశంలో కొత్తగా గుర్తించబడిన 11 రామ్ సర్ సైట్ ల సమాచారం

క్రమ నంబ్యు	రామ్ సర్ సైట్	విస్తృతం(హెక్టార్లలో)	రాష్ట్రం/ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం
1.	తంపర సరస్సు	300	బడిశా
2.	హీరాకుండ్ రిజర్వ్యాయర్	65,400	బడిశా
3.	అన్నప సరస్సు	231	బడిశా
4.	చిత్రం గుడి పక్కల అభయారణ్యం	260.47	తమిళనాడు
5.	సుచింద్రం తేరూర్ వెట్ ల్యాండ్ కాంప్లెక్స్	94.23	తమిళనాడు
6.	వదువూర్ పక్కల అభయారణ్యం	112.64	తమిళనాడు
7.	కంజిరంకులం పక్కల అభయారణ్యం	96.89	తమిళనాడు
8.	హైగమ్ వెట్ ల్యాండ్ కన్జెయస్ రిజర్వ్స్	801.98	జమ్ము కాశ్మీర్
9.	పాల్ బగ్ వెట్ ల్యాండ్ కన్జెయస్ రిజర్వ్స్	1675	జమ్ము కాశ్మీర్
10.	ధానే క్రీక్	6521.08	మహారాష్ట్ర
11.	యశ్వంత్ సాగర్	822.90	మధ్యప్రదేశ్

ముగింపు:

జీవవైవిధ్యాన్ని రక్షించడానికి వాతావరణ మార్పుల యొక్క ప్రతికూల ప్రభావాలను తగ్గించడానికి భారత ప్రభుత్వం గతంలో వివిధ రకాల చర్యలు చేపట్టినప్పటికీ మరింత సుస్థిరతను సాధించడం కోసం భారత దేశంలో “ఆజాదీ కా అమృత్ మహోత్సవ్” కార్యక్రమంలో పర్యావరణానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చి కేవలం 2022 సంవత్సరంలోనే 21 సైట్లకి గుర్తింపును ఇచ్చింది. భారతదేశంలోని రామ్ సార్ సైట్లు ప్రపంచంలో నీ అత్యంత పర్యావరణంగా ముఖ్యమైన చిత్రడి నేలలు సూచిస్తాయి. ఇవి భారతదేశం యొక్క గొప్ప జీవవైవిధ్యాన్ని పరిక్రించడంలో కీలకపాత్ర పోషిస్తాయి. దీర్ఘకాలిక స్థిరత్వాన్ని నిర్ధారించడానికి అవసరమైన రక్షణ మరియు నిర్వహణను పొందడం అత్యవసరం. దానికి అనుగుణంగా భారత ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది.

కవర్ స్టోర్ - 4: - PM Calls For One Nation One Election

ఈకే దేశం ఒకే ఎన్నిక అనేది ప్రస్తుతం దేశంలో చర్చనీయంశంగా మారింది. ఈ ఆలోచనను మన గౌరవనీయులైన ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ చాలాసార్లు ప్రధాన మైన చర్చ చేశారు. ఈ వన్ నేషన్ వన్ ఎలక్షన్ స్థిర్ము అంటే ఏమిటో మనం అర్థం చేసుకోవాలి. నేను అంశంపై వివరిస్తాను మరియు దేశంలో ఈ పథకాన్ని ప్రారంభించిన ఉద్దేశ్యం గురించి చర్చిస్తాను.

వన్ నేషన్ వన్ ఎలక్షన్ అంటే ఏమిటి?

ప్రపంచంలోని ఏ
ప్రజాస్వామ్య దేశాల్లోనైనా
ప్రభుత్వ ఏప్పటుకు ఎన్నికలు
ఒక ముఖ్యమైన ప్రక్రియ.
రాష్ట్ర శాసనసభలు,
విధానసభ మరియు లోకసభ
ఎన్నికలు విడివిడిగా
జరుగుతాయి. ఐదేళ్ల
పదవీకాలం పూర్తయినా లేదా
ప్రభుత్వం రద్దు చేసినా
ఎన్నికలు నిర్వహిస్తారు.
అందువల్ల, ఏడాది పొడవునా
భారతదేశంలోని ఏదో ఒక
రాష్ట్రంలో తరచుగా ఎన్నికలు
జరుగుతాయి.

ఈకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు రాష్ట్ర మరియు జాతీయ స్థాయి ఎన్నికలకు ఒకే ఒక ఉమ్మడి ఎన్నికలు ఉంటాయని తెలిపే ఎన్నికల ప్రక్రియ. ఐదేళ్ల పూర్తయిన తర్వాత ఒక్కసారి మాత్రమే ఎన్నికలు నిర్వహిస్తారు. ఈ ఒక్క ఎన్నిక అంటే భారతదేశంలోని ప్రజలందరికి ఒకే రోజున జరుగుతుందని కాదు, బదులుగా ఎన్నికలు దశలవారీగా జరుగుతాయి. నిర్దిష్ట నియోజకవర్గానికి చెందిన ప్రజలు ఒకేసారి రాష్ట్ర అసెంబ్లీలకు మరియు లోకసభకు ఓటు వేయాలి.

ఒక దేశం ఒక ఎన్నికలపై ఒక భాతా

ఈకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు అనే భావన కొత్తది కాదు, భారతదేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చిన తర్వాత దానికి సంబంధించినది. దేశంలో 1951-69లో అంటే రెండు దశాబ్దాల పాటు ఒకే ఎన్నికలు జరిగాయి. 1968 మరియు 1969లో శాసన సభలను రద్దు చేయడం వల్ల ఎన్నికల చక్కంలో ఏర్పడిన గందరగోళం ఫలితంగా ఒకే ఎన్నికల ప్రక్రియ నుండి వేర్పేరు ఎన్నికలకు మారడం జరిగింది.

1983లో ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికల భావనను భారత ఎన్నికల సంఘం మళ్ళీ ప్రతిపాదించింది. 1999లో లా కమిషన్ తన నివేదికలో కూడా దీనిని ప్రస్తావించింది. 2014 నుండి భారతీయ జనతా పార్టీ ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పటి నుండి ఈ భావనానై మరింత అధిక ప్రధాన్యత ఇవ్వబడింది.

ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ తన ఎన్నికల ప్రచారంలో, అభిలపక్ష సమావేశాలు, మీడియా, చర్చలు మొదలైన వాటిలో ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నిక అనే విధానాన్ని ఎప్పటికప్పుడు సుధీర్జమైన చర్చ చేస్తున్నారు.

భారతదేశంలో ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు అవసరం:

భారతదేశంలో కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర స్థాయిలలో కలిసి ఎన్నికలు నిర్వహించేందుకు ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు అనే ఆలోచనను నొక్కి చెప్పారు. దేశానికి ఈ భావన అమలు అవసరం. ఈ భావనను ప్రారంభించడం వల్ల ప్రతి సంవత్సరం ఎన్నికల నిర్వహణలో శ్రమ మరియు డబ్బు వృధా తగ్గుతుంది. దేశంలోని ఓటర్లు ఐదేళ్ళకు ఒకసారి మాత్రమే ఓటు వేయాలి. తరచుగా ఎన్నికలు ముగియడం వల్ల ఆదా అయ్యే సమయం మరియు డబ్బు దేశంలోని కీలకమైన సమస్యల పరిష్కారం మరియు అభివృద్ధి పనుల కోసం ఉపయోగించబడతాయి. అంతేకాకుండా, రాజకీయ పార్టీలు తమ ప్రణాళికలను ప్రజా సంక్లేషమం కోసం పని చేయడానికి 5 సంవత్సరాల సమయం సరిపోతాయి. ఇది దేశ సర్వతోముఖాభివృద్ధికి దోహదపడుతుంది.

ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నిక అని ప్రధాని మోదీ ఎప్పటికప్పుడు పట్టబడుతున్నారు:

ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు' అనే అంశాన్ని 2015లో తొలిసారిగా ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ లేవనెత్తారు మరియు చర్చించారు. తరువాత జూన్ 19వ తేదీన ఏర్పాటు చేసిన అభిలపక్ష సమావేశంలో ఈ భావన యొక్క ఆవశ్యకతను ఆయన అందించారు. 2019 సంవత్సరంలో. ఒకే ఎన్నికలను నిర్వహించడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను దేశ ప్రజలు అర్థం చేసుకోవాలనే దృక్పథంతో అతను దేశంలోని వివిధ వేదికలపై ఈ అంశంపై చర్చలు మరియు చర్చలను క్రమం తప్పకుండా ఏర్పాటు చేస్తున్నాడు. అంతేకాకుండా, దేశంలో తరచుగా జరిగే ఎన్నికలు కేవలం శ్రమ మరియు డబ్బు వృధా అని కూడా ప్రధాని అన్నారు.

ప్రతి ఐదేళ్ళ తర్వాత ఒకే ఎన్నికల విధానాన్ని అవలంబించడం వల్ల దేశంలో అభివృద్ధి పనులకు ఆటంకం కలిగించే మోడల్ కోడ్ ఆఫ్ కండక్ట్ ను తరచుగా అమలు చేయడం తగ్గుతుంది. ఇటీవల, భారత రాజ్యాంగ దినోత్సవమైన నవంబర్ 26న 'ఒక దేశం, ఒకే ఎన్నికలు' పథకం గురించి ప్రధానమంత్రి చర్చించారు. ఆయన 80వ ఆల్ ఇండియా ప్రైస్టేడింగ్ ఆఫ్సర్స్ కాస్టరెన్స్లో వాస్తవంగా ప్రసంగించారు. ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు దేశానికి అత్యంత అవసరమని ఆయన నొక్కి చెప్పారు.

వన్ సేషన్ వన్ ఎలక్షన్ పై ఇండియన్ లా కమిషన్:

ఒక దేశం ఒకే ఎన్నికల భావన భారతదేశంలో 1951-69 నుండి ఆచరణలో ఉంది. శాసనసభల చక్కన్ని ముందుగానే రద్దు చేసినందున ఇది ప్రత్యేక ఎన్నికల విధానాలుగా విభజించబడింది. అందువల్ల 1983లో ఎన్నికల సంఘం మళ్ళీ ఏకకాల ఎన్నికల భావనను సిఫార్సు చేసింది. ఇంకా, లా కమిషన్ ఆఫ్

ఇండియా సమర్పించిన నివేదికల ద్వారా దీనికి మద్దతు లభించింది. ఈ నివేదికను 1999లో ఇండియన్ లా కమిషన్ అందించింది మరియు ఇది దాని 170వ నివేదిక. ఇది ‘భారతదేశంలో ఎన్నికల సంస్కరణలు’ ఆధారంగా రూపొందించబడింది.

భారతదేశంలో ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికల యొక్క లాభాలు మరియు నష్టాలు:

ఈ ప్రపంచంలో ప్రతిదానికి సానుకూల మరియు ప్రతికూల పారాళ్లు ఉంటాయి మరియు ఏకకాల ఎన్నికల భావనతో సమానంగా ఉంటుంది. ఒక దేశం, దేశంలో ఒక ఎన్నికల వల్ల అనేక ప్రయోజనాలు మరియు అప్రయోజనాలు ఉన్నాయి మరియు అవి క్రింద జాబితా చేయబడ్డాయి.

ఖర్చుతో కూడుకున్నది - ప్రతి సంవత్సరం వివిధ రాష్ట్రాల ఎన్నికల నిర్వహణలో మిగులు మొత్తం ఖర్చు చేయబడుతుంది. దేశంలో ఒకేసారి ఎన్నికల ప్రక్రియ ప్రతి సంవత్సరం ఎన్నికల నిర్వహణ వ్యయాన్ని తగ్గించడంలో సహాయపడుతుంది.

ఎన్నికల సమయంలో పనిభారాన్ని తగ్గిస్తుంది - ఎన్నికల సమయంలో అధిక సిబ్బంది మరియు యంత్రాలు అవసరం. ప్రతి సంవత్సరం ఈ ప్రక్రియలను వదిలించుకోవడానికి ఒకే ఎన్నికల భావన సహాయపడుతుంది. నల్లధన ప్రవాహాన్ని అరికట్టండి - ఏకకాల ఎన్నికల వల్ల ఎన్నికల్లో నల్లధన ప్రవాహాన్ని నిరోధించవచ్చు. రాజకీయ పార్టీలు ఎన్నికల్లో నల్లధనాన్ని తెల్లధనం రూపంలో సులువుగా వినియోగించుకుంటాయి. ఓట్లకు లంచం ఇవ్వడానికి మరియు తమ ఓట్లు బ్యాంకును కాపాడుకోవడానికి వారు ఈ డబ్బును ఉపయోగిస్తారు. ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు అనే భావన ఈ అవినేతి పద్ధతులను అరికట్టగలదు మరియు దేశంలో స్వేచ్ఛాయుతమైన మరియు నిష్పకషాతమైన ఎన్నికలను ప్రోత్సహించగలదు.

అభివృద్ధి పనులపై ఎక్కువ శ్రద్ధ - ప్రస్తుతం దేశంలో ప్రతి సంవత్సరం అనేక ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. దీంతో ఏడాది పొదవునా ఎన్నికల కార్యకలాపాల్లో పరిపొలన బిభీగా ఉంటుంది. 5 సంవత్సరాల విరామం తర్వాత ఒకే ఎన్నికలు ఈ పనిభారాన్ని తగ్గిస్తాయి మరియు తద్వారా దేశంలో ఇతర అభివృద్ధి పనులు, కార్యక్రమాలు మరియు విధానాలు సులభంగా నిర్వహించబడతాయి. అంతేగాక, రాజకీయ పార్టీలకు ప్రజా సంక్షేప పనులపై ఏకాగ్రత మరియు పని చేయడానికి ఎక్కువ సమయం లభిస్తుంది.

ప్రతికూలతలు:

రాజకీయ పార్టీల ద్వారా డబ్బు ఖర్చులో మెరుగుదల లేదు - ప్రతి సంవత్సరం జరిగే వివిధ ఎన్నికలలో రాజకీయ పార్టీలు భారీ మొత్తంలో డబ్బు పెట్టుబడి పెడతాయి. ఒకే ఎన్నికల ద్వారా ఈ ఖర్చు డబ్బు తగ్గుతుందని భావించారు, అయితే దశలవారీగా ఖర్చు చేసిన డబ్బునే మొత్తం ఖర్చు చేయవచ్చు కాబట్టి ఇది కొనసాగుతుంది.

ప్రజల నిర్ణయాలను విస్మరిస్తారు - 5 సంవత్సరాల వ్యవధిలో ఒక ఎన్నికలు జరుగుతాయని మరియు 5 సంవత్సరాల పదవీకాలం పూర్తయ్యే వరకు ప్రభుత్వాన్ని రద్దు చేయడం సాధ్యం కాదని ఒకే ఎన్నిక పేర్కొంది. దీంతో ఐదేళ్లపాటు ప్రభుత్వంపై ప్రజలు తమ అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేయలేరు. ఆ విధంగా ఇది ప్రజాస్వామ్య స్వేచ్ఛ యొక్క నిజమైన అర్థాన్ని ఉల్లంఘిస్తుంది.

జాతీయ పార్టీలు మరింత ప్రాముఖ్యతను పొందుతాయి - ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికల భావనలో జాతీయ
‘జియి డిపిక్ జ్లై 2023’

ప్రార్థిలు ప్రయోజనం పొందుతాయి మరియు అటువంటి భావనలో ప్రాంతీయ ప్రార్థిలకు ఉనికి ఉండదు. ఈ విధంగా, దేశంలోని ప్రతి ప్రాంతానికి ప్రభుత్వంలో ప్రాతినిధ్యం ఉండదు. ఇది స్థానిక భాగస్వామ్యాన్ని అలాగే వారి సమస్యలను జాతీయ స్థాయిలో వ్యక్తవరచకుండా నిరోధిస్తుంది.

ఒకే ఎన్నికల సమస్యలు ఒక సంక్లిష్టమైన పని - దేశంలో ఏకకాల ఎన్నికలను నిర్వహించే ప్రక్రియ సంక్లిష్టమైన ప్రక్రియ. ఎన్నికలు శాంతియుతంగా నిర్వహించేందుకు భారీగా సిబ్బంది, భద్రత, యంత్రాంగం అవసరం. ఇది చెప్పడం అంత సులభం కాకపోవచ్చ మరియు పూర్తి భద్రతతో పూర్తి చేయడం సవాలుతో కూడుకున్న పని.

భారతదేశంలో ఒక దేశం ఒకే ఎన్నికలను అమలు చేయడంలో అడ్డంకులు:

భారత రాజ్యంగంలో ప్రాక్షిక-సమాఖ్య సెట్పు ఉంది. లోకసభ మరియు రాష్ట్ర శాసనసభల సభ్యులను ఎన్నుకోవడానికి దేశంలో వేర్పేరు ఎన్నికలు జరుగుతాయి. ఈ విధంగా 5 సంవత్సరాల పదవీకాలం పూర్తయినప్పుడు వేర్పేరు సమయ వ్యవధిలో ఎన్నికలు నిర్వహిస్తారు. ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు అనే భావన అమలులో అనేక సవాళ్లు అడ్డంకిగా ఉన్నాయి. ఏకకాల ఎన్నికల అమలుకు పదవీకాలాన్ని పొడిగించడం లేదా తగించడం అవసరం, తద్వారా వారి ఎన్నికల తేదీలు ప్రతిపాదిత తేదీతో సరిపోతాయి మరియు ఇది సమాఖ్యవాదానికి విరుద్ధం. రాజ్యంగ చట్టాల్లో సవరణలు చేయకుండా ఇది సాధ్యం కాదు. అంతేకాకుండా దేశంలో ఈ విధానాన్ని విజయవంతంగా అమలు చేయడానికి ప్రతి పొరుడు మరియు రాజకీయ పార్టీల మద్దతు అవసరం.

ప్రపంచ దేశాలు ఒకే దేశం ఒక ఎన్నికలను సాదన చేస్తున్నాయి:

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఏకకాల ఎన్నికల వ్యవస్థ ఉంది. దేశంలో ఎన్నికలను నిర్ణిత తేదీలో నిర్వహిస్తారు. అక్కడ ఉన్న డబ్బును తరచూ ఎన్నికల నిర్వహణకు వృధా కాకుండా దేశంలో అభివృద్ధి పనులకు వినియోగిస్తున్నారు. వివిధ రంగాలలో దేశం యొక్క అభివృద్ధి ద్వారా ఇది ఉత్సమంగా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది. స్వీడన్, స్పెయిన్, హంగేరీ, బెల్జియం, పోలాండ్, స్లోవెనియా, అల్బైనియా, దక్కిణాఫ్రికా, జర్మనీ, మొదలైనవి దేశంలోని ఇతర దేశాలు ఒకే దేశం ఒకే ఎన్నికల వ్యవస్థకు మద్దతునిస్తాయి మరియు ఆచరిస్తాయి.

ముగింపు:

ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు చాలా మంచి మరియు ఆర్థిక భావన. భారతదేశంలో ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికలు అనే భావనను అమలు చేయడం చాలా సులభం కాదు, ఎందుకంటే దీనికి రాజ్యంగ నిర్మాణంలో అనేక మార్పులు అవసరం. రాజ్యంగ చట్టంలో సవరణలు లేకుండా ఇది సజావుగా సాగదు. రాజకీయ పార్టీల సమూతి మరియు మద్దతు పొందడం ద్వారా ఈ ప్రక్రియను నిర్వహించడానికి మరాక మార్గం. భవిష్యత్తులో ఈ భావనను విజయవంతంగా అమలు చేస్తే అభివృద్ధి పనులు మరియు ఇతర కీలకమైన సమస్యలపై శ్రద్ధ మరియు పని మరింత ప్రభావవంతంగా ఉంటుంది.

కవర్ స్టోర్ - 5: అగ్ని ఏర్పాత ఏండ్రుల్

మనదేశం వైశాల్యంలో ప్రవంచంలో ఏడోది. జనాభాలో ప్రపంచంలో రెండోది. మిలిటరీ శక్తిలో ప్రపంచంలో నాలుగోస్థానంలో ఉంది. అన్ని దేశాలు మిలిటరీ ఖర్చు పెంచుతున్నట్టుగానే మనదేశం కూడా రక్షణ రంగానికి ఏటా బడ్జెట్ పెంచుతూనే ఉంది. మిలిటరీ బడ్జెట్ లో ప్రవంచంలో మనం మూడోస్థానంలో ఉన్నాం. అమెరికా 2021లో 801 బిలియన్ డాలర్లు ఖర్చు చేస్తే, చైనా 239 బిలియన్ డాలర్లు ఖర్చు చేసింది. అదే ఏడు మనదేశం 76.6 బిలియన్ డాలర్లు ఖర్చు చేసింది.

ఇండియన్ మిలిటరీ మూడు విభాగాలుగా ఉంది. అది ఇండియన్ ఆర్మ్, ఇండియన్ నేవీ, ఇండియన్ ఎయిర్ ఫోర్స్. ఇందులో ఇండియన్ ఆర్మ్ సంఖ్య పరంగా అతిపెద్ద విభాగం. ఇండియన్ ఆర్మ్లో 27 రెజిమెంట్లున్నాయి. ఆర్మ్లో మొత్తం 25 లక్షలమంది ఉంటే, ఇందులో 12 లక్షల మంది రిజర్వ్ సైన్యం. అంటే అవసరమైనవనపుడు మాత్రమే రంగంలోకి దిగుతుంది. 13 లక్షలకు పైగా యూక్రీవ్ ట్రూప్స్ ఉన్నాయి ప్రస్తుతం మన ఆర్మ్లో 34 డివిజన్లున్నాయి. ప్రతి డివిజన్ లో 15వేల మంది సైన్యం ఉంటారు. ప్రతి డివిజన్ లో కొన్ని బ్రిగెడ్లు, ప్రతి బ్రిగెడ్ లో కొన్ని బెట్టాలియన్ లు, ప్రతి బెట్టాలియన్ లో కొన్ని కంపనీల సైన్యం ఉంటుంది.

ప్రభుత్వం వైపు నుండి కొన్ని, సైన్యం వైపు నుండి కొన్ని, సైన్యం లోకి రావాలనుకునే యువత నుండి మరికొన్ని సమస్యలు కనిపిస్తాయి. ఇప్పుడు ప్రధానంగా వినిపిస్తున్న అంశం.. ప్రభుత్వం ఖర్చు తగ్గించుకోవటానికి సైన్యంలో కోతలు మొదలు పెట్టింది అని. అంటే, సైనికుల జీతాలు, పెస్షన్ల భారం తగ్గించుకోవటానికి అగ్నిపథ్ స్క్రూమ్ తెచ్చింది అని. పదేళ్ళ పాటు ఆర్మ్లో పనిచేసే ఓ జవాన్సై ప్రభుత్వం 5కోట్ల దాకా ఖర్చు చేస్తోంది. 14వేళ సర్వీసు పూర్తిచేసే జవాన్ పై 6.25 కోట్ల ఖర్చువుతోంది. ఇప్పుడు అగ్నిపథ్ స్క్రూమ్ అమలైతే, కేంద్రం ఒక్క జవాన్ పై పట్టే ఖర్చు నాలుగేళ్ళకు 90లక్షలు మించదు. ఈ లెక్కన రూ. 11వేల కోట్లపైగా ఆదా అవుతుందని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది.

మనదేశ రక్షణ రంగ బడ్జెట్ దాదాపు ఐదులక్షల కోట్లుంటే అందులో 54 శాతం జీతాలు, పెస్షన్ల కోసమే ఖర్చు చేయాల్సి వచ్చింది. ఒక దేటా ప్రకారం, గత 10 సంవత్సరాలలో రక్షణ పెస్షన్ పై వ్యయం 12

శాతం పెరిగింది. రక్కణ బడ్జెట్లో సగటు పెరుగుదల మాత్రం 8.4 శాతమే ఉంది. దీంతో బడ్జెట్ అంతా సైనికులపేనే ఖర్చువుతోందని ..... దాన్ని నియంత్రిస్తేనే ఆయుధాలను కొనగలుతామని ప్రభుత్వం భావిస్తుందనే వాదనలున్నాయి.

చైనా తన డిఫెన్స్ బడ్జెట్ లో 30 శాతం జీతాలు, పెన్షన్స్ పై ఖర్చు చేస్తోంది. మిగిలిన 70 శాతంతో ఆయుధాలు పోగేసుకుంటోంది. ఇప్పుడు అగ్నిపద్ధ లాంటి పథకం వస్తే మనం కూడా చైనాలాగే సైన్యం ఖర్చు తగ్గించి ఆయుధాలు పెంచవచ్చనేది ప్రభుత్వ వ్యాహం అని భావిస్తున్నారు.

అగ్నిపద్ధ పథకం

అగ్నిపద్ధ పథకం భారత ప్రభుత్వం మూడుసాయిధ దళాలలో ప్రవేశపెట్టిన నియామక వ్యవస్థ. ఈ విధానంలో నియమితులైన సిబ్బందిని ‘అగ్ని వీరులు’ అంటారు. 2022 జూన్ 14 న భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించిన ఈ పథకాన్ని 2022 సెప్టెంబర్ నుండి అమలు చేయాలని తలపెట్టారు. ఈ పథకం ద్వారా త్రివిధ దళాల లోనికి, ఆఫీసర్ల కంటే దిగువ స్థాయి సైనికుల నియామకాలు జరుపుతారు.

అగ్నిపద్ధ లోభాగంగానియమించే సైనికులను అగ్ని వీరులు అంటారు. వీరు నాలుగేళ్ళపాటు సైన్యంలోపని చేయవచ్చు. ఆ తర్వాత పని తీరును సమీక్షిస్తారు. మొత్తం అగ్ని వీరుల్లో 25 శాతం మందిని రిటెయిన్ చేస్తారు. అంటే ప్రతి 100 మందిలో 25 మందిని రేగ్యులరైజ్ చేస్తారు. ఇలా రేగ్యులరైజ్ అయిన 25 శాతం మంది, 15 సంవత్సరాల పాటు నాన్ ఆఫీసర్ పోశాడాలో పని చేయవచ్చు.

అర్థతలు

పదిహేడున్నర ఏళ్ళ నుంచి 21 ఏళ్ళ మధ్య వయస్సు ఉన్నవారు అగ్నిపద్ధ పథకం ద్వారా సైన్యంలో చేరవచ్చు. పదో తరగతి లేదా ఇంటర్ పాసైన యువతీ యువకులు అర్పాలు. ప్రస్తుతం అబ్యాయిలకు మాత్రమే అవకాశం ఇస్తున్నారు. తర్వాత అమ్మాయిలకు కూడా ఇచ్చే అవకాశం వుంది. అర్థతలను బట్టి ఆర్టీ, వైమానిక దళం, నేవీలో పని చేయవచ్చు.

జీతం

అగ్ని పద్ధ పథకంకింద సైన్యంలో చేరేవారికి మొదటి ఏడాది నెలకు 30 వేల రుపాయుల జీతం ఇస్తారు. ఇందులో చేతికి 21 వేల రుపాయులు జీతం ఇస్తారు. మిగిలిన 9 వేల రుపాయులు అగ్ని వీర్ కార్పున్ లో జమ చేస్తారు. రెండో ఏడాది నెలకు 33 వేలు రుపాయల జీతం వస్తుంది. అందులో 30 శాతం అంటే 9900 రుపాయలు కార్పున్ ఫండ్లో జమ చేస్తారు.

మూడో ఏడాదిలో ప్రతి నెలా ఇచ్చే 36500లో 10980 కార్పున్ ఫండ్ లో జమ చేస్తారు. నాలుగో ఏడాదినెలకు 40 వేలు జీతం ఇస్తారు. అందులో 12000 కార్పున్ ఫండ్ కి వెళ్తుంది. ఇలా నాలగేళ్లలో మొత్తం 5 లక్షల రెండు వేల రుపాయలు కార్పున్ ఫండ్ లో జమ అవుతాయి. దీనికి మరో 5 లక్షల రెండు వేల

రుపాయలు అదనంగా కేంద్రం జమ చేస్తుంది. ఈమొత్తానికి వడ్డి కలుపుకుని నాలుగేళ్ళ తర్వాత 11.71 వేలరూపాయలు చెల్లిస్తారు. ఈ మొత్తంపై ఆదాయపుపన్న మినహాయింపు వుంటుంది. ఈ నాలుగేళ్ళ కాలంలో ఆర్ధ నిబంధనల ప్రకారం ఇతర రాయితీలు, సౌకర్యాలు ఉంటాయి. నాలుగేళ్ళ సర్వీస్ పూర్తి చేసుకున్న వారికి సమగ్ర ఆర్థిక ప్యాకేజ్ వుంటుంది.

సైన్యంలో ఉండగా చనిపోతే

సైన్యంలో ఉండగా ఎలా చనిపోయినా 48 లక్షల జీవిత భీమా వుంటుంది. ఈ ఇన్సురెన్స్ కోసం అభ్యర్థులు ప్రీమియం చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. విధి నిర్వహణలో చనిపోతే 44 లక్షల రూపాయల ఎక్కు గ్రేషియా అదనంగా చెల్లిస్తారు.

వైకల్యం సంభవిస్తే...

సైన్యంలో ఉండగా, శారీరక వైకల్యం సంభవిస్తే పరిపోరం అందిస్తారు. వైకల్యం వంద శాతం వుంటే 44 లక్షలు, 75 శాతం అయితే 25 లక్షలు, రూపాయలు, 50 శాతం అయితే 15 లక్షల రూపాయలు పరిపోరం ఇస్తారు.

శిక్షణ

ఎంపికెన వారికి 10 వారాల నుంచి 6 నెలల వరకు శిక్షణ వుంటుంది. నాలుగేళ్ళ తర్వాత కేవలం 25 శాతంమంది సైనికుల్నిమాత్రమే ఆర్ధలోకి రెగ్యాలర్ క్యాడర్ గా తీసుకుంటారు. వాళ్ళు మాత్రమే 15 ఏళ్ళపాటు సర్వీస్ లో వుంటారు. మిగతా వాళ్ళకు 12 లక్షలు ఇచ్చిజంటికి పంపిస్తారు. వాళ్ళకు పెన్ఫ్స్ బెన్ఫిట్ వుండదు.

నియామకాల్లో 10 శాతం రిజర్వేషన్..

అగ్నిపద్ధ పథకంలో భాగంగా సైన్యంలో పనిచేసి రిటైర్ అయిన అగ్నివీరులకు కేంద్ర సాయుధ పోలీసు బలగాలు, అస్సాం రైఫిల్స్ నియామకాల్లో 10 శాతం రిజర్వేషన్ ఉంటుంది. అలాగే ఈ రెండు బలగాల్లో చేరడానికి కావాల్సిన గరిష్ఠ వయోపరిమితిలోనూ అగ్నివీరులకు మూడేళ్ళ సడలింపు ఉంటుంది. తొలిబ్యాచ్ అగ్నివీరులకు వయోపరిమితిలో మొత్తంగా ఐదేళ్ళ సడలింపు లభించనున్నట్లు స్పష్టం చేసింది.

కేంద్ర సాయుధ పోలీసు బలగాలు...

సెంట్రల్ రిజర్వ్ పోలీస్ ఫోర్స్ (CRPF), బోర్డర్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్ (BSF), సెంట్రల్ ఇండస్ట్రియల్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్ (CISF), ఇండో టిబెటన్ బోర్డర్ పోలీస్ (ITBP), సశప్రత సీమ బల్ (SSB), నేషనల్ సెక్యూరిటీ గార్డ్ (NSG), స్పెషల్ ప్రోటక్షన్ గ్రూప్ (SPG). ఈ బలగాలన్నీ కేంద్రపేశాంశ పరిధిలోకి వస్తాయి. ఇక ఆర్ధ, నేవీ, ఎయిర్ ఫోర్స్ దళాలు.. కేంద్ర రక్షణ శాఖ కింద ఉంటాయి.

లూభాలు

ఉద్యోగం కొనసాగిస్తున్న సమయంలో అగ్ని వీరులకు 30 వేల నుంచి 40 వేల రూపాయల జీతం లభిస్తుంది.

అగ్నివీరులకు ప్రయోజనాలు:

అగ్నివీరులకు మూడు సేవలలో వర్తించే విధంగా రిస్కు మరియు హోర్డ్ షిప్ అలవెన్స్ లతో పాటు ఆకర్షణీయమైన కష్టమెజ్జ్ నెలవారీ ప్యాకేజీ ఇవ్వబడుతుంది. నాలుగు సంవత్సరాల వ్యవధి పూర్తయిన తర్వాత, అగ్నివీరులకు ఒక సారి ‘నేవా నిధి’ ప్యాకేజీ 11.71 లక్షలు చెల్లించబడుతుంది. దీనిపై జమ అయ్యే వడ్డిని కూడా ప్రభుత్వం వీరికి జమ చేస్తుంది.

Note: నెల వారి దిగువన ఇచ్చే అవోంట్ కి ఈ 11.71 లక్షలు అదనం. నాలుగేళ్ళు పూర్తి అయిన అందరికి ఒకేసారి ఈ అవోంట్ ఇస్తారు.

సంవత్సరం	అనుకూలీకరించిన ప్యాకేజీ (నెలవారి)	చేతికి వచ్చేది (70%)	అగ్నివీర్ కార్పొన్ ఫండ్ కు సహకారం (30%)	కేంద్ర ప్రభుత్వం కార్పొన్ ఫండ్ కు సమకూర్చే మొత్తం
రూ.లో అన్ని గణాంకాలు (నెలవారీగా)				
1వ సంవత్సరం	30000	21000	9000	9000
2వ సంవత్సరం	33000	23100	9900	9900
3వ సంవత్సరం	36500	25580	10950	10950
4వ సంవత్సరం	40000	28000	12000	12000
నాలుగు సంవత్సరాల తర్వాత అగ్నివీర్ కార్పొన్ ఫండ్ మొత్తం	రూ 5.02 లక్షలు	రూ 5.02 లక్షలు		
4 సంవత్సరాల తర్వాత నిప్పుమణి	‘నేవ నిధి’ ప్యాకేజీగా రూ. 11.71 లక్షలు (వర్తించే వడ్డి రేటు ప్రకారం పై మొత్తం పై సేకరించబడిన వడ్డితో సహా చెల్లించబడుతుంది)			

‘నేవ నిధి’ ఆదాయపు పన్ను నుంచి మినహాయించబడుతుంది. గ్రాట్యూటీ మరియు పెన్సన్ ప్రయోజనాలు పొందేందుకుఎటువంటి ఆర్థత ఉండదు. భారత సాయంధ దళాలలో పని చేసేచేసుకునే కాలం వరకు అగ్నివీరులకు రూ. 48లక్షల నాన్-కంట్రెబ్యాటురీ లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కవర్ అందించబడుతుంది.

నష్టాలు

త్రివిధ దళాల్లో రిక్రూట్‌మెంట్ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం తెచ్చిన ‘అగ్నిపథ్’ పథకం (Agnipath Scheme) దేశ వ్యాప్తంగా అగ్ని పుట్టించింది. ఆర్బీలో చేరేందుకు సిద్ధమవుతున్నవారు, పాత రిక్రూట్‌మెంట్లలో వివిధ దశలు పూర్తి చేసుకున్న అభ్యర్థులు తీవ్ర నిరసనలు తెలిపారు. అలాగే ఈ క్రమంలో దేశవ్యాప్తంగా పలు రాష్ట్రాల్లో విధ్యంసం చెలరేగింది. ముఖ్యంగా మిలటరీ ఉద్యోగాల కోసం రెండేళ్లగా రేయింబవళ్ల కష్టపడుతున్న వారికి నాలుగేళ్ల సర్వీసుతోనే రిటైర్వ్యాలన్న నిబంధన మింగుడు పడలేదు. ఉద్యోగం లేక, పెన్సన్సూ రాక రోడ్డున పడతామన్న భయాందోళనలు నెలకొన్నాయి. ఆర్బీ రిక్రూట్‌మెంట్కు గరిష్ట వయోపరిమితి 23 ఏళ్లు కాగా.. అగ్నిపథ్కు 21 ఏళ్లు మాత్రమే. ఓవైపు రిక్రూట్‌మెంట్ ప్రక్రియను ఆపేయడం, మరోవైపు వయోపరిమితి తగి అర్థాత కోల్పోవడంతో అభ్యర్థులు ఆందోళనకు దిగుతున్నారు.

ప్రయోజనాలు

- ◆ దేశానికి సేవ చేయడానికి మరియు దేశ నిర్మాణానికి సహకరించడానికి యువతకు ఒక అపూర్వ అవకాశం.
- ◆ సాయుధ దళాల రూపు యవ్వనంగా మరియు చైతన్యవంతంగా కనిపిస్తుంది.
- ◆ అగ్ని వీరులకు ఆకర్షణీయమైన ఆర్థిక ప్యాకేజీ.
- ◆ ఉత్తమ సంస్థలలో శిక్షణ పొందేందుకు మరియు వారి సైపుణ్యాలుఅర్థతలను పెంచుకోవడానికి అగ్ని వీరులకు అవకాశం.
- ◆ పోర సమాజంలో సైనిక సైతికతతో మంచి క్రమశిక్షణ మరియు సైపుణ్యం కలిగిన యువత లభ్యత.
- ◆ సమాజానికి తిరిగి వచ్చేవారికి అగ్ని వీర్ సర్టిఫికెట్ మరియు యువతకు రోల్ మోడల్స్ గా ఎదగగల వారికి తిరిగి ఉపాధి పొందేందుకు తగిన అవకాశాలు.
- ◆ కేంద్ర హోమ్ శాఖ పరిధిలో ఉన్న సాయుధ బలగాలలో 10% రిజర్వేషన్.

నిబంధనలు-ఘరతులు

అగ్నిపథ్ పథకం కిందఅగ్ని వీరులు నాలుగు సాయుధ దళాలలో సంబంధిత దళంలో సంబంధిత చట్ట ప్రకారం నియమించబడతారు. వారు సాయుధ దళాలలో ప్రత్యేకమైన ర్యాంక్సు కలిగి ఉంటారు. ఇది ప్రస్తుతం ఉన్న ఇతర ర్యాంకులకు భిన్నంగా ఉంటుంది. నాలుగు సంవత్సరాల కాలం పూర్తయిన తర్వాత సంస్థాగత అవసరాలు మరియు సాయుధ దళాలు ఎప్పటికప్పుడు ప్రకటించే విధానాలకు అనుగుణంగా సాయుధ దళాల్లో శాశ్వత నియమకంకోసం దరఖాస్తు చేసుకునే అవకాశంఅగ్ని వీరులకు అందించబడుతుంది. ఈ దరఖాస్తులు వారి నాలుగు సంవత్సరాల పని కాలంలో చూపించిన ప్రతిభ, ప్రమాణాల ఆధారంగా కేంద్రికృత విధానంలో ప్రత్యేకంగా పరిగణించబడతాయి. ప్రతి నిర్దిష్ట బ్యాచ్ అగ్నివీర్లలో 25% వరకు సాయుధ దళాల సాధారణ కేడర్లో నమోదు చేయబడతారు. వివరణాత్మక మార్గదర్శకాలు విడిగా జారీ చేయబడతాయి.

మూడు దళాల నియమకం కోసం ఆన్‌లైన్ కేంద్రికృత వ్యవస్థ ద్వారా గుర్తింపు పొందిన సాంకేతిక

సంస్కలన ఇండస్ట్రియల్ ప్రైవింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్లు మరియు సేపనల్ స్కూల్ క్యూబిఫికేషన్స్ ఫ్రెమ్వర్క్ వంటి వాటిలో క్యాంపస్ ఇంటర్ఫెల్లు, ప్రత్యేక ర్యాలీలు ద్వారా నిర్వహించడం జరుగుతుంది. నమోదు ‘ఆల్ ఇండియా ఆల్ క్లాస్’ ఆధారంగా ఉంటుంది.

పథకం స్వరూపం

- ◆ ఇది ఆఫీసర్ దిగువ ర్యాంకు సిబ్బంది (పీబీఎస్ర్) నియామక ప్రక్రియ.
- ◆ త్రివిధ దళాలకు సంయుక్తంగా ఆన్‌లైన్ సెంట్రలైజ్ విధానంలో ర్యాలీలు, క్యాంపస్ ఇంటర్ఫెల్లు తదితర మార్గాల్లో నాలుగేళ్ళ కాలానికి నియామకాలు చేపడతారు.
- ◆ ఈ ఏడు 46,000 నియామకాలుంటాయి. 90 రోజుల్లో ప్రక్రియ మొదలవుతుంది.
- ◆ వయో పరిమితి 17.7-21 ఏళ్లు. [23 Age for 2022]. ఆర్పెల్ల శిక్షణ, మూడున్మరేళ్ళ సర్వీసు ఉంటాయి.
- ◆ త్రివిధ దళాల్లో ప్రస్తుతమున్న అర్థత ప్రమాణాలే వర్తిస్తాయి.
- ◆ సైన్యంలో ఇప్పటిదాకా జరుగుతున్న ప్రాంతాలు, కులాలవారీ నియామకాలకు భిన్నంగా ‘ఆలిండియా – ఆల్ క్లాస్’ విధానంలో రిక్రూట్‌మెంట్ ఉంటుంది. దీంతో రాజ్‌పుత్, మరాతా, సిక్కు జాట్ వంటి రెజిమెంట్ల స్వరూప స్వభావాలు క్రమంగా మారతాయి.
- ◆ విధుల్లో చేరేవారిని అగ్నివీర్గా పిలుస్తారు. వీరికి ప్రస్తుత ర్యాంకు లు కాకుండా ప్రత్యేక ర్యాంకులిస్తారు.
- ◆ వేతనం తొలి ఏడాది నెలకు రూ. 30,000. రూ. 21 వేలు చేతికిస్తారు. రూ. 9,000 కార్పున్ నిధికి వెళ్తంది. కేంద్రమూ అంతే మొత్తం జమ చేస్తుంది. నాలుగో ఏడాదికి రూ. 40,000 వేతనం అందుతుంది.
- ◆ నాలుగేళ్ళ సర్వీసు పూర్తయ్యాక రూ. 11.71 లక్షల నేపా నిధి ప్యాకేజీ అందుతుంది. దీనిపై ఆదాయ పన్నుండదు.
- ◆ సర్వీసు కాలావధికి రూ. 48 లక్షల ఉచిత జీవిత బీమా కవరేజీ ఉంటుంది.
- ◆ గ్రాట్యూటీ, పెన్సన్ బెనిఫిట్స్ ఏమీ ఉండవు.
- ◆ ప్రతిభ, ఖాళీల ఆధారంగా 25 శాతం మందిని శాశ్వత సర్వీసుకు పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు.
- ◆ మిగతా వారికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వా, ప్రైవేటు రంగ నియామకాల్లో ప్రాధాన్యం.

ముగింపు

మనదేశంలో సైన్యంలో పనిచేయటం అంతే ఓ గౌరవం. సైన్యంలో ఉద్యోగం అంతే కేవలం ఉపాధి మాత్రమే కాదు.. దేశం పనిచేస్తున్న తృప్తి అందులో ఉంది. సరిహద్దులో నిలబడి ఆయుధం పట్టిన సైనికుడిలో దేశం కోసం జీవితాన్ని అంకితం చేసిన భావన అణువణువునా ఉంటుంది. అలాంటి అవకాశం కోసం ఈ దేశంలో కోట్లమంది యువత ఎదురు చూస్తుంటారు. అందుకే దేశంలో కొన్ని గ్రామాల్లో ప్రతి ఇంటి నుండి మిలిటరీకి వెళ్లిన వాళ్ళ కనిపిస్తారు. అయితే, ఉత్తరాదిన బీహోర్, యూపీ, పంజాబ్ రాష్ట్రాల నుండి సైన్యంలో ఎక్కువగా కనిపించినా తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఉత్తరాంధ్ర, తెలంగాణ నుండి సైన్యం నుండి ఉన్నవాళ్ళ తక్కువేం కాదు.

సైన్యం ఉపాధిస్తోంది అనే మాట నిజం.. మనదేశంలో మిలిటరీ ఉద్యోగం కోట్లాదిమంది

కడుపునింపుతోందనేది నిజం.కానీ, అదొక్కటే నిజం కాదు.ఎందుకంటే సైన్యం అంటే ఈ దేశ సార్వభోమాధికారానికి చిహ్నం... సైన్యం అంటే ఈ దేశ ఆత్మగౌరవం... అందుకే ఇతర ఉద్యోగాల కంటే సైన్యానికి అంతగౌరవం.

దేశానిక ఓ ధీమాని ఇచ్చేది కచ్చింతంగా సైన్యం మాత్రమే.సరిహద్దులు లేని, సైన్యం అవసరం లేని ఆధునికానంతర మానవీయ ప్రపంచ కలలు బాగానే ఉంటాయి.కానీ, పక్కనే ఉన్న చైనా, పాకిస్తాన్ వాస్తవం..వాటితో పంచుకునే వేల కిలోమీటర్ల సరిహద్దు... ఆ సరిహద్దులో నిత్యం జరిగే ఆరాచకాలు..ఆయుధాల చేరవేత, ఉగ్రమూకల చొరబాట్లు..ఇవన్నీ వాస్తవాలే

వీటిని ఎదురోపాలంటే, వాస్తవ ప్రపంచంలో చైనా, పాకిస్తాన్ లాంటి దేశాలకు సమాధానం చెప్పాలంటే సైన్యం బలంగా ఉండాల్సిందే... సైన్యం యుద్ధాలు మాత్రమే కాదు..ఎన్నో సందర్భాల్లో ఏ ఇతర సిబ్బంది చేయలేని సాహసాలకు సిద్ధంగా ఉంటుంది.

ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినపుడు లక్ష్మలాదిమందిని కాపాడిన చరిత్ర దేశ సైన్యానికి ఉంది. ఎక్కడో సరిహద్దులో ఉన్న సైన్యానికి తప్ప, దేశంలో ఇతర ప్రాంతాల్లో ఉండే మిలిటరీకి పనేముంటుందని భావించవచ్చు... కానీ, ఏడాదిలో అవసరమైన ఆ ఒక్కరోజు... ప్రాణాలకు తెగించి పనిచేసేది సైనికుడు మాత్రమే..

ఇజ్రాయిల్ లాంటి దేశాలలో 18 ఏళ్లు నిండిన ప్రతి వ్యక్తి సైన్యం లో మూడు నాలుగు ఏళ్లు పని చేయ్యాలి.... అలా ఉండటం మూలం గానే ఇజ్రాయిల్ లాంటి దేశాలలో 100 శాతం దేశ భక్తులు ఉంటారు... ఇజ్రాయిల్ చుట్టూ మొత్తం ముస్లిం దేశాలు ఉన్నా కూడా ఇజ్రాయిల్ వైపు కన్ను ఎత్తి కూడా చూడలేవు..... ఎందుకంటే ఆ దేశంలో ప్రతి వ్యక్తి సైన్యంలో పని చేసి బయటకు రావడం మూలంగా అందరూ దేశం కోసమే పని చేస్తారు.

సాయుధ దళాలకు యువ రక్తాన్ని అందించాలన్న లక్ష్మంతో ‘అగ్నిపద్ధ్తి’ రూపొందింది. సైనిక దుస్తులు ధరించి దేశానికి సేవ చేయాలన్నయువతకలను ‘అగ్నిపద్ధ్తి’ సాకారం చేస్తుంది. సమకాలీన సాంకేతిక అంశాలపై అవగాహన కలిగి, ప్రతిథ కలిగిన యువతను ఆకర్షించి, వారిని వైపుణ్యం, క్రమశిక్ష కలిగిన మానవ వనరులుగా తీర్చిదిద్ది దేశానికి ప్రయోజనం కలిగించే విధంగా ‘అగ్నిపద్ధ్తి’ అమలు జరుగుతుంది. ‘అగ్నిపద్ధ్తి’ సాయుధ దళాలకు యువ రూపాన్ని అందించి నూతన సూర్యి ఉత్సేజాన్ని అందిస్తుంది. ప్రస్తుత సమయంలో ఆత్యంత అవసరమైన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం గల సాయుధ దళాలుగా త్రివిధ దళాలు బలోపేతం అవుతాయి.’అగ్నిపద్ధ్తి’పద్ధకం అమలు చేయడం వల్లసాయుధ దళాల సగటు వయస్సుమారు 4-5 సంవత్సరాలు తగ్గుతుందని అంచనా.

స్వియ-క్రమశిక్ష క్ష, శ్రద్ధ మరియు లోతైన అవగాహన దృష్టి, తగినంత వైపుణ్యం గల యువ రక్తం కలిగిన సాయుధ దళాల వల్ల దేశానికి ఎంతో ప్రయోజనం కలుగుతుంది. ఇతర రంగాలపై ఈ అంశం సానుకూల ప్రభావాన్ని చూపుతుంది. తక్కువ వ్యవధి కలిగిన నియామకాల వల్ల దేశం, సమాజం, యువతకి ఎనలేని ప్రయోజనాలు కలుగుతాయి. దేశభక్తిని పెంపాందించడం, సమిష్టిక్షిప్తి చేయడం, శారీరక దృఢత్వాన్ని పెంపాందించడం, దేశం పట్ల అంతర్లీనంగా ఉన్న విధేయతను బహిర్గతం చేసి విదేశాల నుంచి వచ్చేబెదిరింపులు, అంతర్గత బెదిరింపులు తిప్పికొట్టడం, ప్రకృతి వైపరీత్యాల సమయంలో సహాయ చర్యలు చేపట్టేందుకు శిక్ష పొందిన సిబ్బంది అందుబాటులో ఉండడడంలాంటి అనేక ప్రయోజనాలు ఈ పద్ధకం వల్ల కలుగుతాయి.

జూలై, 2023 నెల జాతీయ, అంతర్జాతీయ దినాలు

తేదీ	ముఖ్యమైన రోజు
జూలై 1	డాక్టర్ డే, చార్ఫ్ అకొంటింగ్ డే, GST డే
జూలై 2	వరల్డ స్టోర్స్ జర్నలిష్ట్ డే, వరల్డ UFO డే
జూలై 3	అంతర్జాతీయ ప్లాష్టిక్ బ్యాగ్ ట్రై డే
జూలై 4	స్వతంత్ర దినేత్వం (USA)
జూలై 6	ప్రపంచ జూనోన్ దినేత్వం
జూలై 7	గ్లోబల్ క్లమాపణ దినేత్వం, ప్రపంచ చాక్లెట్ దినేత్వం, ప్రపంచ కిస్యాహాలి దినేత్వం
జూలై 10	జాతీయ చేపల రైతుల దినేత్వం
జూలై 11	ప్రపంచ జనాభా దినేత్వం
జూలై 12	అంతర్జాతీయ మలాలా దినేత్వం, ప్రపంచ వేపర్ బ్యాగ్ డే
జూలై 15	వరల్డ యూట్ స్క్రూల్స్ డే, సేపునల్ ప్లాష్టిక్ సర్జరీ డే
జూలై 18	నెల్సన్ మండేలా అంతర్జాతీయ దినేత్వం
జూలై 20	ప్రపంచ చెన్ దినేత్వం, అంతర్జాతీయ చంద్ర దినేత్వం
జూలై 22	వరల్డ ట్రైయిన్ డే, వరల్డ ప్రాజిల్ X అవేర్నెన్ డే
జూలై 23	జాతీయ ప్రసార దినేత్వం
జూలై 24	ఆదాయపు పన్ను దినేత్వం
జూలై 25	ప్రపంచ డ్రౌనింగ్ నివారణ దినేత్వం
జూలై 26	కార్బిల్ విజయ దివ్స్, మడ అడవుల పరిరక్షణ కోసం అంతర్జాతీయ దినేత్వం
జూలై 28	ప్రపంచ హాప్టైట్స్ దినేత్వం, ప్రపంచ ప్రకృతి పరిరక్షణ దినేత్వం
జూలై 29	ప్రపంచ పులుల దినేత్వం
జూలై 30	అంతర్జాతీయ స్నూహా దినేత్వం, అక్టమ రవాణాకు వ్యతిరేకంగా ప్రపంచ దినేత్వం
జూలై 31	ప్రపంచ రెంజర్ దినేత్వం

జూన్, 2023 లెల కరెంటు అప్పైర్

అంతర్జాతీయ అంశాలు

యుఎస్ మరియు యుకె ఆర్డిక
సంబంధాలను పెంపొందించడానికి
‘అట్లాంటిక్ డిక్లరేషన్’ను
రూపొందించుకున్నాయి

యునైటెడ్ స్టేట్స్ మరియు యునైటెడ్ కింగ్డమ్ ఇటీవల “అట్లాంటిక్ డిక్లరేషన్” అని పిలిచే ఒక వ్యాపోత్తక ఒప్పందాన్ని రూపొందించుకున్నాయి. ఈ ఒప్పందం వారి దీర్ఘకాల “ప్రత్యేక సంబంధాన్ని” పునరుద్ధారిస్తుంది అలాగే రష్యా, చైనా మరియు ఆర్డిక అస్థిరత నుండి ఎదురుయ్యే సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి ఉమ్మడి ప్రయత్నాన్ని వివరిస్తుంది. బ్రిక్సెట్ అనంతర స్వేచ్ఛా-వాణిజ్య ఒప్పందాన్ని అనుసరించే బదులు, రెండు దేశాలు విస్తృతమైన పారిశ్రామిక రాయితీల ద్వారా కొత్త హరిత ఆర్డిక వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయడానికి అన్వేషిస్తున్నాయి.

ఏరోస్పేస్ ఆశయాలను ముందుకు తీసుకెళ్ళేందుకు చైనా ప్రపంచంలోనే అత్యంత శక్తివంతమైన హైపర్సైనిక్ విండ్ టస్సెల్ ను ఆవిష్కరించింది.

ప్రపంచంలోని అత్యంత శక్తివంతమైన విండ్ టస్సెల్ ను హూర్తి వేయడంతో హైపర్సైనిక్ పెక్కాలజీసి అనుసరించడంలో చైనా ఒక ప్రధాన మైలురాయిని సాధించింది. JF-22 అని పిలవబడే, ఈ సంచలనాత్మక పరికరం చైనా యొక్క హైపర్సైనిక్ ఆశయాలలో కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది, ఇది హైపర్సైనిక్ వాహనాల అభివృద్ధిలో దేశం గణనీయమైన పురోగతిని సాధించడానికి పీలు కల్పిస్తుంది. బీజింగ్‌నే పుఱిలో జిల్లాలో ఉన్న JF-22 విండ్ టస్సెల్, మాక్ 30 వరకు వేగంతో హైపర్సైనిక్ విమాన వరిస్తితులను అనుకరించే సామర్థ్యం కలిగి ఉంది.

హవాయిలోని బిగ్ ఐలాండ్స్ కిలోయా అగ్నిపర్వతం బద్దలైంది

US జియోలాజికల్ నర్స్ (USGS) హవాయిలోని కిలోయా అగ్నిపర్వతం కోసం భద్రతా హెచ్చరికను తగ్గించింది ఇది కొత్త విస్మేళటనం తర్వాత వెలువడింది. ఎష్యూఫ్స్ రేట్లు తగ్గినందున మరియు ఎటువంటి హూలిక సదుపాయాలకు ముప్పు లేదు కాబట్టి హెచ్చరిక స్థాయి “వార్మింగ్” నుండి “వాచ్”కి తగ్గించబడింది. విమానయాన హెచ్చరికలు ఎరువు నుండి నారింజ రంగులోకి మారాయి. ప్రపంచంలోని అత్యంత చురుకైన అగ్నిపర్వతాలలో ఒకటినే కిలోయా, హవాయి బిగ్ ఐలాండ్స్ నీ ఒక క్లోజ్ట్ నేపున్ల పార్ట్స్ ఉంది.

పోటీ వ్యతిరేక వ్యాపార పద్ధతుల్ని పాటించినందుకు Google కు EU నుండి భారీ జరిమానా ఎదుర్కొంది

యూరోపియన్ యూనియన్ ప్రకారం, పోటీ వ్యతిరేక విధానాల గురించి ఆందోళనలను పరిష్కరించడానికి గూగుల్ యొక్క యాష్ట్ వ్యాపారాన్ని విక్రయించాల్సి ఉంటుంది. గూగుల్ అడ్స్‌రేజింగ్ సేవలకు అనుకూలంగా వ్యవహారించడం వంటి పద్ధతులను కమిషన్ అభ్యంతరాల ప్రకటనలో ఎత్తిచూపింది, దీని ఫలితంగా కంపెనీ వార్డ్ ప్రపంచ టర్స్‌వర్ల్డ్ 10% జరిమానా చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

పాకిస్థాన్ కు మొదటి మహిళా రాయబారిగా జేన్ మారియట్స్ కు UK నియమించింది

పాకిస్థాన్ లో తదుపరి బ్రిటిష్ ప్రైవేట్ మారియట్ గా నీనియర్ దౌత్యవేత్త జేన్ మారియట్ ను నియమిస్తున్నట్లు యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ ప్రకటించింది. 47 ఏళ్ల జేన్ మారియట్ 2019 సెప్టెంబర్ నుంచి కెన్యాలో ప్రైవేట్ మారియట్ లో ఉన్నారు. 2019 డిసెంబర్ నుంచి రాయబారిగా పనిచేసి జనవరిలో పాకిస్థాన్ వీడిన డాక్టర్ క్రిస్టియన్ టర్నర్ స్థానంలో ఆమె బాధ్యతలు చేపట్టనున్నారు. 2001 లో యుక్క యొరిన్, కామన్స్ అండ్ డెవలప్మెంట్ ఆఫీస్ (ఎఫ్స్‌డిఎస్) లో చేరిన మారియట్ తన కొత్త పాత్రకు నేపథ్య మరియు ప్రాంతీయ అనుభవాన్ని అందించారు.

PM మోడీ US పర్యటన: యొగా దినోత్సవం నుండి US కాంగ్రెస్ ప్రసంగం వరకు

ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోడీ జూన్ 21 నుండి జూన్ 24 వరకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ చేయబోయే పర్యటన 2023 యొక్క అత్యంత ముఖ్యమైన దౌత్య పర్యటనలలో ఒకటి, ఇది భారతదేశ భౌగోళిక రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను తెలియజేస్తుంది. PM మోడీ పర్యటన యొక్క షైడ్యూల్ న్యూయార్క్ మరియు వాషింగ్టన్లో వివిధ కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి, అక్కడ ప్రపంచ నాయకులతో సమావేశమవుతారు, US కాంగ్రెస్లో ప్రసంగిస్తారు మరియు భారతీయ ప్రపానులతో సంభాషిస్తారు.

వందేళ్ళ తర్వాత సమ్మతి వయసును 13 నుంచి 16 ఏళ్ళకు పెంచిన జపాన్

జపాన్ పార్లమెంటు సమ్మతి వయసును 13 నుండి 16కి పెంచింది. చట్టసభ సభ్యులు ఆత్మచారం యొక్క నిర్వచనాన్ని “బలవంతవు లైంగిక సంపర్కం” నుండి “ఏకాభిప్రాయం లేని లైంగిక సంపర్కం”కి కూడా విస్తరించారు.

విస్తరించిన నిర్వచనంలో మాదకద్రవ్యాలు మరియు మత్తును ఉపయోగించి చేసిన చర్యలు ఉన్నాయి. 16 ఏళ్ళలోపు వారితో లైంగిక సంబంధం రేప్పా పరిగణించబడుతుంది.

రష్యాలో వ్యక్తుల కోసం భారతీయ రూపాయి భూతాలను ప్రవేశపెట్టిన స్పీర్ బ్యాంక్

రష్య యొక్క అగ్రమేణి రంణదాత Sberbank, US డాలర్ మరియు యూరోపై ఆధారపడటం తగ్గించడానికి బ్యాంక్ చూస్తున్నందున, వ్యక్తులు ఇప్పుడు భారతీయ రూపాయలలో భూతాలను తెరవవచ్చని ప్రకటించింది. Sberbank 100 మిలియన్ కంటే ఎక్కువ రిటైల్ క్లయింట్లను కలిగి ఉంది మరియు ఇప్పటికే చైనా యువాన్ మరియు UAE దిర్ఘాప్పలో డిపాజిట్లను అందిస్తుంది.

ఇంటెల్ మరియు జర్జీ \$32.8 బిలియన్ చివ్ ప్లాంట్ ఒప్పందంపై సంతకం చేశాయి

ఇంటెల్ రెండు అత్యాధునిక సెమీకండక్షర్ స్టోకర్యాల స్థాపన కోసం జర్జీలోని మాగ్నెబర్లో \$32.8 బిలియన్ పెట్టుబడి పెట్టడానికి కట్టుబడి ఉంది. ఈ నహకారం, బెర్లిన్ నుండి ఆర్థిక సహాయంతో, జర్జీలో ఇప్పటివరకు చేసిన అతిపెద్ద విదేశీ పెట్టుబడిని సూచిస్తుంది. సెమీకండక్షర్ పరిశ్రమ యొక్క వ్యాప్తిత్వక ప్రామణ్యతను గుర్తించిన జర్జీ ప్రభుత్వం, దేశంలో ఇంటెల్ యొక్క మొత్తం పెట్టుబడికి సుమారు 10 బిలియన్ యూరోల ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించడానికి ప్రతిజ్ఞ చేసింది.

అమెరికా చరిత్రలో తొలి ముస్లిం మహిళా ఫేడరల్ జడ్జిగా నుస్రత్ చౌదరి

పొరహక్కుల న్యాయవాది అయిన నుస్రత్ చౌదరిని అమెరికా చరిత్రలో తొలి ముస్లిం మహిళా ఫేడరల్ జడ్జిగా సెనేట్ ద్రువీకరించింది. న్యాయార్కులోని బ్రూక్లిన్ ఫేడరల్ కోర్టులో గురువారం 50-49

ఓట్ల తేడాతో ఆమె జీవితకాల నియామకాన్ని చేపట్టునున్నారు. ఈ ధృవీకరణ అమెరికన్ సివిల్ లిబరీస్ యూనియన్ నుండి ప్రశంసలు పొందింది, అక్కడ ఆమె జల్లినాయిన్ యొక్క ఎసిఎల్యూ యొక్క లీగల్ డైరెక్టర్. ఆ పోస్టుకు ముందు ఆమె 2008 నుంచి 2020 వరకు జాతీయ ఏసీఎల్యూ కార్యాలయంలో ఏసిఎల్యూ రేసియల్ జ్సైన్ ప్రోగ్రామ్ డిప్యూటీ డైరెక్టర్గా ఏడేళ్లు పనిచేశారు.

సముద్ర జీవుల రక్షణకు ఐక్యరాజ్యసమితి సభ్యుదేశాలు ఆమోదించిన తొలి ఒప్పందం

193 ఐక్యరాజ్య సమితి సభ్య దేశాల ప్రతినిధులు సముద్రాల్లో సముద్ర జీవులను రక్షించే తొలి ఒప్పందానికి ఆవోదం తెలిపారఁ. ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యదర్శి ఆంటోనియో గుటెర్స్ మాట్లాడుతూ, సముద్రాన్ని ముఖ్యతిపులు పెట్టే అనేక ముప్పులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడటానికి ఈ చారిత్రక ఒప్పందం ఒక అవకాశాన్ని ఇచ్చిందని ప్రశంసించారు.

9వ అంతర్జాతీయ యోగా దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకుని UNHQలో చారిత్రాత్మక యోగా సెషన్ కు ప్రధాని

9వ అంతర్జాతీయ యోగా దినోత్సవాన్ని

పురస్కరించుకుని బుధవారం ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యాలయంలో ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ అద్వీతీయమైన యోగా సెషన్సు నాయకత్వం వహించారు. ఈ చారిత్రాత్మక వేడుకలో అగ్ర UN అధికారులు, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న రాయబారులు మరియు ప్రముఖ వ్యక్తులు పాల్గొన్నారు. యోగా సాధన ద్వారా వైరుధ్యాలు మరియు అడ్డంకులను తొలగించాలనే పిలుపుతో, భిన్నత్వాన్ని ఏకం చేసే మరియు స్వీకరించే సంప్రదాయాలను పెంపాందించడంలో భారతదేశం యొక్క నిబధ్ధతను ఈ కార్యక్రమం ప్రదర్శించింది.

**ఎస్టోనియా స్వలింగ వివాహాన్ని
చట్టబద్ధం చేసింది, ఇది మధ్య ఐరోపాలో
మొదటి దేశం**

స్వలింగ సంపర్కుల వివాహాన్ని చట్టబద్ధం చేస్తూ ఎస్టోనియా పార్లమెంటు ఒక చట్టాన్ని

ఆమోదించింది, అలా చేసిన మొదటి మధ్య ఐరోపా దేశంగా నిలిచింది. పశ్చిమ ఐరోపాలో చాలా భాగం ఇప్పటికే స్వలింగ వివాహాన్ని చట్టబద్ధం చేసినప్పటికీ, ఒక మృదు సోవియట్ నేతృత్వంలోని వార్సా ఒప్పందంలో భాగంగా ఉన్న అనేక మాజీ కమ్యూనిస్ట్ మధ్య ఐరోపా దేశాలలో ఇది నిషేధించబడింది.

ఫిన్లాండ్ పార్లమెంట్ కొత్త ప్రధానిగా పెటెరి ఓర్పోను ఎన్నుకుంది

ఫిన్లాండ్‌నే కన్సర్వేటివ్ పార్టీ నాయకుడు పెట్టరి ఓర్పో ఆ దేశ ప్రధానమంత్రిగా పార్లమెంటు ద్వారా ఎన్నికయ్యారు. వలసలపై కలిన చర్యలను ఆమలు చేయాలనుకుంటున్న ఫార్ రైట్ ఫిన్ పార్టీతో సహ నాలుగు పార్టీలతో కూడిన సంకీర్ణ ప్రభుత్వానికి ఓర్పో నేతృత్వం వహించనుంది. ఏప్రిల్ ఎన్నికల్లో విజయం సాధించిన ఓర్పోకు అనుకూలంగా 107 మంది, వ్యతిరేకంగా 81 మంది, వ్యతిరేకంగా 11 మంది గైర్ాజరయ్యారు. ఆయన విజయంతో సంకీర్ణ ప్రభుత్వం కోసం అవ్యాప్తి నుంచి చర్చలు కొనసాగుతున్నాయి.

ఎన్నికల్లో సోషల్ డెమోక్రాట్లు మూడో స్థానంలో నిలిచిన సన్నా మారిన్ స్థానంలో అధ్యక్షుడు సాలి సైనిస్టో అధికారికంగా కొత్త ప్రధానిగా పెటెరి ఓర్పోను నియమించనున్నారు.

జాతీయ ఆంశాలు

భారతదేశం యొక్క శక్తి సామర్థ్యాన్ని
ఆవిష్కరించడం కోసం బొగ్గు మరియు
లిగ్నైట్ పథకం యొక్క
అన్వేషణ విస్తరించింది

భారతదేశం, ప్రపంచంలో అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థలలో ఒకటి. మనం ప్రధానంగా ఇంధన వనరులుగా బొగ్గు మరియు లిగ్నైట్‌పై ఎక్కువగా ఆధారపడుతున్నాము. స్థిరమైన మరియు అంతరాయం లేని నరవరాను నిర్ధారించడానికి, భారత ప్రభుత్వం 2021-22 నుండి 2025-26 వరకు 'బొగ్గు మరియు లిగ్నైట్ పథకం యొక్క అన్వేషణ'ను పొడిగించింది. Rs 2,980 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో, ఈ కేంద్ర రంగ ప్రణాళిక దేశంలోని బొగ్గు మరియు లిగ్నైట్ వనరులను అన్వేషించడం మరియు అంచనా వేయడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది, ఇది భవిష్యత్తు బొగ్గు గనుల ప్రయత్నాలకు పునాది వేస్తుంది.

రెండేళ్లలో 150కి ఫైగా 'యాంటి-ఇండియా' సైట్లు, యూట్యూబ్ న్యూస్ చానల్లను కేంద్రం నిప్పించింది

భారతదేశంలోని సమాచార మరియు ప్రసార

మంత్రిత్వ శాఖ (I&B) ఇటీవల మే 2021 నుండి 150కి ఫైగా వెబ్‌సైట్లు మరియు యూట్యూబ్ ఆధారిత వార్తా చానల్లలైపై విరుద్ధులు పడింది. "భారత కు వ్యతిరేకంగా" భావించబడే కంటెంట్ కు ప్రతిస్పందనగా మరియు ఉల్లంఘించినందుకు ఈ చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. ఇన్వెర్ట్‌ప్రెస్ (IT) చట్టంలోని సెక్షన్ 69A తప్పుడు సమాచారాన్ని ఎదుర్కొచ్చడం మరియు భారతదేశ సార్వభౌమాధికారం మరియు సమగ్రతను కాపాడటం మంత్రిత్వ శాఖ లక్ష్యం.

ప్రభావిత YouTube చానల్లు:

ఖబర్ విత్ ప్లాట్ఫోరమ్, ఖబర్ టైప్స్, ఇన్వెర్ట్‌ప్రెస్ హబ్, ప్లాష్ నో, మేరా పాకిస్థాన్, హకికత్ కి దునియా మరియు అమ్మీ దున్యా టీవీ వంటి ప్రముఖ YouTube వార్తా చానల్లు తీసివేయబడ్డాయి. ఈ చానల్లు సమిష్టిగా 12 మిలియన్లకు పైగా సబ్‌స్క్రిబర్లను మరియు 1.3 బిలియన్ కంటే ఎక్కువ వీక్షణలను కలిగి ఉన్నాయి. ఈ చానల్లను తీసివేయాలనే నిర్ణయం భారతదేశ జాతీయ ప్రయోజనాలకు హనికరంగా భావించే కంటెంట్ ను వ్యాప్తి చేయడం ద్వారా నడవబడింది.

భారతీయ చిత్రం 'వెన్ క్లెమేట్ చేంజ్ టర్మీ వయలెంట్' WHO అవార్డును గెలుచుకుంది

జెనీవాలోని వరల్డ్ హెల్త్ ఆర్గానేజెషన్ ప్రధాన కార్యాలయంలో జరిగిన 4వ వారిష్ట హెల్త్ ఫర్ ఆర్

ఫిల్మ ఫెస్టివల్లో 'వెన్ క్రైమేట్ చెంజ్ టర్మ్ వైలెంట్' అనే దాక్యుమెంటరీ 'అందరికి ఆరోగ్యం' విభాగంలో ప్రత్యేక బహుమతిని గెలుచుకుంది వ్యవధి 4'32". రాజస్థాన్ కు చెందిన వందిత నహారియా ఈ దాక్యుమెంటరీకి దర్శకత్వం వహించారు. విజేతల్లో ఆమె ఒకర్త భారతీయురాలు.

అవార్డు పొందిన చిత్రాల జాబితా:

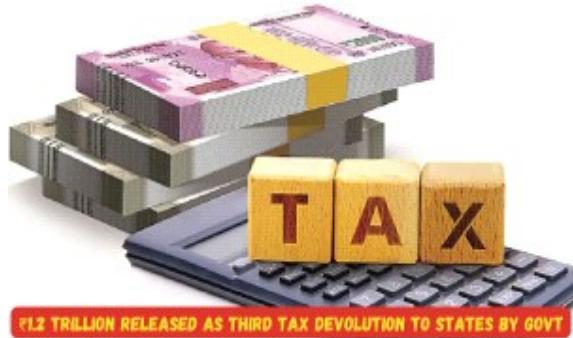
- ◆ UHC "గ్రాండ్ ప్రిక్స్": "జోనాథన్స్ మిరాకిల్ ఫీట్" - సియెరా లియోన్ / వైకల్యం, కల్బపుట్
- ◆ NGO మిరాకిల్ ఫీట్ / దాక్యుమెంటరీ కోసం మమిహసినా రామినోసోవా మరియు మడగాస్కర్ నుండి నాంటెనైనా రాకోటోండ్రానివో దర్శకత్వం వహించారు - వ్యవధి 3'19".
- ◆ హెల్చ్ ఎమ్రాస్సీలు "గ్రాండ్ ప్రిక్స్": "కోవిడ్ ను ఎదుర్కొంటున్న నర్సులు / నా లిప్షు డి ఫ్రైంట్" - బ్రెజిల్ / కోవిడ్-19 మరియు క్లిష్ట్ పబ్లిసిడేండ్ మరియు ఇన్స్టిట్యూషన్ కాన్సెల్స్ పెదరల్ డి ఎన్పెర్యూజెమ్ ద్వారా నిర్దేశించబడిన సంరక్షణకు యాక్సెస్ - కోఫ్స్ - బ్రెజిల్ / దాక్యుమెంటరీ నుండి - వ్యవధి 8
- ◆ మెరుగైన ఆరోగ్యం మరియు శ్రేయన్ను "గ్రాండ్ ప్రిక్స్": "36 మిలియన్లో ఒకరు: బంగ్లాదేశ్లో బాల్య లెడ్ పాయిజనింగ్ కథ" - ఎన్విరాన్స్మెంటల్ హెల్చ్ మితాలీ దాన్ మరియు ఆరిఫుర్ రెష్ట్న్ (బంగ్లాదేశ్)చే NGO పూర్వ ఎర్త బంగ్లాదేశ్ దాక్యుమెంటరీకి దర్శకత్వం వహించారు - వ్యవధి 6'32

◆ ప్రత్యేక బహుమతి లైంగిక మరియు పునరుత్సుత్తి ఆరోగ్యం మరియు హక్కుల చిత్రం: "వల్ఫ్ మరియు డైనియా" - ఇజ్జాయెల్ / వల్ఫ్డినియా దర్శకత్వం దైనా స్టేషన్స్ విచ్ (ఇజ్జాయెల్) / ఫిక్స్ - వ్యవధి 4'13"

◆ స్టూడెంట్ ఫిల్మ్ ప్రైజ్: "గ్యాస్పింగ్ ఫర్ లైఫ్" - జర్నల్ / మెంటల్ హెల్చ్, స్క్రీన్ అడిక్షన్, యాంగ్జయిటీ, డిప్రెషన్ దర్శకత్వం ను హ్యాన్ హంగ్ (జర్నల్) / యానిమేషన్ - వ్యవధి 8'

◆ స్పెషల్ ప్రైజ్ చాలా షార్ట్ ఫిల్మ్: "మిర్రో" - స్వీడన్ / మెంటల్ హెల్చ్, డిప్రెషన్ దర్శకత్వం పాల్ జెర్సండాల్ (స్వీడన్) / ఫిక్స్ - వ్యవధి 3'.

1.2 ట్రైలియన్లను ప్రభుత్వం రాష్ట్రాలకు మూడవ పన్ను వితరణగా విడుదల చేసింది

మొత్తం Rs.1,18,280 కోట్ల విలువైన మూడో విడుత పన్ను పంపిణీని కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అందించిని ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ ప్రకటించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్కు Rs.4,787 కోట్లు, అరుణాచల్ ప్రదేశ్కు Rs.2,078 కోట్లు వచ్చాయి. అస్సాం, బీహార్, ఛత్తీస్గఢ మరియు గుజరాత్లు వరుసగా Rs.3,700 కోట్లు, Rs.11,897 కోట్లు, Rs.4,030 కోట్లు మరియు Rs.4,114 కోట్లు పొందాయి.

EPFO ISSA యొక్క అనుబంధ సభ్యునిగా మరియు ప్రపంచవ్యాప్త గుర్తింపు పొందేందుకు సిద్ధంగా ఉంది

EPFO IS SET TO BE AN AFFILIATE MEMBER OF ISSA

ఎంప్లాయిస్ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఆర్గానేజెషన్ (EPFO) తన సభ్యుత్వ పోయాదాను ఇంటర్వెషనల్ సోషల్ సెక్యూరిటీ అసోసియేషన్ (ISSA)తో అసోసియేట్ మెంబర్ నుండి అనుబంధ సభ్యునికి మెరుగు పరచడానికి సిద్ధంగా ఉంది. ఇది EPFO వృత్తిపరమైన మార్గదర్శకాలు, నిపుణుల జ్ఞానం, సేవలు మరియు దాని పెన్సన్ చందాదారులకు మద్దతు పొందేందుకు వీలు కల్పిస్తుంది.

ముఖ్య అంశాలు :

రిపోర్టమెంట్ ఫండ్ బాధీ, EPFO, ISSA తో దాని సభ్యుత్వ స్థితిని అసోసియేట్ మెంబర్ నుండి అనుబంధ సభ్యునిగా అవ్గ్రేడ్ చేయడానికి దాని సెంట్రల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రస్టీల నుండి ఆవోదం పొందింది.

అయితే, పెన్సన్ చందాదారుల సంఖ్య ఆధారంగా వార్షిక సభ్యుత్వ రుసుము Rs.10.34 లక్షల నుండి Rs.2.14 కోట్లకు గణనీయంగా పెరుగుతుంది. మార్చిలో జరిగిన CBT సమావేశం యొక్క మినిట్స్ ప్రకారం, భారతదేశానికి చెందిన కోల్ మైన్ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఆర్గానేజెషన్ మాత్రమే ప్రస్తుతం ISSA అనుబంధ సభ్యునిగా ఉంది.

సోషల్ మీడియా ఇన్ఫ్యూయెన్సర్లను ఆర్బీఐ నియంత్రించడు

రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) ప్రస్తుతం ఆర్థిక మార్కెట్లలో సోషల్ మీడియా ఇన్ఫ్యూయెన్సర్ల కోసం ప్రత్యేక నిబంధనలను ప్రవేశపెట్టే అలోచన లేదని ప్రకటించింది, ఈ నమస్కను పరిష్కరించడానికి సెక్యూరిటీస్ అండ్ ఎక్స్పొంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా (SEBI) ఇప్పటికే చర్యలు తీసుకుంటుందని పేర్కొంది.

ప్రధాని మౌద్ద అమెరికా పర్యటన నేపథ్యంలో 'ప్రిడేటర్ డ్రోన్' ఒప్పందానికి భారత రక్షణ శాఖ ఆమోదం తెలిపింది

ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమౌద్ద త్వరలో అమెరికా పర్యటనకు వెళ్లనున్న నేపథ్యంలో అమెరికా నుంచి 'ప్రిడేటర్' (MQ-9 రీపర్) డ్రోన్ల కొనుగోలుకు భారత రక్షణ మంత్రిత్వ శాఖ ఆమోదం తెలిపింది. జూన్ 15న జరిగిన డిఫెన్స్ అక్షిజిషన్ కౌన్సిల్ (డిఎస్) విజయ చీపిక్ జూలై, 2023

సమావేశంలో ఆమోదించబడిన ఈ డీల్ విలువ దాదాపు 3 బిలియన్ డాలర్లు ఉంటుందని అంచనా. భద్రతపై కేబినెట్ కమిటీ (సిసిఎస్) సేకరణపై తుది నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. వైట్సాన్లో ప్రధాని మోదీ, అధ్యక్షుడు జో బిడెన్ల మధ్య జరిగిన చర్చల తర్వాత మొగా కొనుగోళ్ల ఒప్పందంపై ప్రకటన వెలువదే అవకాశం ఉంది.

MQ-9B డ్రోన్ల సేకరణ:

MQ-9B డ్రోన్, MQ-9 రీపర్ యొక్క రూపొంతరం, సముద్ర నిఘ్నా, జలాంతర్గామి వ్యతిరేక యుద్ధం మరియు ఓవర్-ది-పోరిజ్స్ న్ టార్గెటింగ్ తో సహా విభిన్న సామర్థ్యాల కోసం భారతదేశం ఎంపిక చేసింది. భారత నావికాదళం 14 డ్రోన్లను అందుకోనుండగా, భారత వైమానిక దళం మరియు సైన్యం ఒక్కక్రటి ఎనిమిది చొప్పున అందుకోనున్నాయి. ఈ ప్రై-ఎలిట్యూడ్ లాంగ్-ఎండ్యూరెన్స్ (HALE) డ్రోన్లు 35 గంటలకు పైగా గాలిలో ప్రయాణించగలవు మరియు నాలుగు హెల్ప్‌పైర్ క్లిపటులను మరియు సుమారు 450 కిలోల బాంబులను మోసుకెళ్గగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

**భారత్ లో సుస్థిర అభివృద్ధిని
వేగవంతం చేసేందుకు నీతి ఆయోగ్,
ఐక్యరాజ్యసమితి**

భారత ప్రభుత్వం, ఐక్యరాజ్యసమితి, భారత ప్రభుత్వం - ఐక్యరాజ్యసమితి సుస్థిర అభివృద్ధి నహకార ఫేమ్యర్క్ 2023-2027 (GoI-UNSDCF) పై సంతకం చేశాయి. నీతి ఆయోగ్, ప్రభుత్వ విధాన థింక్ ట్యూంక్ మరియు భారతదేశంలో ఐక్యరాజ్యసమితి మధ్య ఈ సహకారం భారతదేశం యొక్క సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలను ముందుకు తీసుకెళ్గడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. 2030 ఎజెండాకు అనుగుణంగా లింగ సమానత్వం, యువ సాధికారత, మానవ హక్కులు, పూర్తి సుస్థిర అభివృద్ధి వంటి కీలక అంశాలపై ఈ ఫ్రేమ్ వర్క్ దృష్టి సారించనుంది.

ఫ్రేమ్ వర్క్ కార్యాచరణ:

- ◆ GoI-UNSDCF: స్టేషనబుల్ దెవలమ్ మెంట్ కోసం వ్యూహాత్మక రోడ్‌మ్యాప్ తయారుచేయడం.
- ◆ స్థిరమైన అభివృద్ధి లక్ష్యాలను స్థానికీకరించడానికి నిబధ్ధత చూపించడం.
- ◆ అభివృద్ధి ప్రక్రియ మరియు వాటాదారుల నిమగ్నత
- ◆ అమలు పరచడానికి సమన్వయం పాటించడం
- ◆ భారతదేశ భవిష్యత్తు విజన్ కు అనుగుణంగా అడుగులు వేయడం.
- ◆ సుస్థిర అభివృద్ధిలో భారతదేశం యొక్క పురోగతి మరియు పాత్ర.

రాష్ట్ర అంశాలు

**ICMR నివేదిక ప్రకారం,
మధుమేహంలో తెలంగాణ 17వ,
AP 19వ స్థానంలో ఉన్నాయి.**

ICMR ఇటీవల విడుదల చేసిన “ఇండియా యాజ్ మెటబులిక్ హెల్చ్ రిపోర్ట్” ప్రకారం, దేశంలోని జనాభాలో 11.4 శాతం మందికి మధుమేహం ఉంటే, 35.5 శాతం మందికి అధిక రక్తపోటు (బిపి) ఉంది. 31 రాష్ట్రాలు/కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలో (UTs) నిర్వహించిన అధ్యయనంలో 15.3 శాతం మంది ప్రీడయాబెటిక్గా వర్గీకరించబడ్డారని కూడా వెల్లడించింది. ప్రభ్యాత మెడికల్ జర్నల్ లాస్పెట్లో ప్రచురించబడిన ఈ ఘరీభులు మొత్తం 113,043 మంది వ్యక్తుల నుండి సేకరించిన నమూనాలపై ఆధారపడి ఉన్నాయి. నివేదిక BP, ఊఱకాయం మరియు ఇతర సంబంధిత సమస్యలను ముఖ్యమైన సమస్యలుగా గుర్తిస్తుంది. దక్షిణాదిలోని తెలుగు రాష్ట్రాలు మధుమేహం వ్యాపిలో సాపేక్షంగా మెరుగ్గా ఉన్నాయని నివేదిక పేర్కొంది .

CSE నివేదిక ప్రకారం, మొత్తం పర్యావరణ పనితీరులో తెలంగాణ 1వ ర్యాంక్‌ను సాధించింది

సెంటర్ ఫర్ సైన్స్ అండ్ ఎన్విరాన్స్‌మెంట్ (CSE), లాభాపేక్షలేని సంస్థ, ప్రపంచ పర్యావరణ

దినోత్సవం సందర్భంగా ‘స్టేట్ ఆఫ్ ఇండియాన్ ఎన్విరాన్స్‌మెంట్ 2023: ఇన్ ఫిగర్స్’ అనే వారికు దేటా సంకలనాన్ని విడుదల చేసింది. శీతోష్ణస్థితి, వివరీత వాతావరణం, ఆరోగ్యం, ఆహారం, పోషకాహారం, వలసలు, స్థానభ్రంశం, వ్యవసాయం, శక్తి, వ్యర్థాలు, నీరు మరియు జీవవైద్యంతో సహా పర్యావరణానికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలను నివేదికలో గణాంకాలుగా తీసుకున్నారు.

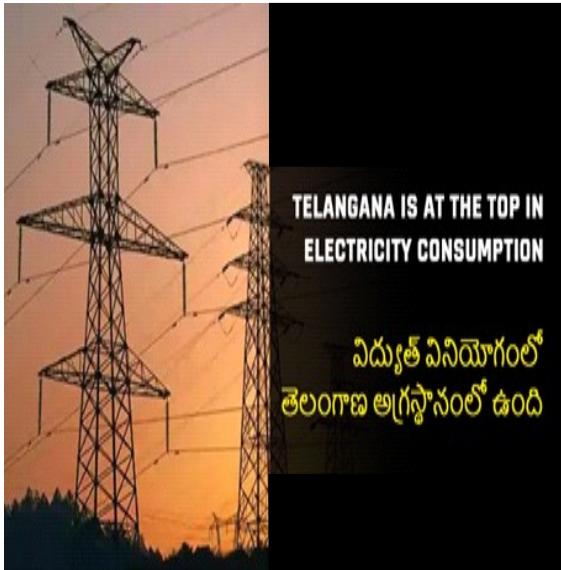
**ఐటీ ఎగుమతుల్లో తెలంగాణ
అద్భుతమైన రికార్డును నెలకొల్పింది.**

ఇటీవల టీ - హబ్ లో జరిగిన ఓ కార్యక్రమంలో ఐటీ శాఖ మంత్రి కేటీఆర్ హైదరాబాద్ మెట్రోపాలిటన్ హెచ్‌దాను అధిగమించి అంతర్జాతీయ నగరంగా మారిందని ప్రకటించారు. గత తొమ్మిదేళ్లలో తెలంగాణ ఐటీ ఎగుమతులు మరియు జాబ్ మార్కెట్ యొక్క అద్భుతమైన పురోగతిని ఆయన నొక్కిచెప్పారు, దేశంలోని కొత్త ఐటీ ఉద్యోగావకాశాలలో సగానికి రాష్ట్రం బాధ్యత వహిస్తుందని హైలైట్ చేశారు. ఇంకా,

ఐటి ఎగుమతులు, పెట్టబడులు మరియు ఉద్యోగ కల్పనలో కొనసాగుతున్న వృద్ధి కేవలం ప్రారంభం మాత్రమేనని, టి హబ్లో మరిన్ని యునికార్బులు ఉండటం మరియు కొత్త ఉపాధి అవకాశాలను సృష్టించే వివిధ రంగాలలో గణియమైన పెట్టబడులతో పాటు ఇతర ఆవిష్కరణలు వంటి రాబోయే పురోగమనాలతో ఆయన అంచనా వేశారు

విద్యుత్ వినియోగంలో తెలంగాణ అగ్రస్థానంలో ఉంది

తెలంగాణ దశాబ్ది వేదుకల్లో భాగంగా జూన్ రన జరిగిన విద్యుత్ ప్రగతి సభలో మంత్రి జగదీశర్ రెడ్డి దేశవ్యాప్తంగా విద్యుత్ వినియోగంలో తెలంగాణ అగ్రగామిగా నిలిచిందనారు. వట్టిఖమ్మంపాడ్ సమీపంలోని 400/220/132 కేవీ విద్యుత్ సబ్ స్టేషన్ ఆవరణలో విద్యుత్ రంగంలో సాధించిన విజయాలను ఈ కార్యక్రమంలో వివరించారు. రాష్ట్రం ఏర్పడే నాటికి 7,778 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఉండగా, నీఎం కేసీఆర్ తీసుకున్న వ్యాహాత్మక నిర్ణయాల వల్ల ప్రస్తుతం ఆ సంఖ్య 18,567 మెగావాట్లకు చేరుకుంది

**పచ్చదనం పర్యావరణ పరిరక్షణలో
తెలంగాణ అగ్రస్థానంలో ఉంది**

పచ్చదనాన్ని పెంపొందించడంలో విశేష కృషి చేసినందుకు గాను తెలంగాణ రాష్ట్రం దేశంలోనే అగ్రస్థానంలో నిలిచిందని సెంటర్ ఫర్ సైన్స్ అండ్ ఎన్వోరాన్స్‌మెంట్ విడుదల చేసిన నివేదికలో పేర్కొంది. ఈ సందర్భంగా పర్యావరణ శాఖ మంత్రి అల్లోలు ఇంద్రకర్ణ రెడ్డి హర్షం వ్యక్తం చేస్తూ తెలంగాణ 10వ వార్షికోత్సవం జరుపుకుంటున్న సందర్భంగా రాష్ట్రమంతా సంబరాలు జరుపుకుంటున్న వేళ రాష్ట్ర ప్రజలందరికి ఇది శుభవార్త అని అన్నారు.

**దేశంలో తొలిసారిగా మహిళల కోసం
సైబర్ హెల్ప్ లైన్ తెలంగాణ
రాష్ట్రంలో ప్రారంభమైంది**

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మహిళల డిజిటల్ భద్రత కోసం తొలిసారిగా సైబర్ ట్రైవ్ హెల్ప్ లైన్ ప్రారంభించబడింది. జూన్ 13న ప్రైదరాబాద్లోని

సరూర్నాగర్లో జరిగిన మహిళల రక్షణ మరియు సైబర్క్రెమ్ అవగాహన కార్యక్రమంలో, సైబర్క్రెమ్ల నుండి మహిళలను రక్షించడానికి ఉద్దేశించిన పొత్తులైన్ నంబర్లను విద్యాశాఖ మంత్రి పి.సబితా ఇంద్రారెడ్డి ప్రారంభించారు. ముఖ్యాపాఠిథిగా హజరైన ముఖ్యమంత్రి కె. చంద్రశేఖరరావు నేతృత్వంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ దినోత్సవ వేదుకలను ఫునంగా నిర్వహిస్తున్నామని, ప్రతి ఒక్కరూ చురుగ్గా పాల్గొని విజయవంతం చేయాలని కోరారు.

ఆర్థిక అంశాలు

భారతదేశం మరియు సెర్పియాల మధ్య దశాబ్దం చివరి నాటికి 1 బిలియన్ యూరోల ద్వేపాక్షిక వాణిజ్య లక్ష్యం

**తెలంగాణ రెరా చైర్మన్‌గా
ఐఎస్ అధికారి సత్యనారాయణ
నియమితులయ్యరు.**

రియల్ ఎస్టేట్ రెగ్యులేటరీ అధారిటీ (రెరా) చైర్మన్‌గా ఐఎస్ అధికారి సత్యనారాయణను నియమిస్తూ తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరో కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. ప్రస్తుతం మున్సిపల్ శాఖ డైరెక్టర్గా పనిచేస్తున్న సత్యనారాయణ ఇప్పుడు రెరాకు నాయకత్వం వహించనున్నారు. జూన్ 12న ప్రభుత్వం రెరా చైర్మన్, సభ్యుల నియామకాలను ఖరారు చేసింది. వాణిజ్య పన్నుల శాఖ రిటైర్డ్ అడిపసల్ కమిషనర్ జె.లక్ష్మీనారాయణ, టోన్ ప్లానింగ్ విభాగం డైరెక్టర్ కె.శ్రీనివాసరావులను కూడా నియమించారు. వీరు ఐదేళ్లపాటు ఈ పదవుల్లో ఉంటారు.

భారతదేశం మరియు సెర్పియా దశాబ్దం చివరి నాటికి ఒక బిలియన్ యూరోల ద్వేపాక్షిక వాణిజ్య పరిమాణాన్ని సాధించాలనే ప్రతిష్టాత్మక లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకున్నాయి. భారతదేశ అధ్యక్షరాలు ద్రోపది ముర్చ మరియు ఆమె సెర్పియా కౌంటర్ అలెగ్జాండర్ వుసిక్ ద్వేపాక్షిక సంబంధాలను బలోపేతం చేయడానికి మరియు కొత్త సహకార రంగాలను అన్వేషించడానికి తమ నిబద్ధతను వ్యక్తం చేశారు. ముర్చ సెర్పియా పర్యాటన సందర్భంగా ఇరువురు నేతల మధ్య జరిగిన ముఖ్యమైన చర్చలు మరియు MoU లను విదేశీ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ (MEA) పైలైట్ చేసింది.

**1,514 అర్బ్ కో-ఆపరేటివ్
బ్యాంకులను బలోపేతం చేయడానికి
నాలుగు కీలక చర్చలు -RBI**

దేశంలోని 1,514 అర్బ్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకుల (యుసిబి) పటిష్టతను పెంపాందించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో భారతీయ రిజర్స్ బ్యాంక్

(RBI) నాలుగు కీలకమైన చర్యలను ప్రవేశపెట్టింది. ‘సహకార్’ సే సమ్మద్ది’ అనే ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ దార్యనికతను సాధించే లక్ష్యంతో కేంద్ర పొం మంత్రి, సహకార మంత్రి అమిత్ షా, ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్, ఆర్బీఐ గవర్నర్ల మధ్య జరిగిన వివరమైన చర్యల తర్వాత ఈ చర్యలు ప్రకటించబడ్డాయి.

MSMEల నిధుల కష్టాలను తగ్గించడానికి GAME మరియు SIDBI “NBFC గ్రోత్ యూక్సీలరేటర్ ప్రోగ్రామ్”ను ప్రారంభించాయి

గ్లోబల్ అలయన్స్ ఫర్ మాన్ ఎంటర్ప్రైన్యర్షిప్ (GAME) మరియు స్కూల్ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్మెంట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (SIDBI) NBFC గ్రోత్ యూక్సీలరేటర్ ప్రోగ్రామ్ (NGAP)ని ప్రారంభించాయి. చిన్న నాన్-బ్యాంకింగ్ పైనాన్సీయల్ కంపెనీల (NBFCలు) సామర్థ్య పెంపుపై రృష్ణ సారించడం ద్వారా సూక్ష్మ, చిన్న

మరియు మధ్య తరహా సంస్థలు (MSMEలు) ఎదుర్కొంటున్న నిధుల సవాళ్లను పరిష్కరించడం ఈ చర్య లక్ష్యం. ఈ కార్యక్రమం ప్రాథమికంగా టైర్ టూ మరియు టైర్ ట్రీ నగరాల్లో MSMEలకు రుణాలు ఇచ్చే NBFCలకు మద్దతు ఇస్తుంది.

పాలసీ కోరేవారి కోసం ABHA IDలను ఏర్పాటు చేయాలని IRDAI బీమా సంస్థలను ఆదేశించింది

భారతదేశంలో నివసిస్తున్న వ్యక్తులందరికి ఆయుష్మాన్ భారత హార్ట్ అకోంట్ (ABHA) IDలు అని పిలువబడే ప్రత్యేక వ్యుతు 14-అంకెల బడెంటి పై యార్లను ఏర్పాటు చేయాలని భారతదేశంలోని అన్ని బీమా సంస్థలకు భారతదేశ బీమా నియంత్రకం ఇటీవల ఆదేశాన్ని విడుదల చేసింది. ఈ కొత్త నియమం తాజా బీమా దరఖాస్తుదారులకు మరియు పాత పాలసీదారులకు వర్తిస్తుంది.

హిమాచల్ ప్రదేశ్లో ఉద్యానవనాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ADB, భారతదేశం \$130 మిలియన్ రుణంపై సంతకం చేసింది

హిమాచల్ ప్రదేశ్లో వ్యవసాయ ఉత్పత్తికాలను పెంచడం, నీటిపారుదల సదుపాయాన్ని మెరుగుపరచడం మరియు ఉద్యానవన వ్యవసాయ

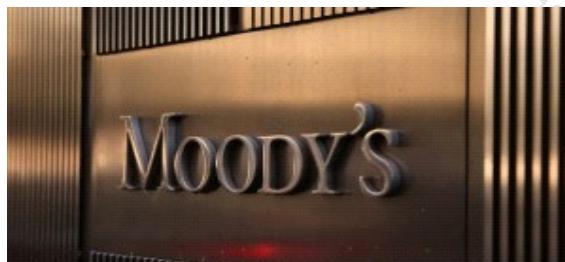

శాస్త్ర సాంకేతిక విషయాలు

ఉత్తరాఖండ్‌ని చొబాటియాలో ఇండో-మాల్దిష్సు జాయింట్ మిలిటరీ ఎక్స్‌ప్రైజ్ “ఎకువరిన్” ప్రారంభమైంది

వ్యాపారాలను ప్రోత్సహించడం వంటి కార్యక్రమాలకు మద్దతుగా భారత ప్రభుత్వం మరియు ఆసియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్ (ADB) \$130 మిలియన్ రుణ ఒప్పందంపై సంతకం చేశాయి. రాష్ట్రంలోని ఏడు జిల్లాల్లో రైతుల ఆదాయాన్ని మరియు వాతావరణ మార్పులకు తట్టుకునే శక్తిని పెంచడం ఈ ప్రాజెక్టు లక్ష్యం.

**మూడీస్ జూన్ త్రైమాసికంలో
భారతదేశానికి 6-6.3% GDP వృద్ధిని
అంచనా వేసింది, ఆర్థిక నష్టాలను**

మూడీస్ ఇన్వెస్టర్ సర్వీస్ జూన్ త్రైమాసికంలో భారతదేశ జిడిపికి 6-6.3% వృద్ధి రేటును అంచనా వేసింది. మొదటి త్రైమాసికంలో రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా అంచనా వేసిన 8% కంటే ఈ అంచనా తక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, ప్రభుత్వ ఆదాయాలు ఊహించిన దానికంటే బలహీనంగా ఉన్నందున ఆర్థిక స్థితి పట్ల మూడీస్ జాగ్రత్తగా వ్యవహరించింది. ఆందోళనలు ఉన్నప్పటికీ, ప్రభుత్వ రుణానికి స్థిరమైన దేశీయ పైనాన్సింగ్ బేస్ మరియు బలమైన బాహ్య స్థానంతో సహా భారతదేశ రుణ బలాలను మూడీస్ గుర్తించింది.

ఉత్తరాఖండ్‌ని చొబాటియాలో భారత సైన్యం మరియు మాల్దిష్సుల జాతీయ రక్షణ దళం మధ్య సంయుక్త సైనిక వ్యాయామం “ఎక్స్ ఎకువరిన్” యొక్క 12వ ఎడిషన్ ప్రారంభమైంది. మాల్దిష్సుల భాషలో “స్వహితులు” అనే అర్థాన్ని కలిగి ఉన్న ఈ ద్వైపాక్షిక వారిక వ్యాయామం, UN ఆదేశం ప్రకారం కొంటర్ తిరుగుబాటు/ఉగ్రవాద వ్యతిరేక కార్యకలాపాలలో వరస్వర చర్యను మొరుగువరచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. అదనంగా, ఇది రెండు దళాలకు ఉమ్మడి మానవతా సహాయం మరియు విపత్తు సహాయ కార్యకలాపాలను నిర్వహించడానికి అవకాశాన్ని అందిస్తుంది.

మరింత సమాచారం:

భారత సైన్యం మరియు మాల్దిష్సుల జాతీయ రక్షణ దళం నుండి ఒక ష్లాటూన్ బలగం 14 రోజుల పాటు జరిగే ఈ విన్యాసాల్లో పాల్గొంటుంది. “Ex Ekuverin” యొక్క ప్రాథమిక దృష్టి ఉత్తమ అభ్యాసాలను వంచుకోవడం, సమన్వయాన్ని మొరుగువరచడం మరియు వ్యాహోత్స్వక స్థాయిలో సహకారాన్ని మొరుగువరచడం. ఉమ్మడి సైనిక

వ్యాయామం యొక్క 11వ ఎడిషన్ డిసెంబర్ 2021లో మార్టిపులలో జరిగింది.

భారత నావికాదళానికి చెందిన 'సంశోధక్' 4వ యుద్ధనోక్ ప్రారంభించబడింది

సర్వే వెస్పెల్స్ (పెద్దది) (SVL) ప్రాజెక్ట్ యొక్క నాల్గవ నోక్, 'సంశోధక్' అంటే 'పరిశోధకుడు' అని పేరు పెట్టారు, దీనిని ఇండియన్ నేవీ కోసం L&T/ GRSE ద్వారా చెస్టైల్స్ ని కట్టుపెట్టి ప్రారంభించారు.

నోక్ ఎక్కడ ప్రారంభించారు?

అధ్యర్థవేదం నుండి ఆహాతులను పరిస్తూ ఓడ ప్రారంభించబడింది మరియు లాంచ్ వేడుకకు ముఖ్య అతిథిగా భారత ప్రభుత్వ ప్రధాన హైస్ట్రోగ్రావర్ VAdm అధీర్ అరోరా హజరయ్యారు.

భారత నోక్ నోక్ ను ఎవరు నిర్మించారు?

- ◆ నాలుగు SVL పిఫ్ల నిర్మాణానికి సంబంధించిన ఒప్పందం MoD, గార్డెన్ రీచ్ పిప్పిల్ర్స్ మరియు ఇంజనీర్స్ (GRSE), కోల్కతా మధ్య 30 అక్టోబర్ 2018న కుదిరింది.
- ◆ ప్రాజెక్ట్ యొక్క మొదటి మూడు నోకలు, సంధాయక్, నీర్దేశక్ మరియు ఇక్కె వరుసగా 05 డిసెంబర్ 2021, 26 మే 2022 మరియు 26 నవంబర్ 2022 న ప్రారంభించారు.
- ◆ సర్వే వెస్పెల్స్ పెద్ద ఓడలు 110 మీ పొడవు, 16

మీ పెడల్పు మరియు 3,400 టన్నుల స్థానార్థంశం కలిగి ఉంటాయి మరియు 80% పైగా స్వదేశీ వస్తువులతో తయారుచేశారు.

నార్వేలో ఇస్ట్రో పయనీరింగ్ మిషన్: అంతరిక్ష రంగ సంబంధాలను బలోపేతం చేయడం

నార్వేలో ఇస్ట్రో పయనీరింగ్ మిషన్ నవంబర్ 20, 1997న నార్వేలోని స్టోల్చ్వర్డ్ నుండి రోహిణి RH-300 Mk-II సొండింగ్ రాకెట్స్ విజయవంతంగా ప్రయోగించడం, భారత అంతరిక్ష పరిశోధనా సంస్థ (ISRO) మరియు నార్వే అంతరిక్ష సంస్థ మధ్య సహకారంలో ఒక ముఖ్యమైన మైలురాయిని గుర్తించింది. ఈ మిషన్ నార్వేలో కొత్త రాకెట్ ప్రయోగ శ్రేణిని ఏర్పాటు చేయడమే కాకుండా అంతరిక్ష పరిశోధన రంగంలో భవిష్యత్త సహకారం మరియు జ్ఞాన మార్పిడికి పునాది వేసింది.

◆ భారతదేశం మరియు నార్వేజియన్ అధికారుల మధ్య ఇటీవలి చర్చలు అంతరిక్ష రంగ సంబంధాలను మరింతగా పెంచుకోవాలనే నంకల్చాన్ని పునరుజ్జీవింపజేస్తున్నందున, 26 సంవత్సరాల క్రితం నై-అలెసుండ్, స్టోల్చ్వర్డ్ జరిగిన ఈ సంచలనాత్మక మిషన్ యొక్క సహాయ మరియు విజయాలను గుర్తుచేసుకోవడం సముచితం.

◆ అంతరిక్ష రంగ సంబంధాలను బలోపేతం చేయడం ఇటీవలి ఇస్ట్రో ప్రధాన కార్బూలయాన్ని సందర్శించిన నార్వే రాయబారి హన్స్ జాకబ్ ప్రైడెన్లండ్, కాంగ్సుర్ శాట్లైట్ సర్వీస్ (KSAT) అధికారులతో కలిసి

అంతరిక్ష పరిశోధన మరియు సాంకేతికతలో భారతదేశం - నార్స్ మధ్య భాగస్వామ్యాన్ని మరింత మెరుగుపరచడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కిచెప్పారు.

INS దేగా తన నావల్ ఎయిర్పీల్ సెక్యూరిటీ సిస్టమ్స్‌ను మెరుగుపరచుకుంది

ఐఎస్‌ఎస్ దేగా: ఈస్టర్న్ నేవల్ కమాండ్ ఫ్లోర్ ఆఫీసర్ కమాండింగ్ ఇన్ చీఫ్ షైఫ్ట్ అప్పిరల్ బిస్పజిత్ దాన్ గుప్తా విశాఖపట్నంలోని INS దేగాలో నేవల్ ఎయిర్పీల్ ఇంటిగ్రేటెడ్ సెక్యూరిటీ సిస్టమ్ (ఎన్‌ఎస్‌ఎస్), నేవల్ యాంటీ డ్రోన్ సిస్టమ్ (ఎన్‌విడీఎస్)లను ఆధికారికంగా ప్రారంభించారు. ఐఎస్‌ఎస్ దేగా: కీలక అంశాలు భారత్ ఎలక్ట్రానిక్స్ లిమిటెడ్ (BEL) రూపొందించిన NADSలో ఏరియా సెక్యూరిటీ కోసం అధునాతన టెక్నాలజీ ఉండగా, బీతులో అభివృద్ధి చేసిన నాడ్స్ యాంటీ డ్రోన్ వ్యవస్థ, ఇది ఎయిర్పీల్ సమీపంలో శత్రు డ్రోస్లను గుర్తించగలదు, ప్రూక్ చేయగలదు మరియు దాడిచేయడం.

ఈ రెండు ఆవిష్కరణలు మేక్ ఇన్ ఇండియా మరియు ఆత్మనిర్బూర్ భారత్ కార్బ్రూక్మాలకు అనుగుణంగా సృజనాత్మక పరిష్కారాలు మరియు తయారీని ఉపయోగించడంలో భారత నావికాదళం యొక్క నిబధ్యతకు నిదర్శనం.

IIT మద్రాస్ పరిశోధకులు మొబైల్ కాలుప్య పర్యవేక్షణ కోసం డేటా సైన్స్, IoT-ఆధారిత పద్ధతిని అభివృద్ధి చేశారు

ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ మద్రాస్ (IIT మద్రాస్) పరిశోధకులు తక్కువ-ధర మొబైల్ ఎయిర్ పొల్యూషన్ మానిటరింగ్ ప్రైమ్స్ రూగ్ అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా వాయు కాలుప్య పర్యవేక్షణ రంగంలో గణనీయమైన పురోగతిని సాధించారు. ఈ వినూత్త విధానం డేటా సైన్స్, ఇంటర్వెట్ ఆఫ్ థింగ్స్ (IoT) సాంకేతికత మరియు పబ్లిక్ వాహనాలపై అమర్చబడిన తక్కువ-ధర కాలుప్య సెన్సర్లను అధిక ప్రాదేశిక మరియు తాత్కాలిక రిజల్యూషన్లో గాలి నాణ్యతను దైనమిక్క పర్యవేక్షించడానికి ఉపయోగించుకుంటుంది.

కాట్లు (తమిళంలో “గాలి” అని అర్థం) అని పిలువబడే ప్రాజెక్ట్, సాంప్రదాయ స్థిర పర్యవేక్షణ సైషన్ పరిమితులను పరిష్కరించడం మరియు విధాన రూపకల్పన మరియు ఉపశమన వ్యాపోల కోసం విలువైన అంతర్పూపులను అందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

అవార్డు

GSITI ప్రైంచరాబాద్ కు “అతి ఉత్తమ్” గుర్తింపు లభించింది

గనుల మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలో వనిచేస్తున్న జియోలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా ట్రైనింగ్ ఇన్స్టిట్యూట్ (GSITI) నేపనల్ అక్రిడిటేషన్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఎడ్యూకేషన్ అండ్ ట్రైనింగ్ (NABET) నుండి గుర్తింపు పొందింది. ఈ గుర్తింపు ఇన్స్టిట్యూట్ యొక్క ప్రశంసనీయమైన సేవలకు మరియు ఎర్త్ సైన్స్ ట్రైనింగ్ రంగంలో అది సమర్థించే ఉన్నత ప్రమాణాలకు నిదర్శనం. కెపాసిటీ బిల్డింగ్ కమిషన్ (CBC), NABET మరియు క్వాలిటీ కంట్రోల్ ఆఫ్ ఇండియా సభ్యులతో కూడిన బృందం ఈ మూల్యాంకనాన్ని నిర్వహించింది. వారు ఇన్స్టిట్యూట్ యొక్క వివిధ స్థాయిల ప్రామాణిక ఆపరేటింగ్ విధానాలు మరియు వద్దతులను క్షుణ్ణింగా పరిశీలించారు. తదనంతరం, GSITIకి “అతి ఉత్తమ్” యొక్క విశిష్ట గ్రేడింగ్ అక్రిడిటేషన్ సర్టిఫికేట్ మంజూరు చేయబడింది.

అన్ని పోటీ పరీక్షలకు ముఖ్యమైన అంశాలు:

- ◆ జియోలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా వ్యవస్థాపకుడు: ధామన్ ఓలామ్స్ బీ
- ◆ జియోలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా స్థాపన: 4 మార్చి 1851బీ
- ◆ జియోలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా మాతృసంస్థ: గనుల మంత్రిత్వ శాఖబీ

◆ జియోలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా ప్రధాన కార్యాలయం: కోల్కతా.

బాలల హక్కుల న్యాయవాది లలితా నటరాజన్ 2023 ఇక్బాల్ మసీహ్ అవార్డును గెలుచుకున్నారు

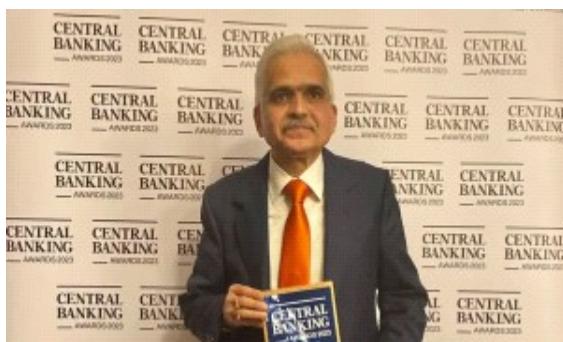
చెన్నైకి చెందిన న్యాయవాది మరియు కార్యకర్త లలితా నటరాజన్ బాల కార్యకుల నిర్మాలన కోసం US డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ లెబర్ 2023 ఇక్బాల్ మసీహ్ అవార్డును గెలుచుకున్నారు. మే 30న చెన్నైలోని యుఎస్ కాన్సులేట్ జనరల్ జరిగిన కార్యక్రమంలో కాన్సుల్ జనరల్ జూడిష్ రవిన్ నటరాజన్ అవార్డును అందజేశారు. దక్కిం భారతదేశంలో దోషింది, బాల కార్యకులను అంతం చేసే పోరాటంలో నాయకురాలిగా, నటరాజన్ అక్రమ రవాణాకు గురైన బాలబాలికలను, ప్రత్యేకంగా బంధించిన కార్యకులను గుర్తించి, చెన్నైలోని US కాన్సులేట్లో వారిని సమాజంలో తిరిగి చేర్చడంలో సహాయం చేశారు. తమిళనాడులోని సోషల్ డిఫెన్స్ డిపార్ట్మెంట్ కింద, చైల్డ్ వెల్ఫర్ కమిటీ (నార్ జోన్) సభ్యరాలుగా ఆమె ఉన్నారు, నటరాజన్ బాధితులు బాల కార్యక చట్టం మరియు లైంగిక నేరాల నుండి పిల్లల రక్షణ (పోకోస్) చట్టం కింద పరిషోరం పొందేలా చేశారు. బాల కార్యకుల సమస్యలపై వని చేయడంతో పాటు, గృహ పొం మరియు లైంగిక వేధింపుల బాధితులకు చట్టపరమైన మరియు కౌన్సిలింగ్ మద్దతును కూడా

లలిత అందిస్తుంది.

ఇక్వాల్ మాసిపొ అవార్డు గురించి:

ఇక్వాల్ మాసిపొ అవార్డు అనేది యు.ఎస్. సెక్రెటరీ ఆఫ్ లేబర్ చే ప్రతి సంవత్సరం అందించబడుతుంది మరియు ఐఎల్పీబి యొక్క షైల్డ్ లేబర్, ఫోర్స్ లేబర్ అండ్ హ్యామన్ ట్రూఫికింగ్ కార్యాలయం ద్వారా అందజేస్తుంది. బాలకార్యిక వ్యవస్థ నిర్మాలనకు అసాధారణ కృషిని గౌరవించడానికి 2008లో అమెరికా కాంగ్రెస్ దీన్ని ఏర్పాటు చేసింది.

**లండన్ సెంట్రల్ బ్యాంకింగ్ అవార్డుల్లో
ఆర్టీఐ చీఫ్ శక్తికాంత దాన్ ‘గవర్నర్
ఆఫ్ ది ఇయర్’ అందుకున్నారు**

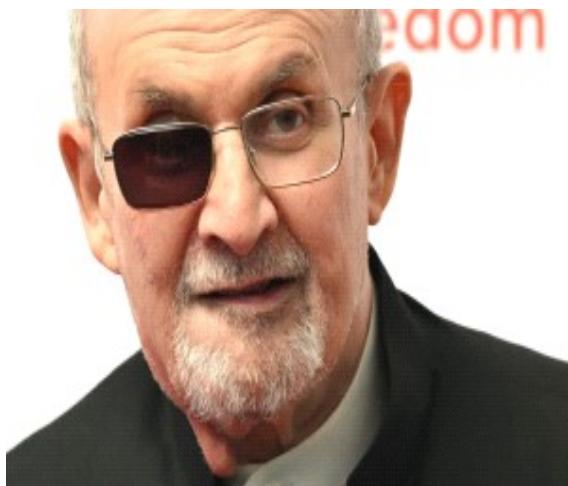

భారతీయ రిజర్వ్ బ్యాంక్ (RBI) గవర్నర్ శక్తికాంత దాన్ 2023 సంవత్సరానికి గౌరవనీయమైన గవర్నర్ ఆఫ్ ది ఇయర్ అవార్డుతో సత్కరింపబడ్డారు. దాన్ తన వ్యాఖ్యలలో ద్రవ్య మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థలలో కేంద్ర బ్యాంకుల అభివృద్ధి చెందుతున్న పాతను నొక్కిచెప్పారు. లండన్ జరిగిన వేసవి సమావేశాల సందర్భంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా సెంట్రల్ బ్యాంక్ మరియు షైనాన్సియల్ రెగ్యులేటర్లకు సంబంధించిన విషయాలను క్షణింగా కవర్ చేసి పరిశీలించే ప్రముఖ సంస్థ సెంట్రల్ బ్యాంకింగ్ ఈ అవార్డును అందజేసింది.

సెంట్రల్ బ్యాంకింగ్ అవార్డ్ 2023 అవార్డుల విజేతలను ఈ ఏడాది మార్చి చివరిలో ప్రకటించారు.

సేషనల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ షక్రెయిన్, 2023 సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ది ఇయర్ మరియు రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా యొక్క శక్తికాంత దాన్, గవర్నర్ ఆఫ్ ది ఇయర్లకు రెండు ప్రధాన బహుమతులు లభించాయి

సల్వాన్ రష్ట్ ప్రతిష్టాత్మక జర్నల్ శాంతి బహుమతి 2023 గెలుచుకున్నారు

2023 కోసం జర్నల్ బ్యక్ ట్రైడ్ యొక్క శాంతి బహుమతి బ్రిటిష్-అమెరికన్ రచయిత సల్వాన్ రష్ట్కి లభించింది, “అతని లొంగని స్వార్థికి, అతని జీవితాన్ని ధృవీకరించినందుకు మరియు అతని కథల ప్రేమతో మన ప్రపంచాన్ని సుసంపన్నం చేసినందుకు”. రష్ట్ జూన్ 19, 1947న బొంబాయిలో (ప్రస్తుతం ముంబై) జన్మించారు, అహ్మదాబాద్ సల్వాన్ రష్ట్ 1988లో రాసిన ది సాటానిక్ వెర్సెన్ అనే నవల ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇది ఇస్లామిక్ ప్రవక్త ముహమ్మద్ జీవితం నుండి ప్రేరణ పొందిన కథ కోసం ముస్లిం ప్రపంచంలో విస్తృత అలజడిని కలిగించింది. ఇది ఇరాన్ మత నాయకుడు అయతుల్లా రుమేషుల్లా భోమేసీని రచయిత పై ఫత్వా ప్రకటించడానికి ప్రేరేపించింది.

క్రీడలు

ఫ్రెంచ్ ఓపెన్ 2023: నోవాక్ జొకోవిచ్, కాస్టర్ రూడ్సు ఓడించారు

ఫ్రెంచ్ ఓపెన్ షైనల్లో నోవాక్ జొకోవిచ్ తన 23వ గ్రాండ్ స్లామ్ టైటిల్యు కైవసం చేసుకున్నారు, పురుషుల టెన్నిస్ చరిత్రలో అత్యంత ప్రధాన సింగిల్స్ ట్రోఫీల కోసం రాఫెల్ నాదల్యు అధిగమించారు. ఈ విజయం నాలుగు మేజర్లలో కనీసం మూడుసార్లు గలిచిన మొదటి వ్యక్తిగా జొకోవిచ్ నిలిపింది. షైనల్లో, అతను 7-6(1), 6-3, 7-5 సోర్టుతో నార్స్కు చెందిన ప్రపంచ నం. 4 కాస్టర్ రూడ్సు ఓడించాడు. ఈ విజయంతో జొకోవిచ్ నాదల్యు అధిగమించి పురుషుల ర్యాంకింగ్స్ అగ్రస్థానాన్ని వదిలం చేసుకున్నారు. ఫ్రెంచ్ ఓపెన్ టోర్నోమెంట్, రోలాండ్ గారోస్ అని కూడా పిలుస్తారు, ఈ సంవత్సరం మొత్తం ప్రైజ్ మనీలో గణనీయమైన పెరుగుదల కనిపించింది, ఇది ఆ43.9 మిలియన్లు, గత ఏడాదితో పోలిస్టే ఇది 13.76 శాతం గణనీయమైన పెరుగుదలను సూచిస్తుంది. టోర్నోమెంట్లో జొకోవిచ్ అసాధారణ ప్రదర్శన అతనికి ఆ2,300,000 ($\$2,496,039$) బహుమతిని దక్కునుంది, ఇది మునువటి సంవత్సరంతో పోలిస్టే 4.55 శాతం పెరుగుదల. రన్నర్ప్రె, కాస్టర్ రూడ్, పోటీ అంతటా అతని ప్రశంసనీయ ప్రయత్నాలకు గుర్తింపుగా ఆ1,150,000 ($\$1,248,019$) అందుకొనున్నారు.

2023 ICC వరల్డ్ టెస్ట్ చాంపియన్స్ ను ఆస్ట్రేలియా కైవసం చేసుకుంది

ది ఓవల్లో జరిగిన ఉత్కూరభరితమైన WTC షైనల్లో ఆస్ట్రేలియా 209 పరుగుల తేడాతో భారతై అద్భుతమైన విజయాన్ని సాధించి, ప్రపంచ టెస్ట్ చాంపియన్స్ టైటిల్యు కైవసం చేసుకుంది. తొలి ఇన్నింగ్స్ ట్రావిన్ హెండ్ మరియు స్టీవ్ స్క్రోట్ అద్భుతమైన సెంచరీలు ఆస్ట్రేలియా టెస్ట్ ముందన్న నియంత్రణకు పునాది వేసింది. భారతదేశం యొక్క సాహసాపేతమైన ప్రతిస్పందన ఉన్నప్పటికీ, మ్యాచ్ ఐదవ రోజు వరకు పొడిగించబడింది, కానీ వారు అసాధారణ రికార్డు ఛేజింగ్స్ దూరమయ్యారు, చివరికి 234 పరుగులకే ఆలోట్ అయ్యారు. ఆస్ట్రేలియా జూన్ 11 ఆదివారం నాడు ప్రపంచ క్రికెట్లో అంతర్జాతీయ క్రికెట్ కౌన్సిల్ (ICC) ప్రపంచ టైటిల్ మూడు ఫార్మాట్లలో గలిచిన మొదటి పురుషుల జట్టుగా చరిత్ర సృష్టించింది. ప్లేయర్ ఆఫ్ ద మ్యాచ్: ట్రావిన్ హెండ్ (1వ ఇన్నింగ్స్ 174 బంతుల్లో 163, 2వ ఇన్నింగ్స్ 27 బంతుల్లో 18). ఆస్ట్రేలియా మొదటి సారి ICC టెస్ట్ చాంపియన్స్ జాపుత్రిని గెలుచుకుంది మరియు US\$ 1.6 మిలియన్ల నగదు బహుమతిని కూడా అందుకుంది, అయితే భారతదేశం US\$ 800,000 గెలుచుకుంది. ఆస్ట్రేలియా యొక్క ICC టైటిల్ (పురుషుల క్రికెట్) 50 ఓవల్ల ప్రపంచ కష్ట: 1987, 1999, 2003, 2007, 2015 చాంపియన్స్ ట్రోఫీ: 2006, 2009 T20 ప్రపంచ కష్ట - 2021

ప్రపంచ పెస్ట్ ఛాంపియన్స్ - 2021-23.

FIFA U 20 ప్రపంచ క్వోడ్ 2023: ఉరుగ్గే 1-0తో ఇటలీని ఓడించింది

అర్జెంటీనా వేదికగా జరిగిన అండర్-20 ప్రపంచకప్పో ఉరుగ్గే 1-0తో ఇటలీపై విజయం సాధించింది. సెలెస్టే విజయంతో టోర్సుమెంట్లో యూరోపియన్ జట్లు నాలుగు వరుస విజయాల పరంపర ముగిసింది. 86వ నిమిషంలో లూసియానో రోడ్రిగ్స్ దగ్గరి నుంచి హెడర్లో గోల్ సాధించాడు. డియోగో మారడోనా స్టేడియంలో జరిగిన మ్యాచ్‌కు 40,000 మందికి పైగా ప్రజలు హేజరయ్యారు. ఫిఫా అధ్యక్షుడు జియాని ఇస్మాంటీనో కూడా పాల్గొన్నారు. మూడో స్థానం కోసం జరిగిన ప్లేఅఫ్స్ క్రొన్స్ 3-2తో దక్కిణ కొరియాను ఓడించి మూడో స్థానంలో నిలచింది.

- ◆FIFA U 20 ప్రపంచ క్వోడ్ 2023 అవార్డు గ్రహీతలు
- ◆నైజీరియా 10 గోల్స్ గోల్డెన్ బూట్ అవార్డును గెలుచుకుంది.
- ◆అర్జెంటీనా ఆటగాడు థియాగో అల్మాడా టోర్సులో అత్యుత్తమ ఆటగాడిగా గోల్డెన్ బాల్ అవార్డును గెలుచుకున్నాడు.

ACC హైబ్రిడ్ మోడల్సు అంగీకరించిన
తర్వాత ఆసియా క్వోడ్ 2023 తేదీలు
మరియు వేదికలు వెలువదించింది

ఐఎసీ వరల్డ్ క్వోడ్ 2023కు ముందు చిరకాల ప్రత్యర్థులు భారత్, పాకిస్తాన్ జట్లు తలపడనున్న నేపథ్యంలో ఆసియా క్వోడ్ 2023 క్రికెట్ ప్రపంచాన్ని ఉప్రాతలాగించనుంది. ఆసియా క్రికెట్ కౌన్సిల్ (ఎసిసి) హైబ్రిడ్ నమూనాను ఆమోదించింది మరియు ఈ టోర్సుమెంట్ కు పాకిస్తాన్ మరియు శ్రీలంక సంయుక్తగా ఆతిథ్యం ఇవ్వనున్నాయి. మొత్తం 13 ఉత్పురథరిత వస్తే మ్యాచ్ లు జరగనున్న ఆసియాక్వోడ్ క్రికెట్ కు రసవత్తరంగా మారనుంది.

తేదీలు మరియు షెడ్యూల్:

ఆసియా క్వోడ్ 2023 ఆగస్టు 31 నుంచి సెప్టెంబర్ 17 వరకు దాదాపు మూడు వారాల పాటు జరగనుంది. ఈ టోర్సుమెంట్ లో హైబ్రిడ్ మోడల్ ఉంటుంది, పాకిస్తాన్ మరియు శ్రీలంక రెండింటిలోనూ మ్యాచ్ లు జరుగుతాయి.

వేదికలు:

ఆసియా క్వోడ్ లో నాలుగు మ్యాచ్ లు పాకిస్తాన్ లో, విగిలిన తొమ్మిది మ్యాచ్ లు శ్రీలంక లో జరగనున్నాయి. క్రికెట్ బెత్స్‌పొకులకు ఉత్తేజకరమైన టోర్సుమెంట్ ను అందించడానికి ఇరు దేశాల మధ్య

నహకార ప్రయత్నాన్ని మ్యాచ్ ల వంఫిటీ తెలియజేస్తుంది.

అంతర్జాతీయ క్రికెట్ కు వీడోలు పలికిన పాకిస్తాన్ క్రీడాకారిణి నహిదా భాన్

పాకిస్తాన్ మహిళా క్రికెటర్ నహిదా భాన్ అంతర్జాతీయ క్రికెట్లు రిటైర్మెంట్ ప్రకటించింది, దశాబ్దం పాటు సాగిన అద్భుతమైన కేరీర్సు మగింపు పలికింది. 36 ఏళ్ళ ఓపెనింగ్ బ్యాటర్ ఫిబ్రవరి 2009లో శ్రీలంకాకు జాతీయ జట్టుకు అరంగేట్రిం చేసింది మరియు ఫౌర్యాటలో 100కి పైగా మ్యాచలో పాకిస్తాన్‌ను ప్రాతినిధ్యం వహించింది. తన పేరు మీద అనేక రికార్డులు మరియు విజయాలతో, నహిదా పాకిస్తాన్‌నీ మహిళల క్రికెట్లో గుర్తుండిపోయే ఆటని మిగిల్చింది.

లెబనాన్నను ఓడించి భారత్ ఇంటర్కాంటినెంటల్ కప్పు కైవసం చేసుకుంది

కళింగ్ స్టేడియంలో సెకండాష్టో యువ లెబనాన్న రెండు గోల్ఫ్స్ ఓడించిన భారత్ ఇంటర్కాంటినెంటల్ కప్పు కైవసం చేసుకుంది. భావనేశ్వర్లోని కళింగ్ స్టేడియంలో జరిగిన ఇంటర్కాంటినెంటల్ కప్ పైనల్లో భారత్ 2-0తో లెబనాన్న ఓడించి టైటిల్ను గెలుచుకుంది. సునీల్ ఛత్రి 46వ నిమిషంలో చేసిన గోల్ తో 66వ నిమిషంలో లాల్చియన్ జూవాలా చాంగ్స్ 2-0తో ఆధిక్యంలోకి దూసుకెళ్ళడంతో భారత్ 1977 తర్వాత తొలిసారి లెబనాన్ పై విజయం సాధించింది. తొలి అర్థభాగంలో 57 శాతం ఆధిక్యం సాధించిన భారత్ మ్యాచ్ ను పట్టిపుంగా ఆరంభించింది. సెకండాష్టో తొలి నిమిషంలోనే సునీల్ ఛత్రికి లాలియన్జవాలా చాంగ్స్ సహకారం అందించడంతో ప్రతిష్టంభనకు తెరపడింది. 66వ నిమిషంలో చాంగ్స్ గోల్ చేయడంతో భారత్ ఆధిక్యం పెరిగింది. 1952 నాటి రికార్డును సమం చేసిన భారత జట్టుకు ఇది వరుసగా ఆరో కీన్ పీటర్ కావడం విశేషం. 1977 తర్వాత లెబనాన్ పై భారత్ విజయం సాధించడం ఇదే తొలిసారి.

ఇంటర్ కాంటినెంటల్ కప్ గురించి పుట్ బాల్ లో రెండు ఇంటర్ కాంటినెంటల్ కప్ లు ఉన్నాయి. ఒకటి 1960 నుండి 2004 వరకు యూరోపియన్ కప్ / యుఇఫ్ఎవ్ చాంపియన్స్ లీగ్ మరియు కోపా లిబెర్ట్డోర్స్ విజేతల మధ్య వారిక్ పోటీ. మరొకటి 2018 నుంచి ఇప్పటి వరకు అఖిల భారత ఫుట్బాల్ సమాఖ్య (ఎసఎఫ్ఎవ్) భారత్లో నిర్వహించే నాలుగు దేశాల టోర్సుమెంట్...

వ్యక్తులు ప్రదేశాలు

అమిత్ అగర్వాల్ UIDAI CEO గా,
సబోర్డ్ కుమార్ సింగ్ �DG NTA గా
నియమితులయ్యారు

సీనియర్ IAS అధికారులు అమిత్ అగర్వాల్ మరియు సబోర్డ్ కుమార్ సింగ్ వరుసగా భారత విశిష్ట గుర్తింపు అధారించి యొక్క CEO మరియు నేపణల్ టెస్టింగ్ ఎజెన్సీ డైరెక్టర్ జనరల్ నియమితులయ్యారు, కేంద్రం అమలు చేసిన బ్యారోక్రాటిక్ పునర్వ్యవస్థకరణలో భాగంగా. అగర్వాల్ (1993 బ్యాచ్) మరియు సింగ్ (1997 బ్యాచ్) ఇద్దరూ చతుర్స్థ కేడర్సు చెందిన ఇండియన్ అట్టినిస్ట్రైటిక్ సర్వీస్ (IAS) అధికారులు.

ఇండిగో CEO పీటర్ ఎల్పుర్ ఐటా
యొక్క బోర్డ్ ఆఫ్ గవర్నర్ చైర్-ఎలెక్ట్
నియమితులయ్యారు

ఇండిగో తన CEO పీటర్ ఎల్పుర్ ఇంటర్వెన్షనల్ ఎంపిక ట్రాన్స్ఫోర్మ్ అసోసియేషన్ (IATA) బోర్డ్ ఆఫ్ గవర్నర్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికెనట్లు ప్రకటించింది. అతను జూన్ 2023 నుండి రువాండ్రేర్ యొక్క CEO అయిన ప్రస్తుత చైర్, Yvonne Manzi Makolo స్థానంలో ఉంటాడు. పీటర్ ఎల్పుర్ నియమకం అపూర్వమైన అభివృద్ధి మరియు అభివృద్ధిని అనుభవిస్తున్న భారతీయ విమానయాన పరిశ్రమకు ముఖ్యమైన సమయంలో వస్తుంది.

ఇంటర్వెన్షనల్ ఎంపిక ట్రాన్స్ఫోర్మ్ అసోసియేషన్ (IATA) అనేది 1945లో స్థాపించబడిన ప్రపంచ ఎయిరైన్ యొక్క ట్రేడ్ అసోసియేషన్. ఇది మొత్తం ఎంపిక ట్రాఫిక్లో 83% వాటాను కలిగి ఉన్న 300 సభ్య ఎయిరైన్నను కలిగి ఉంది. IATA యొక్క ప్రధాన కార్యాలయం కెనడాలోని మాంట్రీయల్లో ఉంది

ఇటలీ మాజీ ప్రధాని సిల్వియో బెర్రుసోన్ (86) కన్నమూళారు

1994 మరియు 2011 మధ్య ఇటలీ ప్రధానిగా అనేకసార్లు పనిచేసిన బిలియన్ల మీడియా మొగల్ సిల్వియో బెర్రుసోన్ మరణించారు. అతని వయస్సు 86. బెర్రుసోన్ యొక్క విస్తృతమైన రాజకీయ జీవితంలో 1994 నుండి 1995 వరకు, 2001 నుండి 2006 వరకు మరియు 2008 నుండి 2011

వరకు ఇటాలియన్ ప్రధాన మంత్రిగా పనిచేశారు. అతను 2019 నుండి యూరోపియన్ పార్లమెంట్ సభ్యునిగా పనిచేశారు....

G20 SAI సమ్మిత్ గోవాలో ప్రారంభమైంది

G20 SAI SUMMIT STARTS IN GOA

భారతదేశం యొక్క కంప్టోలర్ మరియు ఆడిటర్ జనరల్ (CAG), శ్రీ గీర్ష చంద్ర ముర్ము, భారతదేశం యొక్క G20 ప్రైసిడెన్సీ సమయంలో సుప్రీం ఆడిట్ ఇన్సైట్ర్యూషన్స్ -20 (SAI 20) ఎంగేజ్మెంట్ గ్రూపు చైర్ వ్యవహరించారు. SAI20 సమ్మిత్ గోవాలో 12వ తేదీ నుండి 14 జూన్ 2023 వరకు జరగనుంది మరియు G20 దేశాల్లోని SAI 20 నభ్యాల SAIలు, అతిథి SAIలు, ఆహోనించబడిన SAIలు, అంతర్జాతీయ సంస్థలు, ఎంగేజ్మెంట్ గ్రూపులు మరియు ఇతర ఆహోనితుల నుండి ప్రతినిధులు పాల్గొంటారు. పదహారు దేశాలు వ్యక్తిగతంగా పాల్గొన్నాయి.

USలో మొదటి హిందూ-అమెరికన్ సమ్మిత్ భారతీయ అమెరికన్ల బృందం నిర్వహించిన రాజకీయ నిమగ్నత కోసం ప్రారంభ హిందూ-అమెరికన్ శిఖరాగ్ర సమావేశం జూన్ 14 న యుఎస్ క్యాపిటల్ హాల్ లో జరగాల్సి ఉంది. రాజకీయాల్లో ప్రాతినిధ్యం

తక్కువగా ఉన్న హిందూ సమాజం ఎదుర్కొంటున్న ఆందోళనలు, సమస్యలకు దృష్టిని, మద్దతును తీసుకురావడమే ఈ సదస్సు ప్రధాన ఉద్దేశం.

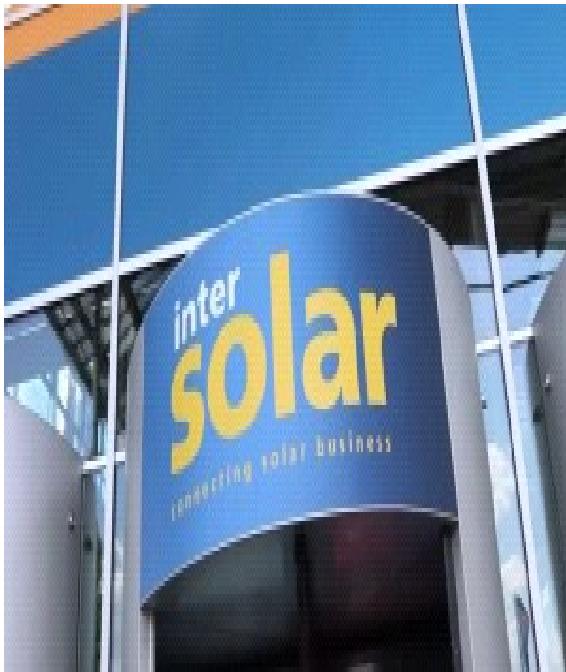
USలో మొదటి హిందూ-అమెరికన్ శిఖరాగ్ర సమావేశం: కీలక అంశాలు

American4Hindus వ్యవస్థాపకుడు మరియు ఛైర్మన్, రోమేష్ జాప్రా, రాజకీయ ప్రయోజనం కోసం నాయకులు మరియు సంస్థలను ఏకం చేసే సంచలనాత్మక కార్బూక్రమం గురించి ఉత్సాహంగా ఉన్నారు.

ఏవిధ డామైన్లో హిందూ సమాజం యొక్క గణనీయువైన సహకారాన్ని గుర్తిస్తున్నప్పటికీ, రాజకీయాలలో వారి నిమగ్నత లోపాన్ని జాప్రా పేర్కొన్నారు

**మ్యానిచ్లో జరిగే ఇంటర్స్‌లార్ యూర్వ
2023లో IREDA పాల్గొంటుంది**

జర్నలోని మ్యానిచ్ లో జరిగిన ప్రతిష్టాత్మక మూడు రోజుల “ఇంటర్ సోలార్ యూర్వ 2023” ఎగ్జిబిషన్ లో న్యూ అండ్ రెన్యూవబుల్ ఎనర్జీ మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని మినీ రత్న (కేటగరీ - 1) సంస్ ఐఆర్ ఇడిఎ పాల్గొంది.

ప్రధానాంశాలు:

- ◆ పెవిలియన్ ప్రారంభోత్సవాన్ని సీఎండీ, ఐఆర్కషడీవీ, ప్రదీవ్ కుమార్ దాస్ నిర్వహించారు, హరిత భవిష్యత్తు పట్ల సంస్ అంకితభావాన్ని వ్యక్తం చేశారు.
- ◆ ఐఆర్కషడీవీ అంబే ఇండియన్ రెన్యూవబుల్ ఎనర్జీ డెవలప్మెంట్ ఎజెన్సీ, ఇది పూర్తిగా భారత ప్రభుత్వ ఆధినంలో ఉన్న ఆర్థిక సంస్.
- ◆ 1987 లో స్థాపించబడిన ఐఆర్ఐడిఎ ప్రధానంగా సార, పవన, జల మరియు బయోమాన్ వంటి పునరుత్పాదక ఇంధన సాంకేతికతల అభివృద్ధి మరియు ప్రోత్సాహంపై దృష్టి పెడుతుంది.

భారత రాష్ట్రపతి 2022 మరియు 2023 సంవత్సరాలకు గాను జాతీయ ష్లోరెన్స్ నైటింగేల్ అవార్డులను ప్రదానం చేశారు

జూన్ 22, 2023న, భారత రాష్ట్రపతి శ్రీమతి. ద్రాపది ముర్ము, రాష్ట్రపతి భవన్లో జరిగిన కార్యక్రమంలో నర్సింగ్ నిపుణులకు 2022 మరియు 2023 సంవత్సరాలకు నేపసల్ ష్లోరెన్స్ నైటింగేల్ అవార్డులను ప్రదానం చేశారు. ఈ ప్రతిష్టాత్మక అవార్డులను 1973లో ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్లేష మంత్రిత్వ శాఖ, భారత ప్రభుత్వం, నర్సులు మరియు నర్సింగ్ నిపుణులు సమాజానికి చేసిన విశేషమైన సేవలను గౌరవించేందుకు ఏర్పాటు చేసింది.

- ◆ ANM= సహాయక నర్సు మరియు మంత్రసాని.
- ◆ LHV= లేడీ హెల్ట్ విజిటర్స్.

జనరల్ స్టడీస్ (భారత దేశం)

భారత రాజ్యంగం మరియు రాజకీయ శాస్త్రం టి.ఎస్.బి.ఎస్.స్టడీస్ సిల్వర్, నల్గొండ.

క్యాబినెట్ మరియు పార్లమెంట్ కమిటీలు

ఉపోధ్వతం:

ఇటీవల, కేంత ప్రభుత్వం 8 క్యాబినెట్ కమిటీల కూర్చును విదుదల చేసింది, ఇందులో రెండు కొత్తవి ఉన్నాయి. ఒకటి పెట్టుబడిపై మరోకటి ఉపాధి మరియు నైపుణ్యాభివృద్ధిపై భారత రాజ్యంగం రెండు రకాల పార్లమెంటరీ కమిటీలను పేర్కొంది, స్టాండింగ్ కమిటీలు మరియు తాత్కాలిక కమిటీలు ఈ కమిటీలకు నంబంధించిన ఏదైనా విషయం భారత రాజ్యంగంలోని ఆర్డికల్ 118 (1) కి సంబంధించినది.

ప్రత్యులు

1. క్రింది వాటిలో ప్రథాన మంత్రి నేతృత్వంలోని క్యాబినెట్ కమిటీ ఏది?

- ఆర్డిక వ్యవహారాల క్యాబినెట్ కమిటీ.
- పార్లమెంటరీ వ్యవహారాల క్యాబినెట్ కమిటీ.
- రాజకీయ వ్యవహారాల కేబినెట్ కమిటీ
- పెట్టుబడి మరియు వృద్ధిపై క్యాబినెట్ కమిటీ.

సరైన కోడ్ని ఎంచుకోండి

- ఎ) 1 మరియు 3 మాత్రమే
బి) 2 మరియు 4 మాత్రమే
సి) 1,3 మరియు 4 మాత్రమే
డి) 1,2 మరియు 3 మాత్రమే

2. నియమకాలపై క్యాబినెట్ కమిటీకి సంబంధించి క్రింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.

1. ఈ ప్యానెల్ రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా గవర్నర్ ను నియమస్తుంది.

2. ఇది ప్రపంచ్ త్వేతర వ్యాపారాలను పరిశీలిస్తుంది మరియు ఏ అధికారిక బిల్లులు మరియు తీర్మానాలను సమర్పించాలో నిర్లయస్తుంది.

ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్/లలో ఏది సరైనది?

ఎ) 1 మాత్రమే

బి) 2 మాత్రమే

సి) 1 మరియు 2 రెండూ

డి) 1 లేదా 2 కాదు.

3. పైనాన్నియల్ కమిటీలకు సంబంధించి క్రింది స్టేట్‌మెంట్‌లను పిగణించండి.

1. ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఎనిమిది క్యాబినెట్ కమిటీలలో ఇది ఒకటి.

2. ఆర్డిక కమిటీలలో మూడు వర్గాలు ఉన్నాయి.

3. ఆర్డిక కమిటీలు శాశ్వత స్వభావం కలిగి ఉంటాయి.

ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్/లలో ఏది సరైనది కాదు?

ఎ) 1 మాత్రమే

బి) 1నాడ్ 3 మాత్రమే

సి) 2 మరియు 3 మాత్రమే

డి) 2 మాత్రమే

4. క్రింది కమిటీలలో ఏది ప్రూటిసైజ్ మరియు కంట్రోల్ కమిటీల పరిధిలోకి రావు?

ఎ) సబార్డీనేట్ లేజిస్ట్‌షన్ పై కమిటీ

బి) రూల్స్ కమిటీ

సి) మహిళా సాధికారతపై కమిటీ

- డి) ప్రభుత్వ హామీపై కమిటి
5. పార్లమెంటరీ కమిటీలకు సంబంధించి క్రింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.
1. రాజ్యం కింద మొత్తం 24 డిపార్ట్మెంటల్ స్టాడింగ్ కమిటీలు ఉన్నాయి. 8 లోక్ కింద సభ మరియు 16 సభ.
  2. హోం వ్యవహారాల కమిటీ రాజ్య పరిధిలోకి వస్తుంది సభ ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్/లలో ఏది సరైనది?
  - ఎ) 1 మాత్రమే
  - బి) 2 మాత్రమే
  - సి) 1 మరియు 2 రెండూ
  - డి) 1 లేదా 2 కాదు.
6. పార్లమెంటరీ వ్యవస్థలో శాసనసభలో మంత్రి చేసిన ప్రతిపాదనను వేయపోయే సందర్భంలో
- ఎ) ప్రభుత్వము సాధారణ ఆవిశ్వాస తీర్మానం కోసం నిరీక్షిస్తుంది.
  - బి) సంబంధిత మంత్రి మీద ప్రధానమంత్రి చర్య తీసుకుంటారు.
  - సి) మంత్రి తప్పనిసరిగా రాజీనామా చేయాలి.
  - డి) మొత్తం మంత్రిమండలి రాజీనామా చేయాలి.
7. క్రింది వాటిలో ఉపాధి మరియు నైపుణ్యభివృద్ధిపై క్యాబినెట్ కమిటీకి సంబంధించినది కాదు?
- ఎ) నైపుణ్యం అభివృద్ధికి “అన్ని విధానాలు, కార్బూక్యూలు, పథకాలు మరియు కార్బూక్యూలకు దిశానిర్దేశం చేయడం.
  - బి) శ్రామిక శక్తి భాగస్వామ్యాన్ని పెంపోందించడానికి, ఉపాధి వృద్ధిని మరియు గుర్తింపును ప్రోత్సహించడానికి
- సి) కాలానుగుణంగా అమలు చేయడానికి అవసరమైన కీలక ప్రాజెక్టులను గుర్తించడం.
- డి) మంత్రిత్వ శాఖల ద్వారా అన్ని నైపుణ్యభివృద్ధి కార్బూక్యూలను త్వరితగతిన అమలు చేయడానికి ప్యానెల్ లక్ష్మీలను నిర్దేశిస్తుంది.
8. క్రింది వాటిలో ఏది తాత్కాలిక పార్లమెంటరీ కమిటీలకు ఉదాహరణ కాదు?
- ఎ) బోఫోర్స్ కాంట్రాక్ట్‌పై జాయింట్ కమిటి.
  - బి) స్టాక్ మార్కెట్ స్ట్యూడీమ్ పై జాయింట్ కమిటి.
  - సి) సాధారణ ప్రయోజనాలు కమిటి
  - డి) సెక్యూరిటీలు మరియు బ్యాంకింగ్ లావాదేవీలలో అక్రమాలపై విచారణకు జాయింట్ కమిటి
9. కేబినెట్ కమిటీలను ఎవరు ఏర్పాటు చేస్తారు మరియు వాటికి విధులు అప్పగిస్తారు?
- ఎ) అధ్యక్షుడు
  - బి) ప్రధాన మంత్రి
  - సి) సంబంధిత మంత్రిత్వ శాఖ మంత్రి
  - డి) లోక్ సభ స్పీకర్
10. స్టాండింగ్ కమిటీలకు సంబంధించి క్రింది వాటిలో సరైనది కాదు?
- ఎ) వారు రోజువారీ పరిపాలనను పరిగణించరు.
  - బి) వారు సంబంధిత మంత్రిత్వ శాఖ బిల్లులను పరిశీలిస్తారు.
  - సి) ఇతర డిపార్ట్మెంటల్ స్టాండింగ్ కమిటీలు చేపట్టే విషయాల్లో వారు జోక్యం చేసుకోరు.
  - డి) సిఫార్సులు వాటిని శాశ్వతమైనవి మరియు కట్టుబడి ఉంటాయి.

జవాబులు

1	2	3	4	5
(సి)	(ఎ)	(ఎ)	(బి)	(సి)
6	7	8	9	10
(బి)	(సి)	(సి)	(బి)	(డి)

వివరణలు

1. వసతిపై క్యాబినెట్ కమిటీ మరియు పార్లమెంటరీ వ్యవహారాలపై క్యాబినెట్ కమిటీ మినహ అన్ని క్యాబినెట్ కమిటీలు ప్రధానమంత్రి నేతృత్వంలో ఉంటాయి.

2. నియామకాలపై క్యాబినెట్ కమిటీ ఈ ప్యానెల్ మూడు సర్వీస్ చీఫ్లు, డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ మిలిటరీ ఆపరేషన్స్, అన్ని ఎయిర్ మరియు ఆర్టీ కమాండ్ల చీఫ్లు, డిపెన్స్ ఇంటెలిజన్స్ ఎజెస్సీ డైరెక్టర్ జనరల్, రక్షణ మంత్రికి శాస్త్రీయ సలహాదారు, సాయుధ దళాల డైరెక్టర్ జనరల్ పోస్టులకు నియామకాలు చేస్తుంది.

3. భారత రాజ్యంగం రెండు రకాల పార్లమెంటరీ కమిటీలను పేర్కొంది - స్టాండింగ్ కమిటీలు మరాయు తాత్కాలిక కమిటీలు, పైనాన్నియల్ కమిటీలు స్టాండింగ్ పార్మెంటరీ కమిటీలు.

4. రూల్స్ కమిటీ “ఇంటి కోజువారీ వ్యాపారానికి సంబంధించిన కమీటీలు” కిందకు వస్తుంది.

5. రాజ్యం కింద మొత్తం 24 డిపార్ట్మెంటల్ స్టాండింగ్ కమీటీలు ఉన్నాయి. 8 లోక్ కింద సభ మరియు 16 సభ. హోం వ్యవహారాల మంత్రిత్వశాఖ, ఈశాసన్ ప్రాంత అభివృద్ధి శాఖ కింద హోం వ్యవహారాల

కమిటీ పనిచేస్తుంది. హోం వ్యవహారాల కమిటీ రాజ్య పరిధిలోకి వస్తుందిసభ

7. ఉపాధి మరియు నైపుణ్యభివృద్ధిపై క్యాబినెట్ “వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క అభివృద్ధి చెందుతున్న అవసరాలను సమర్పించంగా తీర్చడం కోసం మరియు ప్రయోజనాలను మ్యాపింగ్ చేయడం కోసం శ్రావికశక్తి యొక్క ఉపాధిని పెంచే లక్షంతో నైపుణ్యభివృద్ధి కోసం అన్ని విధానాలు, కార్బ్రక్రమాలు, వధకాలు మరియు చౌపలకు దిశానిర్దేశం చేస్తుంది.డెమోడ్రాఫిక్ డివిడెండ్”.

8. సాధారణ ప్రయోజనాల కమిటీ శాశ్వత స్టాండింగ్ కమిటీ.

9. ప్రధాన మంత్రి క్యాబినెట్ యొక్క స్టాండింగ్ కమిటీలు ఏర్పాటు చేస్తారు మరియు వాటికి కేటాయించిన నిర్దిష్ట విధులను నిర్దేశిస్తారు. అతను కమిటీల సంఖ్యను జోడించవచ్చు లేదా తగ్గించ వచ్చు.

10. చేసిన సిఫార్సులు ప్రకృతిలో సలహాదారుగా ఉంటాయి, అందువల్ల పార్లమెంటుకు కట్టుబడి ఉండవు.

భారతదేశ భౌగణిక రాష్ట్రం

డ్రైక్టర్: టి.ఎస్. స్టోన్లెర్ -
హీగులాంబ గద్వాల్)

భారతదేశం - జనాభా పట్టణికరణ

పరిచయం : ఒక నిరిష్ట ప్రదేశంలో నివసిస్తున్న మొత్తం ప్రజల సంఖ్యను జనాభా (పాపులేషన్) అంటారు. భారతదేశంలోని అలహబాద్ నందు 1824లో, వారాణసినందు 1827-28లో జేమ్స్ ప్రినెస్ట్ కాన్ని జనాభా వివరాలు సేకరించారు. 1872లో మొదటిసారిగా భారతదేశంలో లార్డ్ మేయా వైక్రాయ్గా ఉన్న నందర్భంలో జనాభా వివరాలను సేకరించారు. కానీ ఈ నర్సే దేశంలోని అన్ని ప్రావిన్సులలోనూ, స్వదేశీ సంస్థానాలలోనూ జరగలేదు. 1881లో లార్డ్ రిప్పన్ వైక్రాయ్గా ఉన్న సందర్భంలో ఏకకాలంలో జరిగే మొదటి ఆధునిక జనగణనచేయడం జరిగింది. ఆనాటి సెన్సస్ కమీషనర్ డబ్బు.సి.ప్లోడెన్. సాధారాణంగా 1881 సెన్సస్‌ను మొదటి సెన్సస్‌గా భావిస్తుంటారు. ఇది మొదటి సమగ్ర జనగణన(ఫస్ట్ కంప్లెట్ సెన్సస్) ఇప్పటి నుండి 10 సం.రాలకు ఒకసారి జనాభాలెక్కులను సేకరిస్తున్నారు. 2001లో 23 ప్రశ్నల వివరాలు నమోదు చేయగా 2011లో 29ప్రశ్నల వివరాలు నమోదు చేశారు. జనాభా గురించి అధ్యయనం చేసే శాస్త్రాన్ని డెమోగ్రాఫీ అంటారు.

అభిలషణీయ జనాభా సిద్ధాంతమును వివరించినది: ఎడ్వైన్ కాన్సెస్ (1924)

“జూలై 11 ను ప్రపంచ జనాభాదినం” అని, అక్టోబర్ 12, 1999 “ఆరు బిలియన్ దినం (ది డే ఆఫ్ సిక్స్ బిలియన్) అని అంటారు.

2011 జనాభా లెక్కలు : భారత్లో జనాభాను లెక్కించేది : హోంమంత్రిత్వశాఖ ఆధ్వర్యంలో పనిచేసే “Census ఆఫ్ ఇండియా” వారు

◆ 2011 జనాభా లెక్కల రిజిస్ట్రార్ జనరల్ : చంద్రమాళి 2011 జనాభా లెక్కల నినాదం:

Our Census Our Future

◆ 2011 జనాభా లెక్కలు 15వ జనాభా లెక్కలు (స్వాతంత్ర్యానంతరం 7వది)

2011 జనాభా లెక్కలు రెండు దశలలో జరిగినవి:

1. హాసింగ్ లెక్కలు (2010 ఏప్రిల్ నుండి 2010 సెప్టెంబర్)

2. జనాభా లెక్కలు (2011 ఫిబ్రవరి 9 నుండి ఫిబ్రవరి 28)

◆ 2011 జనాభా లెక్కల కోసం చేసిన మొత్తం ఖర్చు : 2200 కోట్లు

◆ ఒకోక్క వ్యక్తికి సగటున అయిన ఖర్చు: రూ. 18.19 పైనలు

◆ జనాభా లెక్కలో పాల్గొన్న సిబ్బంది: 2.7 మిలియన్లు

◆ శిక్షణ కరపత్రాలను ముద్రించిన భాషలు: 18

◆ జనాభా లెక్కలు పెద్దుయ్యల్లులను ప్రచరించిన భాషలు: 16

2021 జనగణన: ఇది 16వ జనగణన, 3,30,000 మంది ఎన్యూమరేటర్లతో, 2020 ఏప్రిల్ నుండి సెప్టెంబర్ మధ్యలో గృహాలను గుర్తించి, 2021 ఫిబ్రవరి, మార్చి మధ్యలో జనగణన చేయడానికి నిర్ణయించారు. కానీ కోవిడ్-19 వలన వాయిదా పడింది. జనగణన వాయిదాపడడం ఇదే మొదటిసారి.

జాతీయ పొరసత్వ జాబితా (నేషనల్ రిజిష్టర్ ఆఫ్ సిటిజన్స్ - NRC) :

- ◆ NRC అనునది ప్రభుత్వం అధికారికంగా ధృవీకరించిన పొరసత్వ జాబితా. ఈ జాబితాలో పేరు నమోదు అయినవారు మాత్రమే దేశపొరులుగా పరిగణించబడతారు.
- ◆ అస్సాం రాష్ట్రంలో మొదటిసారిగా ఈ జాబితాను రూపోదించారు. జనగణన కూడా పూర్తయింది. అందువలన అస్సాం రాష్ట్రంలో మళ్ళీ జనగణన చేపట్టారు.
- ◆ ఒకవేళ ఈ జాబితాలో పేరు లేకపోతే న్యాయపోరాటం చేసుకునేందుకు అవకాశం ఇవ్వబడుతుంది.

జాతీయ జనాభా జాబితా (నేషనల్ పాపులేషన్ రిజిష్టర్ - NRP)

- ◆ 2010లో మొదటిసారిగా దినికోసం దత్తంశాలు సేకరించారు.
- ◆ దేశంలో నివసించే వ్యక్తుల సమగ్ర గుర్తింపు దేటాబేస్‌ను రూపోదించడమే NRP ఉద్ఘాటించారు.
- ◆ దేశ పొరసత్వ సవరణ చట్టరా 2019 (సిటిజన్స్ పివ్ యాక్ట్ - 2015) - CAA ప్రకారం 2014 డిసెంబర్ 31కి ముందు భారత దేశానికి వచ్చిన ముస్లిమ్ తరులకు పొరసత్వాన్ని కల్పిస్తారు.

ప్రశ్నలు

1. జతపర్మయు ?

ఎ. మొత్తం జనాభా వృద్ధిరేటు	1. 17.1%
బి. పురుష జనాభా వృద్ధిరేటు	2. 18.3%
సి. స్త్రీ జనాభా వృద్ధిరేటు	3. 31.8%
డి. పట్టణ జనాభా వృద్ధిరేటు	4. 17.70%
1. ఎ4,బి1,సి2,డి3	2. ఎ1,బి2,సి3,డి4
3. ఎ4,బి2,సి1,డి3	4. ఎ4,బి3,సి2,డి1

2. భారతదేశంలో జనాభా సాంద్రత సంబంధించి క్రింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.

1. జనాభా సాంద్రత అనేది యూనిట & ప్రాంతానికి వ్యక్తుల సంఖ్యగా నిర్వచించబడింది.
2. స్వతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుండి సాంద్రత 200% కంటే ఎక్కువ పెరిగింది.
3. హిమాలయ ప్రాంతంలోని హిల్ రాష్ట్రాలు మరియు అస్సాం మినహా భారతదేశంలోని ఈశాన్య రాష్ట్రాలు సాపేక్షంగా తక్కువ సాంద్రతను కల్గి ఉన్నాయి.

పై ప్రకటనలో ఏది స్వీచ్ఛ?

1. 1 మరియు 2 మాత్రమే
2. 2 మరియు 3 మాత్రమే
3. 1 మరియు 3 మాత్రమే
4. 1,2 మరియు 3

3. క్రింది స్టేట్స్ ను పరిశీలించము?

ఎ. ఆత్మధిక జనాభా గల కేంద్రపాలిత ప్రాంతరాధికీ బి. అత్యల్ప జనాభా గల కేంద్ర పాలిత ప్రాంతరాలక్ష్మీ వులు

సి. అధిక అక్షరాన్యత గల కేంద్ర పాలిత ప్రాంతరాలక్ష్మీ వులు

డి. తక్కువ జనసాంద్రత గల కేంద్ర పాలిత ప్రాంతరాలక్ష్మీ వులు

4. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం క్రిందివానిలో సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి ?

1. దేశం మొత్తం జనాభాలో ఎన్.సి జనాభా శాతరా 16.6 %
2. ఎన్.సి జనాభా శాతం ఎక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రం - పంజాబ్
3. ఎన్.సి జనాభా శాతం తక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రం - కేరళ
4. ఎన్.సి జనాభా శాతం తక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రం - మిజోరం

5.జతపర్మము ?(2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం)

జాబితా-1	జాబితా-2
ఎ.భారతదేశ అక్కరాస్యత	1. 68.86%
బి.పురుష అక్కరాస్యత	2. 64.6%
సి.స్త్రీ అక్కరాస్యత	3. 72.98%
డి.గ్రామీణ ప్రాంత అక్కరాస్యత	4. 80.9%
1.ఎ1,బి2,సి3,డి4	2.ఎ4.బి3,సి2,డి1
3.ఎ3,బి4,సి1,డి2	4.ఎ3,బి4,సి2,డి1

6.2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం క్రిందివానిలో

సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి ?

- 1.అత్యధిక పట్టణ జనాభా శాతం గల రాష్ట్రాలు-గోవా
- 2.అత్యల్ప పట్టణ జనాభా శాతం గల రాష్ట్రాలు-హిమాచల్ ప్రదేశ్
- 3.2011 లో కేరళ పట్టణ జనాభా శాతం -47.7%
- 4.2001-11 మధ్య అత్యధిక జనాభా వృద్ధిని చేసుకున్న రాష్ట్రం-గోవా

7.2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం క్రింది వానిలో

సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి ?

1. గ్రామీణ జనాభా శాతం అధికంగా గల రాష్ట్రం-హిమాచల్ ప్రదేశ్

2.గ్రామీణ జనాభా శాతం ఎక్కువ గల రాష్ట్రం- గోవా

3.అత్యధిక పట్టణ జనాభా గల రాష్ట్రం- గుజరాత్

4.అత్యల్ప పట్టణ జనాభా గల రాష్ట్రం- సికింపు

8.2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం క్రింది వానిలో

సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి?

- 1.అత్యధిక పట్టణ జనాభా గల కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం-అండమాన్ నికోబార్
- 2.తక్కువ పట్టణ జనాభా గల కేంద్రపాలిత ప్రాంతం-లక్ష్దీవులు
- 3.కోటి జనాభా కంటే ఎక్కువ జనాభా గల రాష్ట్రాలు-3
- 4.దేశంలో మిలియన్ నగరాల సంఖ్య -53

9.2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఈ క్రింది వాటిని

జతపర్మము?

- ఎ. మిలియన్ ఫ్లస్ సిటీస్ లింగ నిపుత్తి 1.చైన్సె
- బి. అత్యధిక లింగ నిపుత్తి 2.912/1000
- సి. అత్యల్ప లింగ నిపుత్తి 3. కన్యార్
- డి. అత్యధిక మిలియన్ ఫ్లస్ సిటీ లింగ నిపుత్తి 4. సూరత్

5. ముంబాయి

1. ఎ1,బి2,సి3,డి4 2.ఎ4,బి5,సి2,డి1
3. ఎ2,బి3,సి4,డి1 4.ఎ3,బి4,సి2,డి5

10.2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం జననరేటుని జతపర్మము?

- ఎ. పెద్ద రాష్ట్రాలలో అత్యధిక జనన రేటు గల రాష్ట్రం 1.మేఘాలయా
- బి. పెద్ద రాష్ట్రాలలో అత్యల్ప జనన రేటు గల రాష్ట్రం 2.కేరళ
- సి. చిన్నరాష్ట్రాలలో అత్యధిక జనన రేటు గల రాష్ట్రం 3. గోవా
- డి. చిన్న రాష్ట్రాలలో అత్యల్ప జనన రేటు గల రాష్ట్రం 4.ధిల్లీ

5. బీహార్

1. ఎ1,బి2,సి3,డి4 2.ఎ5,బి2,సి1,డి3
3. ఎ2,బి3,సి4,డి1 4.ఎ3,బి4,సి2,డి5

జవాబులు :

1-1	2-4	3-3	4-3	5-4
6-4	7-3	8-1	9-3	10-2

వివరణలు :

- 1.2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం: మొత్తం జనాభా వృద్ధిరేటు: 17.70%
- 2.పురుష జనాభా వృద్ధిరేటు: 17.1%
3. స్త్రీ జనాభా వృద్ధిరేటు : 18.3%
4. పట్టణ జనాభా వృద్ధిరేటు :31.8%

2. జనాభా సాంద్రత ఒక యూనిట్ ప్రాంతానికి వ్యక్తుల సంఖ్యగా నిర్వచించబడింది. భారతదేశంలో జనాభా సాంద్రత (2011) చ.కి.మీ కి 382 మంది, జనాభా సాంద్రత 1951లో వ్యక్తులు/చ.కి.మీ పెరిగింది. ఇది 300% కంటే ఎక్కువ పెరిగింది. దేశంలో జనాభా సాంద్రత యొక్క ప్రాదేశిక వైవిధ్యం అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌లో చ.కి.మీ 17 మంది వ్యక్తుల నుండి ధీల్లో చ.కి.మీ 17 మంది వ్యక్తుల నుండి ధీల్లో 11,297 మంది వరకు ఉంది. ఉత్తర భారత రాష్ట్రాలలో, బీహార్ (1102), పశ్చిమ బెంగాల్ (1029) మరియు ఉత్తరప్రదేశ్ (828) అధిక సాంద్రతను కల్గి ఉండగా, కేరళ (859) మరియు తమిళనాడు (555) ద్వీపకల్ప భారత రాష్ట్రాలలో అధిక సాంద్రతను కల్గి ఉన్నాయి. అన్నాం, గుజరాత్, ఆంధ్రప్రదేశ్, హర్యానా, జార్హండ్, ఒడిశా వంటి రాష్ట్రాలల్లో జనసాంద్రత మధ్యసంగా ఉంది. హిమాలయ ప్రాంతంలోని కొండ రాష్ట్రాలు మరియు భారతదేశంలోని ఈశాన్య రాష్ట్రాలు (అన్నాం మినహో) సాఫేక్షంగా తక్కువ సాంద్రతను కల్గిఉన్నాయి. కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు (అందమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులు మినహో) చాలా ఎక్కువ జనాభా సాంద్రతను కల్గివున్నాయి. జన సాంద్రత అనేది మానవ మరియు భూమి సంబంధానికి ముడి కొలమానం. మొత్తం సాగు భూమిపై జనాభా ఒత్తిడి వరంగా మానవభూమి నిష్పత్తిపై మొరుగైన అంతర్ధాప్తానికి, అధిక వ్యవసాయ జనాభా ఉన్న భారతదేశం వంటి దేశానికి ముఖ్యమైన శారీరక మరియు వ్యవసాయ సాంద్రతలను కనుగోనాలి.

3. అత్యధిక జనాభా గల కేంద్రపాలిత ప్రాంతం:ధీల్లో (1.68కోట్లు అత్యల్ప) జనాభాగల కేంద్రపాలిత ప్రాంతం:లక్ష్మీపులు (64,47 3)అధిక అక్షరాస్యతగల కేంద్రపాలిత ప్రాంతం : లక్ష్మీపులు:

(91.8%). తక్కువ జనసాంద్రత గల కేంద్రపాలిత ప్రాంతం: అందమాన్ నికోబార్ (46)

4. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం దేశంలో ఎస్సు జనాభా:20.14 కోట్లు

దేశం వెంతుం జనాభాలో ఎన్.సి జనాభా శాతం: 16.6%

ఎన్.సి జనాభా శాతం ఎక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రం:పంజాబ్(31.9%)

ఎన్.సి జనాభా తక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రం: మిజోరం(1218)

ఎన్.సి జనాభా శాతం తక్కువగా ఉన్న రాష్ట్రం:మిజోరం(0.1%)

5. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం:

భారతదేశ అక్షరాస్యత: 72.98%

పురుష అక్షరాస్యత : 80.9%

స్త్రీ అక్షరాస్యత : 64.6%

గ్రామీణ ప్రాంత అక్షరాస్యత : 68.6%

6. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం:

అత్యధిక పట్టణ జనాభా శాతం గల

రాష్ట్రాలు-గోవా(62.2%)

అత్యాల్ప పట్టణ జనాభా శాతం గల

రాష్ట్రాలూహిమాచల్ ప్రదేశ్ (10%)

2011లో కేరళ పట్టణ జనాభా శాతం 47.7%

2001లో కేరళ పట్టణ జనాభా శాతం 26%, ఇది

2011లో ఒక్కసారిగా 47.7% శాతానికి

పెరిగింది. అంటే 21.7% పెరిగింది.

7. గ్రామీణ జనాభా శాతం అధికంగా గల రాష్ట్రరాహిమాచల్ ప్రదేశ్

2. గ్రామీణ జనాభా శాతం ఎక్కువ గల రాష్ట్రం-గోవా

3. అత్యధిక పట్టణ జనాభా గల రాష్ట్రం-మహారాష్ట్ర

4. అత్యల్ప పట్టణ జనాభా గల రాష్ట్రం-సిక్కిం

8. అత్యధిక పట్టణ జనాభా గల కేంద్రపాలిత ప్రాంతం-
ధీల్లు

తక్కువ పట్టణ జనాభా గల కేంద్రపాలిత ప్రాంతం-
లక్ష్మీవులు

కోటి జనాభా కంటే ఎక్కువ జనాభా గల రాష్ట్రాలు-
3

దేశంలో మిలియన్ సంఖ్య: 53 అవి, గ్రేటర్ ముంబాయి(దీని జనాభా 18.4 మిలియన్లు), ధీల్లు(జనాభా 16.3 మిలియన్లు), కలకత్తా(జనాభా 14.1 మిలియన్లు)

9. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం

మిలియన్ ప్లన్ సిటీస్ లింగ నిప్పత్తి : 912/1000

అత్యధిక లింగ నిప్పత్తి : కన్నార్, కేరళ రాష్ట్రం

అత్యల్ప లింగ నిప్పత్తి : సూరత్, గుజరాత్ రాష్ట్రం

అత్యధిక మిలియన్ ప్లన్ సిటీ లింగ నిప్పత్తి-చైన్సె

10. పెద్ద రాష్ట్రాలలో అత్యధిక జనన గల రాష్ట్రం:

బీహార్ (26.2)

పెద్ద రాష్ట్రాలలో అత్యల్ప జనన రేటు గల రాష్ట్రం:
కేరళ(13.9)

చిన్న రాష్ట్రాలలో అధిక జననరేటు గల రాష్ట్రం:

మేఘాలయ(22.1)

చిన్న రాష్ట్రాలలో జనన రేటు అత్యల్పగల రాష్ట్రం:
గోవా(21.40)

భారతీయ దీస్ దీర్ఘ

(డ్రైక్టర్: టి.ఎస్. బి.సి. స్టోనర్ల్ -

నిజాముబాదు)

సాంస్కృతిక పునర్యజ్ఞవనం

భారతీయ సమాజంలో తరతరాలుగా ఎన్నో మూడ్చాచారాలు ఉన్నాయి. ఈ క్రమంలోనే వేద సంస్కృతీ వైభవం మరుగున పడిపోయింది. అంగ్రేష్, బ్రిటిష్ పాలనా ప్రభావంతో భారతీయ సమాజంలోని కొంత మంది మేధావులు సమాజాన్ని, మతాన్ని సంస్కరించేందుకు ప్రయత్నించారు. వారిలో ఆద్యాదు 'రాజు రామోహన్ రాయ్' అందుకే ఆయన్ను భారతీయ సాంస్కృతిక పునర్జీవన పితగా పేర్కొంటారు. ఆయన తర్వాత ఎంతోమంది ప్రముఖులు తమ సంస్కలు, బోధనల ద్వారా భారతీయ సమాజాన్ని సంస్కరించేందుకు కృషి చేశారు.

ప్రశ్నలు

1. 'ఛాంపయన్ ఆఫ్ ఉమెన్ రీఫోర్మ్ ఇన్ ఇండియా' బిరుదు ఎవరికి కలదు ?

ఎ) కేశవ చంద్రసేన్

బి) రాజురామోహన్ రాయ్

సి) ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్

డి) దేవేంద్రనాథ్ తాగూర్

సమాధానం - సి

2. ఇంగ్లాండును సందర్శించిన మొట్టమొదటి భారతీయుడు ఎవరు ?

ఎ) రాజురామోహన్ రాయ్

బి) సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ

సి) ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్

డి) దేవేంద్రనాథ్ రాగూర్

సమాధానం - ఎ

3. సంవాద కౌముది ఏ భాషలో ప్రచురించబడింది?

ఎ) గుజరాతీ

బి) తమిళం

సి) బెంగాలీ

డి) పర్మియా

సమాధానం - సి

4. వితంతు వివాహములను అధికంగా ట్రోత్సుహిం చింది ఎవరు ?

ఎ) కేశవ చంద్రసేన్

బి) ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్

సి) దయానంద సరస్వతి

డి) దేవేంద్రనాథ్ రాగూర్

సమాధానం - ఎ

5. మిరాత్ అక్ష్యర్ ఉల్, సంవాద కౌముది, బంగదూత ఇవి ఎవరికి సంబంధించిన ప్రతికలు ?

ఎ) ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్

బి) కేశవ చంద్రసేన్

సి) రాజారామేశ్వర్ రాయ్

డి) దేవేంద్రనాథ్ రాగూర్

సమాధానం - సి

6. ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్ కృషి ఫలితంగా డల్సోసి వింతంతు పునర్వివాహ చట్టం ఎప్పుడు చేశాడు ?

ఎ) 1855

బి) 1856

సి) 1858

డి) 1857

సమాధానం - బి

7. ఈస్ట్ ఇండియా, హెస్పర్ వార్తా పత్రికలు ఎవరికిసంబంధించినవి ?

ఎ) కేశవ చంద్రసేన్

బి) ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్

సి) హెన్రి వివియన్ డిరాజియో

డి) దేవేంద్రనాథ్ రాగూర్

సమాధానం - సి

8. వేదాలను జర్మన్‌లోకి తర్వాత చేసింది ఎవరు ?

ఎ) విలియం జోన్స్

బి) మాక్స్ ముల్లర్

సి) రొనాల్డ్ పే

డి) జాన్ విల్కిన్జ్

సమాధానం - బి

9. బ్రిహ్మసమాజ్ ఆఫ్ ఇండియాకి నేతృత్వం వహించింది ఎవరు ?

ఎ) దేవేంద్రనాథ్ రాగూర్

బి) ఆనంద మోహన్ బోన్

సి) కేశవ చంద్రసేన్

డి) రాజారామేశ్వర్ రాయ్

సమాధానం సి

10. మహారాష్ట్రలో సాంఘిక ఉద్యమానికి మూల పురుషుడు ?

ఎ) ఎం.జి రనదే

బి) జోతిబాపూలే

సి) బాలశాస్త్రి జంబేకర్

డి) అంబేద్కర్

సమాధానం - ఎ

భారత్ ఆర్థికవ్యవస్థ

(డ్రెఫెక్షన్: టి.ఎస్. ఐ.ఎస్. స్టడీసల్ట్ - కలీంగర్)

బడ్జెట్ అంశాలు (BUDGET)

పరిచయం :

Bougate అను ప్రైంచి పదం నుంచి Budget అను ఇంగ్లీష్ పదం ఉద్ధవించింది. Bougate అనగా తోలు సంచి (Bag) అని అర్థం. రాబోయే ఆర్థిక సంవత్సరంలో ప్రభుత్వానికి వచ్చే రాబడులను ప్రభుత్వ వ్యయాన్ని అంచనా వేసి ప్రతిపాదించిన పట్టికను “బడ్జెట్” అంటారు. భారత రాజ్యంగంలో బడ్జెట్ అను పదం లేదు. దీని బదులుగా Article 112 లో “Annual Financial Statement of Central Government” అను పదాన్ని వాడినారు. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ క్రింద పనిచేయు “Department of Economic Affairs (ఆర్థికవ్యవహారాల విభాగం వారు కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ ను తయారు చేస్తారు. Chief Economic Advisor (ప్రస్తుతం క్రిష్ణమూర్తి నుట్రమణ్యం) కావలసిన సలహాలు సూచనలు అందిస్తాడు.

భారతదేశం బడ్జెట్ - చారిత్రక అంశాలు

1. బ్రిటీష్ పొలనలో భారతదేశ తొలి బడ్జెట్ ను “జేమ్స్ విల్సన్” 1860లో ప్రవేశపెట్టినాడు. ఈ బడ్జెట్ ప్రసంగంలోనే “Income Tax” ను ప్రవేశపెట్టినారు. (1860-1865 కాలానికి)
2. 1909 మింట్ మార్కెస్ సంస్కరణలలో భాగంగా కేంద్ర, రాష్ట్ర స్థాంయాలో వార్షిక బడ్జెట్ ను ప్రారంభించినారు.
3. 1921లో అక్వర్ కమిటీ నియూమకం జరిగింది.

4. అక్వర్ కమిటీ సూచనలతోటి సాధారణ బడ్జెట్ నుంచి రైల్వే బడ్జెట్ వేరు చేసి 1924లో సాధారణ బడ్జెట్ తో పాటు, రైల్వే బడ్జెట్ ను వేరు వేరుగా ప్రవేశపెట్టినారు.

5. 1947 నవంబర్ 26 స్వాతంత్ర్యానంతరం ఆర్.కె. షఱ్మగుం శెట్టియార్ తొలి బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టినాడు. ఇందులో ఆదాయం రూ. 178.7 కోట్లు మరియు వ్యయం 185.2 కోట్లు రూ.లు.

6. 1951 లో గణతంత్ర భారతదేశంలో తొలిసారిగా జాన్ మత్తుయ్ బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టాడు.

7. 1999 నుంచి పార్లమెంటులో బడ్జెట్ ప్రసంగం సమయాన్ని సాయంత్రం 5 గంటలకు బదులుగా ఉదయం 11 గంటలకు మార్చారు (అప్పటి ఆర్థిక మంత్రి యశ్వంత్ సినాపు)

8. ఆక్వర్ కమిటీ (1921- 1924) సూచనల తోటి 1924లో సాధారణ బడ్జెట్ నుంచి రైల్వే బడ్జెట్ ను వేరు చేశారు.

9. నీతి ఆయోగ్ పూర్తికాల సభ్యుడైన బిబేక్ దేబరాయ్ కమిటీ సిఫార్సుల తోటి 2016 సెప్టెంబర్లో సాధారణ బడ్జెట్ తో రైల్వే బడ్జెట్ ను కలిపేందుకు ప్రభుత్వం ఆమోదించింది.

- ◆ 2017 -18 బడ్జెట్ ను ఫిబ్రవరి 28 కి బదులుగా ఫిబ్రవరి 1 న ప్రవేశపెట్టాడు.
- ◆ 2017-18 బడ్జెట్లో రైల్వే బడ్జెట్లు సాధారణ బడ్జెట్ కలిపివేశారు.
- ◆ 2017-18 బడ్జెట్ ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర వ్యయ వర్గికరణను విడిచిపెట్టారు.

10. 2017 నుండి రైల్వే బడ్జెటు సాధారణ బడ్జెట్లో కలిపి ప్రవేశపెట్టడం ప్రారంభించినారు.
11. 2017 నుండి బడ్జెట్ ను ఫిబ్రవరి మొదటి వర్షింగ్ దే నాడు ప్రవేశపెట్టడం ప్రారంభించినారు. భారత దేశంలో బడ్జెట్ ను ప్రతి సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల వర్షింగ్ దే నాడు ప్రవేశపెడుతారు.

ప్రశ్నలు

1. కేంద్ర ప్రభుత్వ పన్నుల విషయంలో ఈ క్రింది పన్నులలో కూడిన సముదాయము సరి అయినది కాదు ?

- ఎ) కష్టమ్య నుంకాలు మరియు ఎస్టేట్ నుంకము
- బి) రైలు, వాయు, జల మార్గాల ద్వారా రవాణా చేసే పన్తువులు ప్రయాణికులపై పన్ను
- సి) టోల్ గేటు పన్ను మరియు ఖనిజ హక్కులపై పన్ను

డి) మత్తు పదార్థాలపై పన్ను మరియు వినోదపు పన్ను పై వాటిలో సరియైన సమాధానమును గుర్తించండి:

- 1) సి & డి
- 2) బి & సి
- 3) డి & ఎ
- 4) బి & డి

2. క్రింది వ్యాఖ్యలను చదవండి:

ఎ) మొత్తం వ్యయం ,మొత్తం రాబడి మధ్య భేదాన్ని ‘రెవెన్యూ లోటు’ అంటారు.

బి) మొత్తం వ్యయం మరియు మార్కెట్ రుణాలు మరియు ఇతర అప్పులు లేని మొత్తం రాబడి మధ్య భేదాన్ని ‘కోశపరమైన లోటు’ అంటారు.

సి) ఒక సంవత్సరంలో కోశపరమైన లోటు మరియు వడ్డి చెల్లింపుల మధ్య తేడాను ‘ప్రాథమిక లోటు’ అంటారు.

పై వాటిలో సరైన వ్యాఖ్యలను ఎంపిక చేయండి?

- 1) ఎ & బి
- 2) బి & సి
- 3) సి & ఎ
- 4) ఎ, బి & సి

3. స్వతంత్ర భారతదేశపు మొదటి బడ్జెట్‌ను

ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థిక మంత్రి:

- 1) ప్రణాల్ ముఖ్యీ
- 2) ఆర్.కె.షణ్ణగం శెట్టి
- 3) మొరాజ్ దేశాయ్
- 4) వి.పి.సింగ్

4. క్రింది వాటిలో భారతదేశంలో బ్యాంకుల

సంస్కరణలకు “సంకుచిత బ్యాంకింగ్” పద్ధతికి సూచించిన కమిటీ ?

- 1) రంగరాజన్ కమిటీ
- 2) నరసింహం కమిటీ
- 3) దామోదర్ కమిటీ
- 4) ఆహల్వాలియా కమిటీ

5. జి.ఎస్.టి. బిల్లును ఆమోదించిన తొలి రాష్ట్రం?

- 1) ఆంధ్రప్రదేశ్
- 2) ఒడిషా
- 3) బీపోర్
- 4) అస్సాం

6. క్రింది వాటిలో ఏయే పన్నులను వెనక్కి తీసుకొన్నారు. లేదా నిషేధించారు?

- ఎ) ఆక్షాయ్య
- బి) వడ్డి పన్ను
- సి) గిఫ్ట్ పన్ను
- డి) ఎస్టేట్ ద్వార్చీ

- 1) ఎ & బి
- 2) సి & డి
- 3) ఎ, బి & డి
- 4) బి, సి & డి

7. GST కి సంబంధించిన కింది వాటిలో సరైనవి ఏవి?

ఎ) GST ని అమృకం జరిగే ప్రదేశంలో పనూలు చేస్తారు

బి) GST భారతదేశంలోని అన్ని ప్రత్యేక పన్నులను రద్దు చేస్తుంది.

సి) GST జులై 1, 2017 నుండి అమల్లోకి వచ్చింది. సరియైన జవాబును ఎంపిక చేయండి:

- 1) ఎ మరియు బి మాత్రమే
- 2) ఎ మరియు సి మాత్రమే.
- 3) బి మరియు సి మాత్రమే
- 4) ఎ, బి మరియు సి

8. కింది అంశాలను పరిశీలించండి:

ఎ) సమీకృత పన్తు సేవల పన్ను (IGST)ను పన్తు సేవల అంతరాష్ట్ర సరఫరాపై విధిస్తారు. ఈ పన్నును కేంద్ర ప్రభుత్వం విధిస్తే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పనూలు చేస్తాయి.

బి) భారతదేశపు సవరించబడిన రాజ్యాంగంలో

279 A అధికరణం ప్రకారం GST కొన్నిల్ (మండలి) రూపొందించబడింది.

సి) భారతదేశంలో GST బిల్లును ఆమోదించిన మొదటి రాష్ట్రం తెలంగాణ.

సరియైన జవాబును ఎంపిక చేయండి:

- 1) ఎ మరియు బి మాత్రమే
- 2) బి మరియు సి మాత్రమే
- 3) ఎ మరియు సి మాత్రమే
- 4) ఎ, బి మరియు సి

9. 1924 సంవత్సరంలో రైల్వే బడ్జెట్, సాధారణ బడ్జెట్ నుండి వేరు చేయబడింది. అట్టి ఏర్పాటుకు సిఫారసు చేసిన కమిటీ క్రింది వాటిలో ఏది?

- 1) నికోల్సన్ కమిటీ
- 2) రాబర్ట్సన్ కమిటీ
- 3) మెక్ లిగాన్ కమిటీ
- 4) అక్వర్ కమిటీ

10. కేంద్ర క్యాబినెట్ చేత ఏర్పాటు చేయబడిన వస్తు సేవల పన్ను అప్పిలేటు ట్రైబ్యూనల్ యొక్క జాతీయ బెంచ అనేది: (TS-SI-Mains-2018)

ఎ. వస్తు సేవల పన్ను నిబంధనలలో మొదటి అప్పీలు థోరం (వేదిక)

బి. కేంద్ర - రాష్ట్రాల మధ్య వివాద పరిష్కారాల ఉమ్మడి వేదిక.

సరియైన సమాధానాన్ని ఎంపిక చేయండి:

- 1) ఎ మరియు బి రెండూ సరియైనవి.
- 2) ఎ మరియు బి రెండూ సరియైనవి కావు.
- 3) ఎ మాత్రమే సరియైనది
- 4) బి మాత్రమే సరియైనది

జవాబులు

1-4	2- 2	3-2
4-2	5-4	6-4
7-2	8-2	9-4
10- 4		

జనరల్ స్టేట్

డ్రైరెక్టర్: టి.ఎస్. ఐ.సి. స్టోర్స్ సిటీ -
సంగారెడ్డి)

మన విశ్వం

మనకు కనబడే సూర్యాడు, కనబడని ఇతర నక్కతాలు, గ్రహాలు, తోకచుక్కలు, గ్రహశకలాలు కాక మిగతా మొత్తం శుస్య ప్రదేశంతో పాటు హద్దులులేని ప్రాంతమైనఅంతరిక్షంతో కలుపుకుని ఉన్నదే విశ్వం. విశ్వజననం, పరిణామం గురించి చదివే శాస్త్రాన్ని “కాస్టోలజి” అంటారు.

గెలాక్షి: అనేక సంఖ్యలోని నక్కతాల సముదాయం, మనసూర్యాడు పాలపుంత గెలాక్షీకి చెందిన ఒక నక్కతం, పాలపుంత పరిమాణం సుమారు 100000ల కాంతి సంవత్సరాలకు సమానం.

నక్కతం: కేంద్రక సంశీలన చర్య వల్ల నిరంతరం కాంతిని వెదజల్లే ఖగోళ బృహద్ వస్తువులు నక్కతాలు. మానవడి వలె నక్కతాలు జనించిన తరువాత వివిధ స్థాయిల్లో పరిణతి చెంది కొన్ని బిలియన్ సంవత్సరాల పాటు జీవించి మరణిస్తాయి.

గ్రహం: నూర్యాడి వంటి నక్కతం చుట్టా పరిభ్రమిస్తాయి. ఇవి కాంతిని స్వయంగా వెదజల్లవు. సూర్యాడు చుట్టూ పరిభ్రమించే గ్రహాల సంఖ్య ‘8’.

ఉపగ్రహం: సూర్యాడి చుట్టూ గ్రహాలు తిరిగితే, గ్రహాల చుట్టూ ఉపగ్రహాలు పరిభ్రమిస్తాయి. ఉపగ్రహాలు రెండూరకాలు. సహజ సిద్ధంగా ఏర్పడినవి, మానవ నిర్మితమైనవి

ఆస్ఫరాయిడ్స్: గ్రహాల కంటే చిన్నవిగా ఉండే గ్రహశకలాలు, కుజుదు, బృహస్పతి మధ్య ఉన్న

ఉన్న అనేక సంఖ్యలోని గ్రహశకలాలను కలిపి
‘ఆప్సరాయిష్ట్ బెల్ట్’ అంటారు

ఉల్లులు: చిన్న గ్రహశకలాలు, ఇవి భూమిని చేరినపుడు
వాతారణంలో జరిగే రాపిడి వల్ల కాలిషోతాయి.

తోకచుక్కలు: సూర్యుడు చుట్టూ తిరిగే ఖగోళ
వస్తువులు. వీటిలోని దుమ్ము వాయువులు తోకవలె
విర్పడతాయి.

ఉదా: 76 సంవత్సరాలకొకసారి కనిపించే ‘హారీ’,
తోక చుక్క

సౌరకుటుంబం

సూర్యుడు, సూర్యుని చుట్టూ తిరిగే గ్రహాలు,
ఉపగ్రహాలు ఆప్సరాయిష్ట్, తోకచుక్కలు మొదలగు
వాటన్నింటిని కలిపి సౌరకుటుంబం అంటారు.
సూర్యుడి చుట్టూ పరిభ్రమించే గ్రహాలు.

1. బుధుడు (మెర్యార్)
2. శుక్రుడు (వీనస్)
3. భూమి (ఎర్త్)
4. అంగారకుడు/కుజుడు
5. బృహస్పతి/గురుడు (జూపిటర్)
6. శని (సాటర్న్)
7. వరుణుడు (యురెనస్)
8. నెప్టూన్

గ్రహాలకు సంబంధించిన అంశాలు

- ◆ 24ఆగష్టు, 2006 వరకు ఘ్యాలో గ్రహంగా
పరిగణించబడింది. కానీ ఇప్పుడది ఒక మరుగుజ్జ
గ్రహం.
- ◆ అతిపెద్ద గ్రహం బృహస్పతి కాగా అతిచిన్న
గ్రహం బుధుడు.
- ◆ రెండవ అతిపెద్ద గ్రహం శని.
- ◆ శని, బృహస్పతి ల చుట్టూ అందమైన వలయాలు
ఉన్నాయి.
- ◆ భూమికి కవల గ్రహంగా పిలువబడేది శుక్రుడు

◆ శుక్రగ్రహం సూర్యోదయానికి ముందు

సూర్యాస్తమయము తర్వాత కనపడుతుంది.

◆ అరుణగ్రహం అని కుజుడికి పేరు, కుజుడిని
భూమి తర్వాత జీవులకు అనువైన ప్రాంతంగా
భావిస్తున్నారు

◆ భూ ఆత్మభూమణం వల్ల రాత్రి పగలు,
పరిభ్రమణం వల్ల రుతువులు ఏర్పడుతున్నాయి.

◆ బుధ, శుక్ర గ్రహాలకు సహజ ఉపగ్రహాలు లేవు.

◆ అన్నింటికంటే ఎక్కువ ఉపగ్రహాలను (28) కలిగి
ఉన్న గ్రహం బృహస్పతి. భూమికి ఉన్న ఏకైక
ఉపగ్రహం చంద్రుడు.

◆ భూమికి ఇరువైపులూ ఉండే గ్రహాలు శుక్రుడు,
అంగారకుడు.

◆ బుధుడు సూర్యుడికి అత్యంత సమీపంలో ఉంటే,
నెప్టూన్ అత్యంత దూరంగా ఉండే గ్రహం.

◆ ప్రకాశవంతమైన గ్రహం శుక్రుడు.

◆ సూర్యుడి నుండి కాంతి భూమిని 8.4 నిమిషాల్లో
చేరితే, చంద్రుడి నుండి 1.2 సెకన్సులో చేరుతుంది.

ఖగోళ ప్రమాణం: సూర్యునికి, భూమికి మధ్యగల
సగటు దూరాన్ని ఖగోళ ప్రమాణం అందురు.

కాంతి సంవత్సరం: ఒక సంవత్సర కాలంలో కాంతి
ప్రయాణించే దూరం.

భూకేంద్రక సిద్ధాంతం: గ్రహాలన్ని భూమి చుట్టూ
పరిభ్రమిస్తాయని ‘టాలమీ’ అనే శాస్త్రవేత్త
ప్రతిపాదించాడు.

సూర్యకేంద్రక సిద్ధాంతం: గ్రహాలన్ని సూర్యుని చుట్టూ
పరిభ్రమిస్తాయని ‘కోపర్చుకన్’ అనే శాస్త్రవేత్త ప్రతిపాదిం
చాడు.

కెప్టర్ గ్రహ గమన నియమాలు: గ్రహాల గమనం
గురించి కెప్టర్ అనే శాస్త్రవేత్త మూడు నియమాలను
ప్రతిపాదించాడు.

ముదటి నియమం: సూర్యుడిని ఒక నాభిగా చేసుకొని

ప్రతి గ్రహం సూర్యుని చుట్టూ దీర్ఘవృత్తాకార కక్ష్యలో తిరుగుతుంది. దీన్నే కక్ష్యల నియమం అంటారు.

ఆండవ నియమం: సూర్యుడు, గ్రహాన్ని కలిపే వ్యాసార్థ సదిశ సమాన కాలవ్యవధుల్లో సమాన విస్తీర్ణాలను చిమ్ముతుంది. అంటే వ్యాసార్థ సదిశ విస్తీర్ణవేగం స్థిరం. ఈ నియమాన్నే ‘విస్తీర్ణ నియమం’ అని కూడా అంటారు

మూడవ నియమం: సూర్యుడి చుట్టూ తిరిగే గ్రహ కక్షావర్తన కాలవర్గం, దీర్ఘవృత్తాకార కక్ష్య ఆర్ధగురు అక్ష ఫునానికి అనులోమానుపాతంలో ఉంటుంది.

భూస్థావర ఉపగ్రహ ఉపయోగాలు

1. భూగర్భ, జల వనరులను కనుక్కొపుచ్చు
2. వాతావరణ అధ్యయనం చేయవచ్చు
3. దూరప్రాంతాలకు ఉపి కార్బూకమాలు ప్రసారం చేయవచ్చు
4. అంతరిక్ష పరిశోధనలను చేయవచ్చు

చంద్రుడిపై వాతావరణం లేకపోవటానికి కారణం అక్కడి పలాయన వేగం (2.4 కి.మీ./స) తక్కువగా ఉండటం. చంద్రుడి ఆత్మభూమి, పరిభ్రమణ కాలాలు సమానం కావడం వల్ల చంద్రుడి యొక్క ఒక వైపును మాత్రమే మనం చూడగలం. అతిపెద్ద ఖగోళ దూరాల కొలమానం పార్సెక్, దీని విలువ 3.26 కాంతి సంవత్సరాలకు సమానం. విశ్వం 15 బిలియన్ సంవత్సరాల క్రితం బిందు రూప ద్రవ్య విస్ఫోటన సిద్ధాంతం (బిగ్బ్యాంగ్ థియరీ) తెలియ జేస్ట్రోంది. విశ్వం నిరంతరం వ్యాపిస్తోందని డాఫ్లర్ ప్రభావంతో నిరూపించారు. దీన్నే అరుణ విస్థాపనం (రెడ్ పిష్ట్) అంటారు. నక్కత పరిమాణ క్రమంలో ఏర్ప దే “కృష్ణవిలం” (బ్లక్ పోల్స్) నుంచి కాంతి కూడా తప్పించుకొని పోలేదు. అందుకే అది నల్గా ఉంటుందే మోనని “బ్లక్ పోల్స్” అనే పేరొచ్చింది. సూర్యుడి తర్వాత భూమికి అతి దగ్గరగా

ఉండే ‘ఆల్ఫా సెంటారి’. ఇది సుమారుగా 4.3 కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉంది.

ప్రత్యలు

1. పగలు-రాత్రి ఏర్పడుటకు కారణం?

- ఎ. సూర్యుడు ఉదయించుట, అస్తమించుట
- బి. భూమి ఆత్మభూమించుట
- సి. భూమి సూర్యుడి చుట్టూ తిరగటం
- డి. ఎదీకాదు

2. బుతువులు ఏర్పడుటకు కారణం?

- ఎ. సూర్యుడు ఉదయించుట, అస్తమించుట
- బి. భూమి ఆత్మభూమించుట
- సి. భూమి సూర్యుడి చుట్టూ తిరగటం
- డి. ఎదీకాదు

3. భూభ్రమణం చెందే దిశ?

- ఎ. పడమర నుంచి తూర్పు
- బి. ఉత్తరం నుంచి దక్కిణం
- సి. తూర్పు నుంచి పడమర
- డి. దక్కిణం నుంచి ఉత్తరం

4. భూమికి, సూర్యుడికి మధ్య సగటు దూరం (కోట్ల కి.మీ.)

- ఎ. 5
- బి. 15
- సి. 150
- డి. 1500

5. భూమికి అతి సమీపంలోని నక్కతం?

- ఎ. ప్రాక్సిమా సెంటారి
- బి. ఎప్పిలాన్ అరిగా
- సి. సూర్యుడు
- డి. సెడ్యూ

6. భూమికి సూర్యుడి తరువాత అతి సమీపంలోని నక్కతం?

- ఎ. ప్రాక్సిమా సెంటారి
- బి. ఎప్సిలాన్ అరిగా
- సి. సూర్యుడు
- డి. సెడ్యూ

7. నక్షత్రం రంగును నిర్ణయించేది. దాని.....

- ఎ. ద్రవ్యరాశి
- బి. పరిమాణం
- సి. సాంద్రత
- డి. ఉప్పోగ్రత

8. సూర్యుని చుట్టూ తూర్పు నుంచి పడమరకి తిరిగే గ్రహాలు?

- ఎ. శుక్రుడు
- బి. బుధుడు
- సి. యురేనస్
- డి. ఎ సి

9. భూమికి అతి సమీపంలోని గ్రహం?

- ఎ. శుక్రుడు
- బి. బుధుడు
- సి. అంగారకుడు
- డి. బృహస్పతి

10. అతిపెద్ద గ్రహాల్లో రెండవది ఏది?

- ఎ. శుక్రుడు
- బి. శని
- సి. కుజుడు
- డి. బృహస్పతి

వివరణ

1. భూమి ఆత్మభ్రమణం వల్ల వగలారాట్రి ఏర్పడుతుంది వరిభ్రమణం వల్ల బుతువులు ఏర్పడుతాయి.

2. బుతువులు ఏర్పడుటకు కారణరాభూమి సూర్యుడి చుట్టూ తిరగటం.

3. భూభ్రమణం చెందే దిశాపడమర నుంచి తూర్పు

4. భూమికి, సూర్యుడికి మధ్య సగటు దూరం 15 కోట్ల కిలో మీటర్లు.

5. భూమికి అతి సమీపంలోని నక్షత్రం సూర్యుడు మరియు ఆల్ఫసెంటారి. ఆల్ఫసెంటారి సుమారుగా

4.3 కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో ఉంది.

6. భూమికి సూర్యుడి తరువాత అతి సమీపంలోని నక్షత్రరాప్రాక్సిమా సెంటారి.

7. నక్షత్రం రంగును నిర్ణయించేది. దాని ఉప్పోగ్రత.

8. సూర్యుని చుట్టూ తూర్పు నుంచి పడమరకి తిరిగే గ్రహాలు శుక్రుడు మరియు యురేనస్.

9. భూమికి అతి సమీపంలోని గ్రహం శుక్రుడు.

భూమికి ఇరువైపుల ఉండే గ్రహాలు శుక్రుడు, అంగారకుడు. శుక్రుడు ప్రకాశవంతమైన గ్రహం.

10. అతిపెద్ద గ్రహాల్లో రెండవది - శని. అతిపెద్ద గ్రహం బృహస్పతి మరియు అతిచిన్న గ్రహం బుధుడు.

సమాధానాలు

- 1.బి 2.సి, 3.ఎ, 4.బి, 5.సి,
- 6.ఎ, 7.డి, 8.డి, 9.ఎ, 10.బి

అరిథ్మెటిక్

(డైరెక్టర్: టి.ఎస్. బి.సి. స్టడీ సర్కల్ - ఖమ్మం)

నిప్పుత్తి మరియు నిప్పుత్తి (Ratio and Proportion)

పరిచయం మరియు భావనలు:

నిప్పుత్తి:

ఒకే యూనిట్ల యొక్క రెండు పరిమాణాల **a** మరియు **b** నిప్పుత్తి x/y భిన్నం, ఇక్కడ $b = 0$.

భిన్నం x/y ని $X:y$ గా సూచించవచ్చు

వివిధ రకాల నిప్పుత్తులు:

1) దూషికేట్ నిప్పుత్తి: ఇది రెండు సంఖ్యల చతురస్రాల నిప్పుత్తి.

x/y భిన్నం యొక్క నకిలీ నిప్పుత్తి ఇలా ఇవ్వబడింది:
 $x/y = x^2/y^2$ లేదా $x : y = x^2:y^2$

2) సబ్-దూషికేట్ నిప్పుత్తి: ఇది రెండు సంఖ్యల వర్గమూలాల మధ్య నిప్పుత్తి. x/y భిన్నం యొక్క నకిలీ నిప్పుత్తి ఇలా ఇవ్వబడింది: $x/y = \sqrt{x}/\sqrt{y}$ లేదా $x : y = \sqrt{x} : \sqrt{y}$

3) త్రిప్లికేట్ నిప్పుత్తి: ఇది రెండు సంఖ్యల ఘనాల నిప్పుత్తి.

x/y భిన్నం యొక్క త్రిప్లికేట్ నిప్పుత్తి.

$x/y = x^3/y^3$ గా ఇవ్వబడింది

4) సబ్-త్రిప్లికేట్ నిప్పుత్తి: ఇది రెండు సంఖ్యల క్రూభ్ మూలాల మధ్య నిప్పుత్తి

x/y భిన్నం యొక్క ఉప-త్రిప్లికేట్ నిప్పుత్తి

$x/y = x^{(1/3)}/y^{(1/3)}$ గా ఇవ్వబడింది

5) సమ్మేళనం నిప్పుత్తి: ఇది ప్రతి నిప్పుత్తిలో మొదటి పదాల ఉత్పత్తి మరియు ప్రతి నిప్పుత్తిలో రెండవ పదం యొక్క ఉత్పత్తి నిప్పుత్తి.

ఉదాహరణకి:

($a : x$), ($b : y$), ($c : z$) సమ్మేళనం నిప్పుత్తి
 $(abc : xyz)$

6) విలోమ నిప్పుత్తి: వాటి పాత స్థలాలను కొత్త వాటి నిప్పుత్తిలో పరస్పరం మార్పుకోవడం ద్వారా ఏర్పడే నిప్పుత్తి 5: 8 యొక్క విలోమ నిప్పుత్తి 8: 5.

నిప్పుత్తి:(PROPORTION)

1) నిప్పుత్తి అనేది రెండు నిప్పుత్తుల సమానత్వం.

$(a : b = x : y)$ ($a : b :: x : y$)గా సూచించబడినపుడు, **a, b, x, y** అనుపాతంలో ఉన్నట్లు చెప్పబడుతుంది.

$(a : b :: x : y)$ లో, **a** మరియు **y** లను విపరీతములు మరియు **b** మరియు **X** లను సగటు పదాలు అంటారు.

సాధనాల ఉత్పత్తి = విపరీతమైన ఉత్పత్తి

2) సగటు నిప్పుత్తి: **X** మరియు **y** మధ్య సగటు నిప్పుత్తి $X:y$ గా ఇవ్వబడుతుంది

3) మూడవ నిప్పుత్తి: $p:q = q:s$ అయితే, **s** ను **p** మరియు **q** లకు మూడవ అనుపాతం అంటారు.

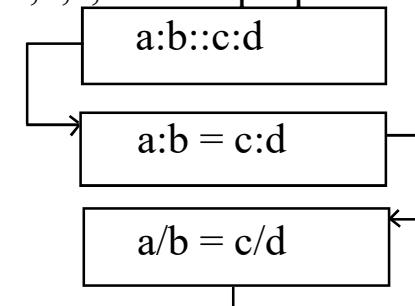
4) నాల్గవ నిప్పుత్తి: $u:v = x:y$ అయితే, **y** అనేది **u,v** మరియు **X** యొక్క నాల్గవ అనుపాతం. త్వరిత చిట్టాలు మరియు ఉపాయాలు

1) నిప్పుత్తుల పోలిక:

ఒకవేళ ($x : y > (a : b)$) $\rightarrow x/y > a/b$

2) నిప్పుత్తి:

Proportion = Equality of two ratios
a,b,c,d are in proportion

3) వైవిధ్యం:

◆ కొన్ని స్థిరమైన k కోసం $a = kb$ అయితే, అప్పుడు a అనేది b కి నేరుగా అనులోమానుపాతంలో ఉంటుందని చెప్పవచ్చు.

- కొంత స్థిరమైన k కోసం $b/a = k$ అయితే, b కి విలోమానుపాతంలో a అని చెప్పవచ్చు.

4) మొదటి మరియు రెండవ పరిమాణం $m:n = a:x$, రెండవ మరియు మూడవ పరిమాణం $n:p = b:y$, నాల్గవ మరియు ఐదవ పరిమాణం $p:q = c:z$, అప్పుడు $m:$

$n:p:q$ కెన్న మధ్య నిష్పత్తి ఉంటే దిగువ చూపిన ఉపాయాన్ని ఉపయోగించడం ద్వారా సులభంగా పరిష్కరించవచ్చు:

$$\begin{bmatrix} a & : & x \\ b & : & y \\ c & : & z \end{bmatrix}$$

$$abc : xbc : xyc : xyz$$

ప్రశ్నలు:

1) $a:b\% = 2:3$ మరియు $b:c = 5:7$ అయితే, $a:b:c$ ని కనుగొనండి.

ఎ. $12:15:9$

బి. $10:15:21$

సి. $14:12:21$

డి. $2:15:7$

2) $A:B:C = 3:4:7$ అయితే, $(A/B):(B/C):(C/A)$ నిష్పత్తి ఎంత?

ఎ. $63:48:196$

బి. $66:49:190$

సి. $56:40:186$

డి. $46:38:160$

3) సురేష్ తన నలుగురు స్నేహితులైన **A, B, C** మరియు **D** మధ్య $1/2 : 1/4 : 1/5 : 1/7$

నిష్పత్తిలో తన పెన్నులను పంపిణీ చేస్తే, సురేష్ వద్ద ఉండవలసిన మొత్తం పెన్నుల సంఖ్యను కనుగొనండి?

ఎ. 153 బి. 150

సి. 100 డి. 125

4) రూ. 1050 ని $(1/3):(3/4):(4/6)$ కి

అనుపాతంగా మూడు భాగాలుగా

విభజించినట్లయితే, మొదటి భాగం ఏమిటి?

ఎ. 500 బి. 300

సి. 200 డి. 100

5) 13 లీటర్ల మిశ్రమంలో, పాలు మరియు నీటి నిష్పత్తి $3:2$. ఈ మిశ్రమంలో 3 లీటర్ల పాలతో భర్తి చేయబడితే, కొత్తగా ఏర్పడిన మిశ్రమంలో పాలు మరియు నీటి నిష్పత్తి ఎంత ఉంటంది?

ఎ. $10:3$ బి. $8:5$

సి. $9:4$ డి. $1:1$

6) మిశ్రమంలో అల్కాహల్ మరియు నీరు $7:5$

నిష్పత్తిలో ఉంటాయి. ఆ మిశ్రమానికి 8 లీటర్ల నీటిని కలిపితే, ఆ నిష్పత్తి $7:9$ అవుతుంది.

ఇచ్చిన మిశ్రమంలో అల్కాహల్ పరిమాణాన్ని కనుగొనండి?

ఎ. 15 లీటర్లు బి. 14 లీటర్లు

సి. 19 లీటర్లు డి. 21 లీటర్లు

7) పూజ, హేమ మరియు జయ వార్షిక ఆదాయం రూ. $46,000$. పూజ ఆదాయంలో 70% , హేమ తన ఆదాయంలో 80% మరియు జయ తన

ఆదాయంలో 92 % ఖర్చు చేస్తుంది. వారి వార్షిక పొదుపు 15 : 11 : 10 అయితే, పూజ యొక్క వార్షిక పొదుపును కనుగొనాలా?
 ఎ. 10,000/- బి. 12,000/-
 సి. 17, 500/- డి. 25,000/-

జవాబులు :

1	2	3	4	5
బి	ఎ	ఎ	సి	సి
6	7	8	9	10
బి	ఎ	డి	డి	సి

8) ఒక వ్యక్తి, అతని భార్య మరియు కుమారె ఒక గ్రేడ్లో పనిచేశారు. వ్యక్తి 3 రోజులు, అతని భార్య 2 రోజులు మరియు కుమారె 4 రోజులు పనిచేశారు. త్రీ పురుషుల రోజువారీ వేతనాల నిప్పుత్తి 5 : 4 మరియు పురుషుడు మరియు కుమారె నిప్పుత్తి 5 : 3. వారి మొత్తం సంపాదన రూ. 105, ఆపై కుమారె యొక్క రోజువారీ వేతనం కనుగొనండి.
 ఎ. రూ. 15 బి. రూ. 12
 సి. రూ. 10 డి. రూ. 9

9) అమిత్, రాజు మరియు రామ్ తమ మొత్తం విద్యుత్ బిల్లును 3: 4: 5 నిప్పుత్తిలో చెల్లించడానికి అంగీకరిస్తారు. అమిత్ మొదటి రోజు బిల్లు రూ. 50, రాజు రెండవ రోజు బిల్లు రూ. 55 మరియు రామ్ మూడవ రోజు బిల్లు రూ. 75. భాతాలను సెలీల్ చేయడానికి అమిత్ ఎంత మొత్తం చెల్లించాలి?
 ఎ. రూ. 15.25 బి. రూ. 17
 సి. రూ. 12 డి. రూ. 5

10) రామ్ మరియు షామ్ల జీతాలు 4: 5 నిప్పుత్తిలో ఉంటాయి. ఒక్కాక్కరి జీతం రూ. రూ. పెంచితే. 5000, అప్పుడు కొత్త నిప్పుత్తి 50: 60 అవుతుంది. షామ్ ప్రస్తుత జీతం ఎంత?
 ఎ. రూ. 20,000 బి. రూ. 25,000
 సి. రూ. 30,000 డి. రూ. 35,000

వివరణలు :

1) ఇక్కడ, $a : b : c$ ని కనుగొనడానికి, శీఫ్తు చిట్టాలు మరియు ఉపాయాలలో చర్చించబడిన ట్రైక్సి ఉపయోగించండి.

$$\begin{bmatrix} 2 & : & 3 \\ 5 & : & 7 \end{bmatrix}$$

$$a : b : c = (2 \times 5) : (3 \times 5) : (3 \times 7) \\ = (10) : (15) : (21)$$

2) సూచన: కొన్ని స్థిరమైన k కోసం $a = kb$ అంటే, అప్పుడు a అనేది b కి సేరుగా అనులోమానుపాతంలో ఉంటుందని చెప్పవచ్చు.
 ఎ : బి : సి = 3 : 4 : 7

$$\text{ఉపహాంచు, } A = 3k, B = 4k, C = 7k$$

అందువలన,

$$A/B = (3k)/(4k), B/C = (4k)/(7k), \\ C/A = (7k)/(3k)$$

$$A/B = (3)/(4), B/C = (4)/(7), C/A = (7)/(3)$$

$$3, 4, 7 యొక్క L.C.M 84$$

$$(3 \times 84) / 4 = 63$$

$$(4 \times 84) / 7 = 48$$

$$(7 \times 84) / 3 = 196$$

$$\text{నిప్పుత్తి } (A/B) : (B/C) : (C/A) = \\ 63:48:196$$

$$3) ఇక్కడ, A : B : C : D = 1 / 2 : 1 / 4 : 1 / 5 : 1 / 7$$

నేను 1050లోని భాగాలలో ఒకటిగా ఉండనివ్వండి,
కాబట్టి,

$$(4\text{మీ} + 9 \text{ మీ} + 8 \text{ మీ})/12 = 1050$$

పరిష్కరిస్తే, మేము పొందుతాము, $m = 600$

మొదటి భాగాన్ని లెక్కించడానికి m ను మొదటి భిన్నం
(1/3)గా గుణించాలి

$$= 600 \times 1/3 = 200$$

$$3) \text{మొత్తం పెన్నుల సంఖ్య} = (70x + 35x + 28x + 20x) = 153x$$

$$\text{పెన్నుల కనీస సంఖ్య} (x) = 1$$

$$\text{కాబట్టి, మొత్తం పెన్నుల సంఖ్య} = 153 \text{ పెన్నులు.}$$

4) ఇచ్చిన:

$$1050 = 1/3 : 3/4 : 4/6$$

1) ఎల.సి.ఎం. 3, 4 మరియు 6లో 12

కాబట్టి, హరం 12ని పొందేందుకు (1/3) యొక్క
లవం మరియు హరం 4తో గుణించాలి. అదేవిధంగా
(3/4)ని 3తో మరియు (4/6)ని 2తో గుణించాలి

$$4/12 : 9/12 : 8/12 = 4 : 9 : 8$$

2) a సంఖ్యను మూడు నిష్పత్తులుగా

విభజించినట్లయితే $x : y : z$,

మొదటి భాగం: $ax/(x + y + z)$ —— a

అనేది సంఖ్య విభజించబడింది)

అందువలన,

$$\text{మొదటి భాగం: } (1050 \times 4)/(4 + 9 + 8) = 200$$

ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతి:

$$1050 = 1/3 : 3/4 : 4/6$$

ఎల.సి.ఎం. = 12, కాబట్టి, హరం 12ను
పొందేందుకు (1/3) యొక్క లవం మరియు హరం
గుణించండి.

$$4/12 : 9/12 : 8/2 = 4 : 9 : 8$$

నేను 1050లోని భాగాలలో ఒకటిగా ఉండనివ్వండి,

కాబట్టి,

$$(4\text{మీ} + 9 \text{ మీ} + 8 \text{ మీ})/12 = 1050$$

పరిష్కరిస్తే, మేము పొందుతాము, $m = 600$

మొదటి భాగాన్ని లెక్కించడానికి m ను మొదటి భిన్నం

(1/3)గా గుణించాలి

$$= 600 \times 1/3 = 200$$

5) ఇవ్వబడింది: మిశ్రమం యొక్క మొత్తం పరిమాణం = 13 లీటర్లు.

కంటైనర్ నుండి 3 లీటర్ల మిశ్రమం తీసివేయబడుతుంది - కాబట్టి, దీన్ని పూర్తిగా మరచిపోదాం!

ఇప్పుడు, మీకు 3:2 నిష్పత్తిలో 10 లీటర్ల మిశ్రమం మాత్రమే మిగిలి ఉంది.

$$10 \text{ లీటర్ల మిక్కలో పాలు} = 10 \times 3/(2 + 3) = 6 \text{ లీటర్లు}$$

$$10 \text{ లీటర్ల మిక్కలో నీరు} = 10 \times 2/(2 + 3) = 4 \text{ లీటర్లు}$$

మేము దీనికి 3 లీటర్ల పాలు కలుపుతాము.

కాబట్టి, కొత్త మిశ్రమంలో పాలు = 6 లీటర్లు + 3

లీటర్లు = 9 లీటర్లు

నీరు = 4 లీటర్లు

పాల నిష్పత్తి : నీరు = 9 : 4

6) 1) పాలు మరియు నీటి పరిమాణం $7X$ మరియు $5X$ అని ఊహించండి.

2) మిశ్రమం యొక్క మొత్తం పరిమాణాన్ని కనుగొనడి (x)

$$\text{అందువలన, } 7x / (5x + 8) = 7/9$$

దీనిని పరిష్కరిస్తే మనకు $x = 2$ విలువ వస్తుంది

3) మిశ్రమంలో ఆల్ఫాహోల్ పరిమాణం = $(7x) =$

$$(7 \times 2) = 14 \text{ లీటర్లు}$$

7) పూజ, హేమ మరియు జయల ఆదాయం రూ. 6, ఆర్ బి మరియు రూ సి అని అనుకుండాం.

ఇచ్చిన వార్డ్ కు ఆదాయం రూ. 46,000

70% ఆదాయాన్ని పూజ ఖర్చు చేస్తే, ఆమె 30%

(0.3) ఆదా చేస్తుంది. అదేవిధంగా, హేమ 20 %

(0.2) మరియు జయ 8 % (0.08) ఆదా చేస్తారు.

వారి వార్డ్ పొదుపు నిష్పత్తి 15 : 11 : 10

$$(0.3A)/15 = (0.2B)/11 = (0.08C)/10 = A/50 = B/55 = C/125$$

$$A/10 = B/11 = C/25 = (A + B + C)/(10 + 11 + 25) = 46000/46 = \dots \text{ (నుండి } A + B + C = 46000)$$

$$= 1000$$

ఈ సమీకరణం నుండి, మనం చేయవచ్చు

$$A = 1000 \times 10 = 10,000$$

$$B = 1000 \times 11 = 11,000$$

$$C = 1000 \times 25 = 25000$$

8) పురుషులు, మహిళలు మరియు కుమారైల రోజువారీ వేతనం రూ. 5 రెట్లు, రూ. 4x, రూ. 3x

వరుసగా. X విలువను లెక్కించడానికి ప్రతి వ్యక్తి యొక్క (రోజువారీ వేతనం)తో (రోజుల సంఖ్య) గుణించండి.

$$[3 \times (5x)] + [2 \times (4x)] + [4 \times (3x)] = 105$$

$$[15x + 8x + 12x] = 105$$

$$35x = 105$$

$$x = 3$$

అందుకే, మనిషి రోజువారీ వేతనం = $5x = 5 \times$

$$3 = \text{రూ. } 15$$

భార్య రోజువారీ వేతనం = $4x = 4 \times 3 =$

$$\text{రూ. } 12$$

కూతురి రోజువారీ వేతనం = $3x = 3 \times 3 =$

$$\text{రూ. } 9$$

9) అమిత్, రాజు మరియు రామ్ చెల్లించిన మొత్తం బిల్లు (50 + 55 + 75) = రూ. 180

అమిత్, రాజు మరియు రామ్ చెల్లించిన మొత్తం రూ.

వరుసగా 3X, 4X మరియు 5X.

$$\text{కాబట్టి, } (3x + 4x + 5x) = 180$$

$$12x = 180$$

$$x = 15$$

కాబట్టి, చెల్లించిన మొత్తం,

అమిత్ = రూ. 45

రాజు = రూ. 60

రామ్ = రూ. 75

కానీ వాస్తవానికి ప్రత్యులో ఇచ్చినట్లుగా, అమిత్ రూ.

50, రాజు రూ. 55 మరియు రామ్ రూ. 80.

అందుకే, అమిత్ రూ. చెల్లించాల్సిన అసలు మొత్తం కంటే 5 తక్కువ. అందువల్ల అతను రూ. 5 మొత్తాన్ని రాజుకు సెటీల్ చేయండి.

10) రామ్ మరియు షామ్ల అసలు జీతాలను వరుసగా 4X మరియు 5X గా భావించండి.

అందువలన,

$$(4x + 5000)/(5x + 5000) = 50/60$$

$$60(4x + 5000) = 50(5x + 5000)$$

$$10x = 50,000$$

$$5x = 25,000$$

$$\text{షామ్ ప్రస్తుత జీతం} = 5x + 5000 =$$

$$25,000 + 5000$$

$$\text{షామ్ ప్రస్తుత జీతం} = \text{రూ. } 30,000$$

రిజిస్టర్

(డైరెక్టర్: టి.ఎస్. బి.సి. శ్రీనివాస్ - సిద్ధిపేట)

వరష్యారంచణానికి బాధలు

మూడు పదాలు ఒకే వర్గికరణలో ఉంటాయి, మిగిలినవి ఉండవు. మీ సమాధానం ఇతర వర్గికరణకు చెందని ఒక పదం.

ప్రశ్నలు:

1. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. పార్సీ
- బి. తులసి
- సి. మొంతులు
- డి. మయ్యాస్క్యూన్

2. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. అంగుళం
- బి. జౌన్స్
- సి. సెంటీమీటర్
- డి. యార్డ్

3. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. టైర్
- బి. స్టీరింగ్ వీల్
- సి. ఇంజిన్
- డి. కారు

4. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. తులివ్
- బి. పెరిగింది
- సి. మెగ్గ
- డి. డైసీ

5. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. రై
- బి. పుల్లటి పిండి
- సి. పంపర్చికెల్
- డి. రొట్టె

6. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. గిటార్
- బి. వేఱవు
- సి. వయోలిన్
- డి. సెల్ఫోన్

7. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. తప్పించుకో
- బి. పారిపోవలసి
- సి. బాతు
- డి. నివారించండి

8. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

- ఎ. శాఖ
- బి. దుమ్ము
- సి. ఆకు
- డి. రూట్

9. ఏ పదం ఇతరులకు చెందదు?

- ఎ. వీధి
- బి. త్రీవే
- సి. అంతర్భాష్టు
- డి. ఎక్స్‌ప్రెస్ వే

10. ఇతరులకు ఏ పదం చెందదు?

ఎ. శీర్షిక	బి. శరీరం
సి. లేఖ	డి. ముగింపు

జవాబులు :

1. సమాధానం: డి

వివరణ:

పార్శ్వ, తులసి మరియు మెంతులు మూలికల రకాలు.
మయోసైన్ ఒక మూలిక కాదు.

ఇది మునుపటి బ్యాచ్ నుండి మిగిలిపోయింది.

రై - గోధుమ వంటి తృణధాన్యాల మొక్క పేలవమైన
నేలలు మరియు తక్కువ ఉష్ణోగ్రతలను
తట్టుకుంటుంది.

2. సమాధానం: బి

వివరణ:

ఒక జౌన్ బరువును కొలుస్తుందిబీ ఇతర ఎంపికలు
పొడవును కొలుస్తాయి.

6. సమాధానం: బి

వివరణ:

గిటార్, వయోలిన్ మరియు సెల్ఫో తీగ వాయిద్యాలుబీ
వేణువు ఒక గాలి వాయిద్యం.

7. సమాధానం: ఎ

వివరణ:

డాడ్జ్, డక్ మరియు ఎవ్వెడ్ అన్ని పర్యాయపదాలు
అంటే తప్పించుకోవడం. పారిపోవడం అంటే
పారిపోవడం.

3. సమాధానం: డి

వివరణ:

టైర్, స్టీరింగ్ వీల్ మరియు ఇంజిన్ అన్ని కారులోని
భాగాలు.

8. సమాధానం: బి

వివరణ:

ఒక కొమ్మ, ఆకు మరియు వేరు అన్ని చెట్టు యొక్క
భాగాలు. కింద ఉన్న మురికి చెట్టులో భాగం
కాదు.

5. సమాధానం: ఎ

వివరణ:

రొష్ట్, పుల్లని పిండి మరియు పంపర్చికెల్ రొష్ట్ రకాలు.
రై అనేది రొష్ట్ రకం కాదు.
రొష్ట్ - రొష్ట్ ఆకారంలో మరియు ఒక ముక్కలో
కాల్చిన మరియు సాధారణంగా తినడానికి ముందు
ముక్కలుగా చేసి ఉంటుంది.

పంపర్చికెల్ - ముతక, దట్టమైన జర్మన్ రొష్ట్ ముతకగా
గ్రోండ్ ధాన్యపు రై నుండి తయారు చేయబడింది.
పుల్లని పిండి - రొష్ట్ తయారీకి పులియబెట్టిన పిండి,
పులియబెట్టిన పిండిని కలిగి ఉంటుంది, సాధారణంగా

9. సమాధానం: ఎ

వివరణ:

ఫ్రీవే, ఇంటర్స్ట్స్టో మరియు ఎక్స్‌ప్రైస్ వే అన్ని
హై-స్పెడ్ హైవేలుబీ ఒక వీధి తక్కువ-వేగం
ట్రాఫిక్ కోసం.

10. సమాధానం: సి

వివరణ:

ఎండ్రింగ్, బాడీ మరియు క్లోజింగ్ అన్ని
అక్సరంలోనీ భాగాలుబీ అక్సరం మొత్తం, భాగం
కాదు.

నామోజిక కాల్పం

(డైరెక్టర్: టి.ఎస్. బి.సి. స్టడీసల్ట్ - అదిలాబాద్)

గిరిజన సంక్షేపం

(ఖిడ్కాయాల్ తెగల సంక్షేపం)

2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం తెలంగాణాలో గిరిజనుల సంఖ్య 32.87 లక్షలు. వీరు రాష్ట్ర జనాభాలో 9.34% పారు. వీరిలో అక్కరూస్యత శాతం 49.51%

- ◆ రాష్ట్రంలో 32 గిరిజన సమూహాలు నివసిస్తున్నాయి.
- ◆ ఇందులో ప్రత్యేక గిరిజన సమూహాలున్నాయి.
- ◆ ఖమ్మం, మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ, రంగారెడ్డి, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలలో ఈ క్రింది వారు నివసిస్తున్నారు.
  - 1. కొండరెడ్డు,
  - 2. చెంచలు,
  - 3. కోలమ్ము,
  - 4. తోడాలు
- ◆ లంబాడాలు - 20,46,117
- ◆ కోయలు - 4,86,391
- ◆ గోండలు - 2,97,846
- ◆ ఎరుకలు - 1,4,128
- ◆ గిరిజనులు/పెద్దాయాల్ కులాల సంక్షేపం కారకు ఈ క్రింది పథకాలు అమలు జరుగుతున్నాయి.

ఆశ్రమ పారశాలలు మరియు హాస్టల్లు

గిరిజన సంక్షేప శాఖ 283 ఆశ్రమ పారశాలలను నిర్వహిస్తుంది. 212 వసతి గృహాలను, 101 పోస్ట్ మెట్రిక్ వసతి గృహాలను నిర్వహిస్తుంది. 2014 మార్చిలో నిర్వహించిన వదవతరగతి పరీక్షలలో 84.21% ఉత్తీర్ణ సాధించారు.

గురుకులాలు మరియు

గిరిజన సంక్షేప రెసిడెన్షన్లు

జూనియర్ కళాశాలల

- ◆ గురుకులాలకు చెందిన 10వ తరగతి విద్యార్థులు

2014 మార్చిలో 88.67% ఉత్తీర్ణ సాధించారు.

◆ ఇంటర్మీడియట్ జూనియర్ కళాశాలల విద్యార్థుల ఉత్తీర్ణ శాతం - 85.80%.

కొమురం భీం స్కూల్ క స్కూల్ పం

మరియు గిరిజన మ్యాజియం

◆ ఆదిలాబాద్ జిల్లా జోడేఫూట్ గ్రామం వద్ద 25 కోట్ల వ్యయంతో ప్రభుత్వం కొమురం భీం స్కూల్ క స్కూల్ పం స్థాపించింది. దీనితో పాటు ఒక గిరిజన ప్రదర్శనశాల, గిరిజన సాంస్కృతిక కేంద్రం, పర్యాటక కేంద్రాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్నారు.

పెద్దాయాల్ ప్రాంతాలకు

పంచాయితీ విస్తరణ

స్వయం పాలన, అధికార వికేంద్రికరణ వంటి అంశాలకు ప్రాంతాన్యతను ఇన్స్ట్రూ గిరిజనుల ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని పెసా (PESA) - (Panchayat Extension in Scheduled Areas) చట్టాన్ని ఆవోదించటం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 78 పెద్దాయాల్ ఏరియా మండలాలు, 690 గ్రామ పంచాయితీలు ఉన్నాయి. 4127 గిరిజన ఆవాసాలను కలుపుతూ సుమారు 1594 గ్రామసభలు నిర్వహించాలని ప్రకటించటం జరిగింది.

పోస్ట్ మెట్రిక్ స్కూలర్ షిఫ్ లు

అర్పులైన పెద్దాయాల్ తెగలకు చెందిన విద్యార్థులందరికి రెసిడెన్షన్లు, నాన్ రెసిడెన్షన్లు స్కూలర్ షిఫ్ లు మంజూరు చేస్తున్నారు. 1.50 విద్యార్థులకు రు.256.24 కోట్ల విలువైన స్కూలర్ షిఫ్ లు మంజూరు చేయటం జరుగుతుంది.

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు

చట్టం 2006 అమలు

ఈ చట్టం నిర్దుపుమైన కమ్యూనిటీ హక్కులతో పాటు చిన్న చిన్న అటవీ ఉత్పత్తులను సేకరించుకునే

హక్కులను కూడా కల్పిస్తుంది. ఈ చట్టం క్రింద 95,022 మంది వ్యక్తులకు 8,09,059 ఎకరాల అటవీ భూమి నంబంధించిన టైలీర్ డీస్స్ పంపిణీ చేయటం జరిగింది.

1/70 చట్టం అమలు

ఈ చట్టం క్రింద 1,05,590 ఎకరాల భూమికి నంబంధించిన 31,188 భూ బదలాయింపుకు నంబంధించిన కేనులను గిరిజనులకు అనుకూలంగా పరిష్కరించటం జరిగింది.

ఆర్థిక మద్దతు పథకాలు (Telangana ST Co-op Finance Corporation)

దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న షెడ్యూల్లు తెగల వారికి ప్రయోజనం కల్పించేందుకు తెలంగాణా షెడ్యూల్లు తెగల సహకార ఆర్థిక సంస్థ ద్వారా మద్దతు పథకాలను అమలు చేయటం జరిగింది.

2014-15 సంఘాలో సుమారు 25,765 మంది లభ్యిదారులకు సహకారం అందించాలని లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకోవటం జరిగింది.

ఇంజనీరింగ్ పథకాలు (Tribal Welfare Engineering Wing)

◆గిరిజన ప్రాంతాలలో రోడ్లు, భవనాలు, త్రాగునీటి పథకాలు మొదలగు మౌలిక వసతుల అభివృద్ధి కోసం గిరిజన సంక్షేమ ఇంజనీరింగ్ విభాగం ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది.

◆గిరిజన సంక్షేమ విద్యాసంస్థలలో 279.20 కోట్ల అంచనావ్యయంతో మౌలిక వసతుల వనులను మంజూరు చేయటం అయినది.

◆నాబార్డు క్రింద 43.22 అంచనా వ్యయంతో 27 రోడ్లు పనులు మంజూరు చేసారు.

◆వామపక్ష తీవ్రవాద కార్యక్రమాలలో భాగంగా ఖమ్మంలో 210.80 కోట్లు విలువైన 42 పనులు

చేపట్టారు.

◆మేడారం జాతరకు బండ్లదారులు అభివృద్ధి చేయటం, గ్రావెల్, బి.టి. రోడ్లను మెరుగుపరచడం, త్రాగునీటి పనులకు 7.99 కోట్లు గ్రాంటు చేసారు.

గిరిజన సహకార కార్బూరేషన్ లిమిటెడ్ (GCC)

◆ఎజెన్సీ ప్రాంత గిరిజనుల సామాజిక - ఆర్థిక అభివృద్ధికోసం గిరిజన సహకార కార్బూరేషన్ ఏర్పాటు చేసారు.

◆గిరిజన సంక్షేమ హోస్టల్స్ తో పాటు గిరిజనులకు మంచి నాణ్యమైన ఉత్పత్తులు సరఫరా చేసేందుకు ఈ క్రింది వాటిని ప్రారంభించారు.

◆నిజామాబాద్ లో తేనె ప్రోసెసింగ్ యూనిట్

◆ఆదిలాబాద్ సబ్బుల ఉత్పత్తి యూనిట్

◆మహబూబ్ నగర్ కొండవాగులో పొంపూ తయారీ యూనిట్

◆గిరిజన కార్బూరేషన్ ఆధ్వర్యంలో కోల్డ్ స్టోరేజ్ లు, స్పాష్టైట్ భవనాలు, బహుళ ప్రయోజన

డి.ఆర్.డిపో �GCC

◆స్టోరేజ్ గిడ్డంకులను నిర్మాణాలను చేపట్టారు.

ప్రశ్నలు

1. క్రింది వానిలో షెడ్యూల్లు జిల్లాగా ప్రకటించని జిల్లా ఏది ?

1. ఖమ్మం

2. కరీంనగర్

3. వరంగల్

4. విశాఖపట్నం

2. లంబాడీలు నివసించే ప్రాంతం కింది వాటిలో ఏది ?

1. శ్రీకాకుళం

2. విజయనగరం

3. విశాఖపట్నం

4. వరంగల్

3. యానాది తెగ ఎక్కువగా ఏ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్నారు ?

1. రాయలసీమ

2. తెలంగాణ

3. ఆంధ్రా

4. పై అన్ని చోట్ల

4. భాసిల లిపి ఏది ?

1. బెంగాలి

2. రోమన్

3. హిందీ

4. 1 మరియు 2

5. భారతదేశంలో అతి పెద్ద గిరిజన తెగ ఏది ?

1. సంతాలులు

2. భాసిలు

3. చంచెలు

4. భిల్లులు

6. గోండుల పోదు వ్యవసాయాన్ని ఏమని పిలుస్తారు ?

1. పెండ

2. దిప్పి

3. జేవార్

4. 1 మరియు 2

7. నిద్రశాలల పతనానికి కారణం ?

1. గిరిజనేతరులతో సాంప్రద్యుతిక సంబంధాలు ఏర్పడడం

2. క్రెస్టవ మత ప్రభావం

3. పారాశాలకెళ్ళే బాలికల నిద్రశాలలకు పోవడం మానుకోవడం

4. పైవాస్సు

8. కింది వారిలో “నేరతెగాలుగా “పరిగణింపబడేవారు ఎవరు ?

1. కంజరులు

2. బావారియాలు

3. మీనా

4. పైఅందరూ

9. ప్రాంతీయ బావం ఏర్పడడానికి కారణం ?

1. ఆర్థిక కారణాలు

2. సామజిక కారణాలు

3. పాలనపర కారణాలు

4. పైవాస్సు

10. జార్ఫండ్ ప్రాంతం ఏ రాష్ట్రాలలో విస్తరించి ఉంది ?

1. బీపోర్

2. బరిసా

3. పచ్చిమ బెంగాల్

4. మద్య ప్రదేశ్

5. పైవాస్సు

జవాబులు :

S. No	Answer	S. No	Answer
1	2	6	4
2	4	7	4
3	3	8	4
4	4	9	4
5	4	10	5

జనరల్ స్టడీస్ (తెలంగాణ)

తెలంగాణ భూగర్భిక శాస్త్రం

డ్రైక్టర్: టి.ఎస్. బి.సి. స్వదీసర్కర్ -
జీనులాంబ గద్వాల్)

తెలంగాణ - జనాభా

పరిచయం: 2001-11 మధ్య కాలంలో రాష్ట్రంలో 13.58% వృద్ధి నమోదు చేసింది. ఇదే కాలంలో జనాభా జాతీయ వృద్ధి 17.7% జాతీయ స్థాయితో పోల్చినప్పుడు రాష్ట్రంలో ఘలదీకరణ రేటు వేగంగా పడిపోతున్నదని అర్థమవు తుంది. రాష్ట్రంలో అత్యధిక జనాభా(61%) గ్రామాల్లో నివసిస్తున్నారు. ఇదే దశాబ్దంలో పట్టణ జనాభా 39% పెరగగా,

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కేవలం 2శాతం మాత్రమే వృద్ధి నమోదు చేసింది. పట్టణ ప్రాంతాల వృద్ధి కారణంగా రాష్ట్రంలో పట్టణా పెరుగుదలకు దోహదం చేసింది. దీని ఫలితంగా దోహదం అంతకు ముందున్న పట్టణాల సంఖ్య 82 నుంచి 158కి పెరిగింది. అంటే ఈ దశాబ్దంలో పట్టణాల పెరుగుదల 93%. తెలంగాణ ప్రభుత్వం (2016) రాష్ట్రంలోని పట్టణ జనాభాల్లో 30% కేవలం హైదరాబాద్లోనే నివసిస్తున్నారు. మురికివాడల్లో ఉన్న గృహాల సంఖ్యలో హైదరాబాద్ 10 మిలియన్+ నగరాలలో స్థానం సాధించడం గమనార్థం.

జనాభా సామాజిక సంఘటనరా ఈ దశాబ్ద కాలంలో గిరిజన తెగల(ఎస్టీ) జనాభా 15.04% వృద్ధిని నమోదు చేయగా షెడ్యూల్ కులాల(ఎస్సీలు) జనాభా 11.61% వృద్ధిని నమోదు చేసింది. ముఖ్యంల జనాభా 12.40% నుంచి 12.70% వృద్ధి చెందగా,

క్రెస్ట జనాభా ఇదే కాలంలో 1.2% నుంచి 1.3% పెరిగింది. వీరు పెద్ద సంఖ్యలో హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి జిల్లాలో కేంద్రికృతమై ఉన్నారు. ఇక హిందువుల జనాభా 85.9% నుంచి 85.1 శాతానికి తగ్గింది.

వయసుల వారీగా జనాభా సంఘటనం మరియు లింగ నిపుణ్ణి :

0-4 మరియు 5-9 వయో గ్రూపుల్లో జనాభా నిపుణ్ణిలో తగ్గుదల నమోదుచేసింది. ఇది స్త్రీపురుష జనాభా పరంగా, అన్ని ప్రాంతాలలో, సామాజిక గ్రూపుల్లో చోటు చేసుకున్న పరిణామం, పని వయసున్న జనాభాలో 15-29 వయో గ్రూపు జనాభా ఈ దశాబ్దంలో పెరుగుదల నమోదు చేసింది.

ఇక 60 ఏళ్ళ పైబడిన వృద్ధుల విషయానికి వస్తే, ఈ రెండు కాలాల్లో 7.4% మరియు 9.3% నమోదు చేయగా, 2011 జాతీయస్థాయితో పోల్చినప్పుడు రాష్ట్రంలో వృద్ధుల సంఖ్య పెరుగుదల ఎక్కువగా ఉండడం గమనార్థం. అయితే 2011లో తెలంగాణలో ఈ పెరుగుదల, దేశ సగటు కంటే ఎక్కువగా ఉండడం గమనార్థం. 2001లో మాత్రం రాష్ట్ర, దేశ సగటుల ఈ విషయంలో ఇంచుమించు సమానంగానే నమోదుయ్యాయి.

అయితే వృద్ధురాళ్ళ సంఖ్య ఈ రెండు కాలాల్లోనూ పురుషుల కంటే అధికంగా నమోదైంది. వృద్ధుల సంఖ్య పెరుగుతూ రావడం, మర్దతు వ్యవస్థపై ఎక్కువ ప్రభావం చూపుతుంది. ముఖ్యంగా ఆరోగ్య సేవలు, వారి భద్రత విషయాల్లో ఇది చాలా ముఖ్యం. ఈ దశాబ్దకాలంలో రాష్ట్రంలో లింగ నిపుణ్ణి 971 నుంచి 988కి పెరిగింది. అయితే రాష్ట్రంలో రంగారెడ్డి (950) హైదరాబాద్ (954) లు అతి తక్కువ లింగ నిపుణ్ణిని నమోదు చేశాయి. రాష్ట్రం మొత్తం మీద

సగటు లింగ నిప్పుత్తి (988) తో పోలిస్టే ఎన్ని జనాభాలో అధికం (1008). ఇక ఎట్టు జనాభాలో లింగ నిప్పుత్తి(977), రాష్ట్ర సగటు నిప్పుత్తికంటే తక్కువ ఉన్నపుటికీ, 2001 జనగణన (961)తో పోలిస్టేవుడు చాలా గణనీయమైన వృద్ధి సాధించడం విశేషం.

ప్రశ్నలు

1. ఈ క్రింది వానిలో సరైనది గుర్తించండి ?

1.1.రాష్ట్రంలో అత్యధిక అక్షరాస్యత గల మండలం-మల్యాజ్ఞగిరి

2.రాష్ట్రంలో అత్యల్ప అక్షరాస్యత గల మండలం-కె.టి దొడ్డి

3.రాష్ట్రంలో ఎన్.సి లఅక్షరాస్యత శాతం : 58.9%

4. రాష్ట్రంలో ఎన్.సి లఅక్షరాస్యత శాతం : 49.5% దిగువ ఇవ్వబడిన కోడ్ల నుండి సరైన సమాధానాలను ఎంచుకోండి:

1. 1 మరియు 3 మాత్రమే సరైనది.

2. 1 మరియు 2 మాత్రమే సరైనది.

3. 1,2,3,4 అన్ని సరైనవి.

4. 3 మరియు 4 మాత్రమే సరైనవి.

2.క్రింది వానిలో సరైనది గుర్తించండి ?

1.రాష్ట్రంలో పురుష అక్షరాస్యత అధికంగా గల జిల్లా-హైదరాబాద్

2. రాష్ట్రంలో పురుష అక్షరాస్యత అత్యల్పంగా గల జిల్లా-ములుగు

3. రాష్ట్రంలో స్త్రీఅక్షరాస్యత అధికంగా గల జిల్లా-హైదరాబాద్

4.. రాష్ట్రంలో స్త్రీ అక్షరాస్యత అత్యల్పంగా గల జిల్లా-జోగుళాంబ గద్వాల

దిగువ ఇవ్వబడిన కోడ్ల నుండి సరైన సమాధానాలను ఎంచుకోండి:

1. 1 మరియు 3 మాత్రమే సరైనది.

2. 1,3 మరియు 4 మాత్రమే సరైనది.

3. 1,2,3,4 అన్ని సరైనవి.

4. 3 మరియు 4 మాత్రమే సరైనవి.

3.ఈ క్రింది వానిలో సరికానిది గుర్తించండి ?

1. రాష్ట్రంలో గ్రామీణ అక్షరాస్యతారేటు-57.30 %

2. రాష్ట్రంలో గ్రామీణ అక్షరాస్యతారేటు అధికంగా గల జిల్లా - మేడ్ఫుల్ మల్యాజ్ఞగిరి

3.రాష్ట్రంలో పట్టణ అక్షరాస్యతారేటు- 81.09%

4. రాష్ట్రంలో అత్యధిక పట్టణ అక్షరాస్యత రేటు అధికంగా గల జిల్లా - హైదరాబాద్

4.ఈ క్రిందివానిలో సరికానిది గుర్తించండి ?

1.తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో శిశు మరణాలరేటును తగ్గించడం కోసం 2016 సం.రానికి గా ప్రకటించింది.

2.జాతీయ శిశు మరణాల రేటులో తెలంగాణ స్థానం- 8

3.రాష్ట్రంలో విభజనకు పూర్వం అత్యధికంగా శిశు మరణాల రేటు గల జిల్లా- మహబూబ్ నగర్

4. రాష్ట్రంలో విభజనకు పూర్వం అత్యల్పంగా శిశు మరణాల రేటు గల జిల్లా-హైదరాబాద్

5.ఈ క్రిందివానిలో సరైనది గుర్తించండి ?

1. ఎన్.సి జనాభాలో పట్టణ జనాభా శాతం: 24.6%

2. ఎన్.సి జనాభాలో గ్రామీణ జనాభా శాతం: 24.6%

3.తెలంగాణ రాష్ట్ర ఎన్ని జనాభా ఎక్కువ గల జిల్లా:రంగారెడ్డి

4. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఎన్ని జనాభా తక్కువ గల జిల్లా:ములుగు

4) ఇచ్చిన: దిగువ ఇవ్వబడిన కోడ్ల నుండి సరైన సమాధానాలను ఎంచుకోండి:

1. 1 మరియు 3 మాత్రమే సరైనది.

2. 1,3 మరియు 4 మాత్రమే సరైనది.

3. 1,2,3,4 అన్ని సరైనవి.

4. 3 మరియు 4 మాత్రమే సరైనవి.
- 6. ఈ క్రిందివానిలో సరికానిది గుర్తించండి ?**
1. తెలంగాణలో గ్రామీణ మరియు పట్టణ జనాభా శాతం: 61. 12% మరియు 38. 88%
  2. తెలంగాణలో 2001-2011 మధ్య రాష్ట్ర జనాభా పెరుగుదల శాతం : 13. 58%
  3. తెలంగాణలో 2001-2011 మధ్య రాష్ట్ర జనాభా పెరుగుదల శాతం : 38. 12%
  4. భారతదేశంలో రాష్ట్ర జనాభా శాతం: 5. 82%
- 7. అధిక జనసాంద్రత వల్ల కలిగే ప్రయోజనం కానిది?**
1. పరిశ్రమల స్థాపన
  2. విద్యావిస్తరణ
  3. గృహవసతి
  4. బ్యాకింగ్ రంగ విస్తరణ
- 8. ఈ క్రింది వానిలో సరైనది గుర్తించండి ?**
1. సమగ్ర కుటుంబ సర్వే నిర్వహించిన రోజు -2014 అగస్టు 19
  2. తెలంగాణ సమగ్ర కుటుంబ సర్వే -2014
  3. ఈ సర్వే ప్రకారం తెలంగాణ జనాభా 3,63,03,012గా తేలింది.
  4. ఓకే వ్యక్తి ఉన్న కుటుంబాలు రాష్ట్రంలో 82. 98 లక్షలు.
- దిగువ ఇవ్వబడిన కోడ్ల నుండి సరైన సమాధానాలను ఎంచుకోండి:
1. 1 మరియు 3 మాత్రమే సరైనది.
  2. 1,2 మరియు 4మాత్రమే సరైనది.
  3. 1,2,3,4 అన్ని సరైనవి.
  4. 2 మరియు 4 మాత్రమే సరైనవి.
- 9. పేండ్యాల్డ్ తెగల జనాభా శాతం 1961 నుండి పెరుగుతూ ఉన్నది.దానికి కారణాలూ.....?**
1. జనాభా పెరుగుతుంది.
  2. మిగితా కులాల జనాభా తగ్గడం
  3. యస్.టి ల జాబితాలో కొత్త కులాలను కలపడం
4. ఏగతా కులాల జనాభా పెరగడం
- 10. ఈ క్రిందివానిలో సరైనది గుర్తించండి ?**
1. వ్యవసాయ కార్బూకులు ఎక్కువ గల జిల్లా : ఖమ్మం
  2. వ్యవసాయ కార్బూకులు తక్కువ గల జిల్లా : హైదరాబాద్
  3. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కార్బూకుల శాతం పరంగా ఎక్కువ గల జిల్లా: ములుగు
  4. తక్కువ శాతం వ్యవసాయ కార్బూకులు గల జిల్లాలు: హైదరాబాద్
- దిగువ ఇవ్వబడిన కోడ్ల నుండి సరైన సమాధానాలను ఎంచుకోండి:
1. 1 మరియు 3 మాత్రమే సరైనది.
  2. 1,2,3,4 అన్ని సరైనవి.
  3. 2 మాత్రమే సరైనది.
  4. 1 మరియు 4 మాత్రమే
- జవాబులు :**
1-3	2- 2	3- 4	4-2	5- 3
6-4	7-3	8-3	9-3	10-2
- వివరణలు :**
1. రాష్ట్రంలో అత్యుధిక అక్షరాస్యత గల మండలాలు
  1. మల్కాజ్ గిరి(మేడ్చల్ మల్కాజ్ గిరి జిల్లా) : (88.26%)
  2. బాచుపల్లి (మేడ్చల్ మల్కాజ్ గిరి జిల్లా) : (88.18%)
  3. అల్వ్సల్ (మేడ్చల్ మల్కాజ్ గిరి జిల్లా) : (86.11%)
  4. వార్డు నెం. 100(హైదరాబాద్ జిల్లా)(86.10%)
-
2. రాష్ట్రంలో అత్యుధిక అక్షరాస్యత గల మండలాలు :
  1. కాలూర్ తిమ్మన్ దౌడ్డి (జోగుళాంబ గద్వాల) (33.77%)
  2. గట్టు (జోగుళాంబ గద్వాల)(37.59%)
  3. పల్కెల(జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లా)(37.81%)
  4. ధరూర్ (జోగుళాంబ గద్వాల)(41.09%)

రాష్ట్రంలో ఎన్.సి ల అక్షరాస్యత శాతం : 58.9%	(ఇండియా జనాభా శాతం: 16.6%)
రాష్ట్రంలో ఎన్.టి ల అక్షరాస్యత శాతం : 49.5%	రాష్ట్రంలో పురుష అక్షరాస్యత శాతం: 26.93 లక్షలు,
2. రాష్ట్రంలో పురుష అక్షరాస్యత అధికంగా గల జిల్లాహాద్రాబాద్	శ్రీ జనాభా: 27.15 లక్షలు
రాష్ట్రంలో పురుష అక్షరాస్యత అత్యల్పంగా గల జిల్లాకోమురంభీం ఆసిఫాబాద్	రాష్ట్రంలో మొత్తం ఎన్.సి జనాభాలో గ్రామీణ జనాభా శాతం: 75.4%
రాష్ట్రంలో నైట్ అక్షరాస్యత అధికంగా గల జిల్లాహాద్రాబాద్	రాష్ట్రంలో మొత్తం ఎన్.సి జనాభాలో పట్టణ జనాభా శాతం: 24.6%
రాష్ట్రంలో నైట్ అక్షరాస్యత అత్యల్పంగా గల జిల్లాజోగుళాంబ గద్వాల	తెలంగాణ రాష్ట్ర ఎస్సీ జనాభా ఎక్కువ గల జిల్లాలు: 1. రంగారెడ్డి (3,34,337) 2. నల్గొండ (2,92,951) 3. ఖమ్మం (2,97,319)
3. రాష్ట్రంలో గ్రామీణ అక్షరాస్యతారేటూ 57.30 %	తెలంగాణ రాష్ట్ర ఎస్సీ జనాభా తక్కువ గల జిల్లాలు: 1. ములుగు(46,473) 2 . కో వుం రంబీ ఆసిఫాబాద్(81,596) 3. నారాయణపేట(91,735)
రాష్ట్రంలో గ్రామీణ అక్షరాస్యతారేటు అధికంగా గల జిల్లా మేడ్చల్ మల్కాజ్జిగిరి	6. తెలంగాణలో గ్రామీణ జనాభా 2,13,95,009 మరియు పట్టణ జనాభా 1,36,08,665 ఉంది.
రాష్ట్రంలో పట్టణ అక్షరాస్యతారేటూ 81.09%	. 2001-2011 మధ్య రాష్ట్ర జనాభా పెరుగుదల 13.58%
రాష్ట్రంలో అత్యధిక పట్టణ అక్షరాస్యత రేటు అధికంగా గల జిల్లా మేడ్చల్ మల్కాజ్జిగిరి	. 2001-2011 మధ్య పట్టణ జనాభా పెరుగుదల 38.12% భారతదేశంలో రాష్ట్ర జనాభా శాతరా 2.89%
4. ప్రతి 1000 మంది జీవించి ఉన్న విల్లలకు మరణించే పిల్లల సంఖ్యనే శిశు మరణాల రేటుగా పేర్కొంటారు.	7. గృహ వనతి అనేది జనసాంద్రత వల్ల కలిగే ప్రయోజనం కాదు సమస్య.
తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో శిశు మరణాల రేటును తగ్గించడం కోసం 2016 సంవత్సరాన్ని “ది ఇయర్ ఆఫ్ న్యూ బార్న్”గా ప్రకటించింది.	8. జనాభా గణాంకాలతో పాటు జీవన ప్రమాణాలకు సంబంధించిన అనేక విషయాలు వెల్లడయ్యాయి, ఈ సర్వే ప్రకారం తెలంగాణ జనాభా 3,63,03,012 గా తేలింది. రాష్ట్రంలోని పది జిల్లాల్లో మొత్తం 1.01 కోట్ల కుంటుంబాల నుంచి సమగ్ర వివరాలను ప్రభుత్వం సేకరించింది. ఇందులో 91.38 లక్షల
2020 ప్రకారం తెలంగాణలో శిశు మరణాల రేటు- 29 (ఇండియాలో 33)	
జాతీయ శిశు మరణాల రేటులో తెలంగాణ ర్వ స్థానం రాష్ట్రంలో విభజనకు పూర్వం అత్యధికంగా శిశు మరణాల రేటు గల జిల్లా మహబూబ్ నగర్	
రాష్ట్రంలో విభజనకు పూర్వం అత్యల్పంగా శిశు మరణాల రేటు గల జిల్లా - హైదరాబాద్	
5. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఎన్.సి జనాభా శాతం: 15.44%	

కుటుంబాలు డికర్చరన్ సమర్పించాయి.
 అత్యధికంగా రంగారెడ్డి జిల్లాలో 61,36,368 మంది
 నివాసం ఉన్నట్లు సర్వేలో ఉంది. ట్రాన్స్ జెండర్స్
 (హింజాలు) అత్యధికంగా 10,965 మంది రంగారెడ్డిలో
 నివసిస్తున్నారు.
 బీ.ఎస్.లు 1,85,61,856 లక్షలు(51.08%)ఓసీలు
 78,12,88 మంది (21.50%)ఎసీలు 63,60,158
 మంది(17.50%)
 మైనార్ట్ జనాభా 52,53,710(14.46%)

9. కోత్తగా కొన్ని కులాలను యస్.టి ల జాబితాలో
 కలపడం ఫలితంగా 1961 నుండి యస్.టిల జనాభా
 పెరుగుతూ ఉంది.

10. వ్యవసాయ కార్బుకుల ఎక్కువ గల జిల్లాలు
 1. ఖమ్మం (4,14,250),
 2. నల్గొండ(3,89,621)
 3. సూర్యాపేట(3,15,838)
 వ్యవసాయ కార్బుకులు తక్కువ గల జిల్లాలు
 1. హైదరాబాద్ (23,029)
 2. మేడ్చల్ మల్కాబ్జిగిరి(44,980)
 3. కోమురం భీం ఆసిషాబాద్(99,667)
 తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కార్బుకుల శాతం
 పరంగా ఎక్కువ గల జిల్లాలు
 1. ములుగు(35.80%)
 2. జయశంకర్ భూపాలపల్లి(31.40%)
 3. జోగుళాంబ గద్వాల జిల్లా(30.07%)
 తక్కువ శాతం వ్యవసాయ కార్బుకుల జిల్లాలు
 1. హైదరాబాద్ (0.58%)
 2. మేడ్చల్ మల్కాబ్జిగిరి(1.82%)
 3. హన్సుకొండ(11.16%)

తెలంగాణ కెరిత్త,

సంస్కృతి, కళలు

(డైరెక్టర్: టి.ఎస్. బి.సి. స్టడీసల్స్ -
 నిజామాబాదు)

ఆది హిందూ ఉద్యమం

భాగ్యరెడ్డి వర్కు హైదరాబాద్ రాజ్యంలో దళిత
 ఉద్యమానికి పునాది వేశారు. ఆయనపై బ్రిహ్మాను మాజ
 ప్రభావం ఉందేది. సమాజంలో నిమ్మ వర్గాలుగా ఉ
 న్న దళితుల హక్కుల కోసం భాగ్యరెడ్డివర్కు
 పోరాదారు. ఆది హిందూ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించా
 రు. దళితులు మూలవానులని, వీరికి అది
 హిందువులని భాగ్యవర్కు పేరు పెట్టారు. విదేశాల
 నుంచి ఈ దేశానికి వచ్చిన ఆగ్రవరాల వారు మూల
 వాసులైన తమను ఆణచి, పెత్తనం చెలాయిస్తున్నారని
 భాగ్యరెడ్డివర్కు అభిప్రాయ వడ్డారు. అందుకే
 హైదరాబాద్ సంస్థానంలో ఉన్న దళితులను ఆది
 హిందువులుగా పేర్కొన్నారు. భాగ్యరెడ్డివర్కు
 హైదరాబాద్ నగరంలో జన్మించారు. ఆయన మొదటి
 పేరు భాగయ్య, ఆర్యసమాజం ఆయన సేవలకు
 1913లో వర్కులే బిరుదును ప్రదానం చేసింది.
 భాగ్యరెడ్డివర్కు 1906లో అస్సు శ్రీతా నిర్మాలన ఉ
 ద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. ఆయన 1906లో ‘జగన్’
 పేరుతో ఒక సంస్థను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సంస్థ
 సభ్యులు అస్సు శ్రీతా నిర్మాలన కోసం పనిచేశారు.
 హరికథలు, భజనలు, బహిరంగ సభల ద్వారా ప్రజల్లో
 చెతన్యం కలిగించేందుకు ఈ సంస్థ కృషి చేసింది.

భాగ్యరెడ్డి వర్కు హైదరాబాద్లో దళితుల
 సమస్యలను పరిష్కరించడానికి న్యాయ పంచాయతీ
 లు ఏర్పాటు చేశారు. అవి ప్రభుత్వ న్యాయస్థానాల్లా
 పనిచేసేవి. భాగ్యరెడ్డి వర్కు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా

వ్యవహరించేవారు. ప్రధాన లేక కేంద్ర న్యాయపంచాయతీ చాదర్ ఫూ లోని ఆది హిందూ సోషల్ సర్వీస్ లీగ్ భవనంలో కొలువు తీరేది. ఈ భవనంలోనే గ్రంథాలయం, వరనాలయం, బాలబాలికలకు పారశాలలను నిర్వహించేవారు. హరిజనుల సమస్యల పరిష్కారం కోసం భాగ్యరెండ్రి వర్ష 'ప్రైదరాబాదు' పేరుతో తెలుగు వారపత్రికలను నడిపారు. ధర్మవీర వామన నాయక, పాండురంగజోషి, మాడపాటి హనుమంత రావుల సహాయంతో భాగ్యరెండ్రి వర్ష అంబర్ పేటలో హిందూ శ్ర్వశానవాటికను ఏర్పాటు చేశారు. అంటరాని కులాల్లో ఆత్మగౌరవం పెంచడానికి చదువే పరి షైర్ మార్గమని గ్రహించిన భాగ్యరెండ్రి వర్ష, మిత్రమండలి కార్యక్రమాల్లో భాగంగా 1910లో ఇసానియా బజారులో, లింగంవల్లిలో ప్రాథమిక పార శాలలను ప్రారంభించారు. తర్వాత ఎం.ఎల్. ఆదయ్య సికింద్రాబాద్ లో ప్రారంభించిన, ఆది హిందూ పారశాలతోనప్ప వీటి సంఖ్య 26కి పెరిగింది. దళితుల విజ్ఞాపి మేరకు 1934లో నిజం ప్రభుత్వం పారశాలల నిర్వహణ చేపట్టి, వ్యయాన్ని భరించింది. 1911లో జగన్ మిత్ర మండలి 'మన్యసంఘం' గా రూపొంతరం చెందింది. శేషయ్య అధ్యక్షుడిగా, పోచ. ఎన్. వెంకటరావు ఉపాధ్యక్షుడిగా, జె.ఎస్. ముత్తయ్య సెక్రెటరీగా, భాగ్యరెండ్రి వర్ష కార్యనిర్వహక కార్యదర్శిగా పూర్తి కార్య వర్గాన్ని ఈ సంఘం ఏర్పరచుకున్నది. బాల్య వివాహాలను నిర్మాలించడం, దేవదాసి, జోగిని వంటి ఆచారాలను నిపేధించడం లక్ష్యంగా ఈ సంఘం పనిచేసింది. ఈ దురాచార నిర్మాలనకోసం భాగ్యరెండ్రి వర్ష ప్రత్యేకంగా దేవదాసీ నిర్మాలన సంఘాన్ని స్థాపించారు. ఆయన నిరంతర కృషి వలన నిజం ప్రభుత్వం తరువాత కాలంలో దేవదాసీ వ్యవస్థను నిర్మాలించింది. 1911లో ఆది హిందూ సోషల్ సర్వీస్ లీగ్ ను భాగ్యరెండ్రి వర్ష ఏర్పాటు

చేశారు. ఈ సంస్థలో అగ్రవర్షాల వారిని చేర్చించి, ఆది హిందువుల అభివృద్ధికి తోడ్పడ్డారు.

ప్రశ్నలు

1. క్రింది వారిలో తెలంగాణ దళిత ఉద్యమ పితామహునిగా పిలువబడినది ఎవరు ?

ఎ) అరిగె రామస్వామి బి) బి.యస్. వెంకట్రావు
సి) బత్తిని శ్యాంసుందర్ డి) మాదిరి భాగ్యరెండ్రి వర్ష
సమాధానం డి
2. క్రింది ఏ సంాలో మాదిరి భాగ్యరెండ్రి వర్ష జగనీత్ మండలిని స్థాపించారు ?

ఎ) 1906 బి) 1910
సి) 1911 డి) 1915
సమాధానం - ఎ
3. దళిత బాలికల కోసం సికింద్రాబాద్ లోని కాల్వబస్టిలో పారశాలను ప్రారంభించింది ఎవరు ?

ఎ) మాదిరి భాగ్యరెండ్రి వర్ష బి) కట్ట రామకృ
సి) వామన నాయక డి) పీసరి వీరన్న
సమాధానం - బి
4. 1917లో జరిగిన మొదటి ఆది ఆంధ్రాసదస్సుకు అధ్యక్షత వహించినది ఎవరు ?

ఎ) అరిగె రామస్వామి బి) బి.యస్. వెంకట్రావు
సి) బత్తిని శ్యాంసుందర్ డి) మాదిరి భాగ్యరెండ్రి వర్ష
సమాధానం - డి
5. దళితుల విద్య కొరకు 1912లో సికింద్రాబాద్ లో సునీత బాల సమాజాన్ని స్థాపించినది ఎవరు ?

ఎ) అరిగె రామస్వామి బి) బి.యస్. వెంకట్రావు
సి) బత్తిని శ్యాంసుందర్ డి) మాదిరి భాగ్యరెండ్రి వర్ష
సమాధానం - ఎ

6. 1922 లో ఆది ద్రావిడ సంఘంను స్థాపించినది ఎవరు ?

- ఎ) అరిగె రామస్వామి బి) బి.యస్. వెంకట్రావు
సి) బత్తిని శ్యాంసుందర్ డి) మాదిరి భాగ్యరెడ్డివర్రు
సమాధానం - బి

7. ప్రైదరాబాద్ నంసానంలోని దళితుల స్థితిగతులనుతెలియజేసే “దే బర్ర్” గ్రంథ రచయిత ఎవరు ?

- ఎ) అరిగె రామస్వామి బి) బి.యస్. వెంకట్రావు
సి) బత్తిని శ్యాంసుందర్ డి) మాదిరి భాగ్యరెడ్డివర్రు
సమాధానం - సి

8. 1921లో జరగిన మొదటి ఆదిహిందూ లీగ్ సదస్యుకు అధ్యక్షత వహించినది ఎవరు ?

- ఎ) ఎం.ఎల్. ఆదయ్య బి) భాగ్యరెడ్డి వర్రు
సి) పాపన్న డి) పల్లాటి శేషయ్య
సమాధానం - సి

9. 1930లో లక్ష్మీలో జరిగిన అభిలభారత ఆదిహిందూ సదస్యుకు అధ్యక్షత వహించినది ఎవరు ?

- ఎ) అరిగె రామస్వామి బి) బి.యస్. వెంకట్రావు
సి) బత్తిని శ్యాంసుందర్ డి) మాదిరి భాగ్యరెడ్డివర్రు
సమాధానం - డి

10. 1925లో జరిగిన ఆదిహిందూ సభకు అధ్యక్షత వహించినది ఎవరు ?

- ఎ) సుబేదార్ సాయన్
బి) మాదిరి భాగ్యరెడ్డివర్రు
సి) పిసినారి వీరన్
డి) అరిగె రామస్వామి
సమాధానం - ఎ.

తెలంగాణ ఆర్థిక వ్యవస్థ

(డ్రైఫ్టర్: టి.ఎస్. బి.సి. స్టడీసర్క్యూల్ - కలీంపుగర్)

జలవనరుల తరఫింపు

- ‘తెలంగాణలో పెద్ద చెరువులు 16,000 ఉండగా, తక్కువ పారకం వున్న చెరువులు 60,000 ఉండగా 5 నుంచి 10 ఎకరాల పారకం గలవి 4000 చెరువులు ఉన్నాయి. ఈ చెరువులు గొలుసుకట్టు నిర్మాణం కల్గి ఉండేవి అనగా ఎగువ చెరువులు నిండితే మిగులు నీరు దిగువ చెరువులకు చేరేది.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఈ చెరువులను నిర్మించే యడంతో నీటి పారుదల వసతులు లేక రైతులు బోరు బావులపై ఆధారపడి వ్యవసాయం చేసారు.
- ఈ తరఫు వ్యవసాయంతో రైతు ప్రైవేట్ పెట్టబడి పెరిగి, ఉత్పత్తి వ్యయం విపరీతంగా పెరిగపోయి, మిగులు కనిప్పంగా అయ్యింది.
- మొత్తం 1956-2014 (58 సం.) తెలంగాణ ప్రాంతం వివక్షతకు గురవ్వడం వలన అభివృద్ధి వేగవంతం కాలేకపోయింది.
- సహజవనరులు పుష్టిలంగా ఉన్నప్పటికిని కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాల్లో తెలంగాణకు దక్కాల్చిన నీటివాటాలు దక్కకపోవడం వల్ల వ్యవసాయ-రంగం అంతా సంక్లోభంలోకి నెట్టబడింది.
- ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రభుత్వం, అపుడు జరిగిన అవకఱవకలను సరిదిద్దే చర్యలు చేపడుతుంది. ఈ సమయంలో వెనుకబడివున్న జిల్లాలైన ఆదిలాబాద్, మహబూబ్ నగర్ మొదలగు జిల్లాలపై ఎక్కువ దృష్టి సారించాల్సిన అవసరం ఉంది.
- తెలంగాణలో చెరువులలో పూడికతీయక పోవడం, చెరువుల మరమ్మత్తులు చేయకపోవడం వల్ల రాష్ట్రంలో నీటివసతి తగ్గుటకు కారణమైనది.

8. నది దాని ఉపనదులు దానిలోని వచ్చే వాగులు, వంకలు అన్నిటిని కలిపి నది అంటారు.

అంతరాష్ట్రానది (Inter State River)

ఒక రాష్ట్రంలో పుట్టి ఒకటి కంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాలలో ప్రవహిస్తూ ఉండే దానిని అంతరాష్ట్ర నది అని అంటారు.

రాష్ట్ర అంతర్గత నది (Intra State River)

ఒక రాష్ట్రంలో పుట్టి ఆ రాష్ట్రంలోనే సముద్రంలో కలిసిపోయే నదిని ఇంట్రా స్టేట్ నది అంటారు.

జలవివాదాల పరిష్కార చట్టం - రాజ్యాంగం

ఒక రాష్ట్రంలో పుట్టి ఆ రాష్ట్రంలో సముద్రంలో కలిసిపోయే నది గురించి రాజ్యాంగం పేర్కొనేదు. కాని అంతరాష్ట్ర నది గురించి దాని వినియోగం ఆ బేసిన్ అభివృద్ధి దాని వివాదాల పరిష్కారానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక చట్టాన్ని చేయుచ్చు. చట్టం ద్వారా వివిధ పరిష్కారానికి ఒక యంత్రాంగాన్ని రూపొందించవచ్చు. ఏ కోర్టు కూడా జోక్యం చేసుకోవడానికి వీల్కేదని నియమం పెట్టవచ్చు.

పై అంతాల ఆధారంగా 1956లో (Inter State water distribution Act) అంతరాష్ట్ర నదీ జలాల చట్టం చేశారు.

దీని ప్రకారం కేంద్రప్రభుత్వం తప్పని సరిగా త్రిభూవనల్ ఏర్పాటు చేయాల్సిందే. తమ ఇష్టానుసారం చెప్పడానికి వీల్కేదు. త్రిభూవనల్ గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చాలా పరిమితులు అధికారాలు ఉన్నాయి.

నది జలాల త్రేపణ జ్ఞానక్షు - నియమాలు

త్రిభూవనల్ చైర్మన్ సుప్రీంకోర్టు సిటీంగ్ జడ్డి ఉంటారు. త్రిభూవనల్ చైర్మన్ సుప్రీంకోర్టు సిటీంగ్ జడ్డి ఉంటారు. చైర్మన్ తో పాటు నీటి పారుదల రంగానికి సంబంధించిన వ్యక్తులు జల నిర్వహణ పై అవగాహన ఉన్న నిపుణులు సభ్యులు గా ఉంటారు.

ఈ తీర్మాన అంతిమం దీనిపై 'అప్పీలు' ఉండదు అనగా తీర్మాన సరియైనదేనా, తప్పా అని మళ్ళీ సుప్రీంకోర్టు

లేదా హైకోర్టులో కేనులు వేయడానికి ఆస్కారం ఉండదు. అనగా త్రిభూవనల్ తీర్మానం అంతిమం త్రిభూవనల్ ఇచ్చే తీర్మాను అవార్డు అంటారు.

ప్రశ్నలు

1. తెలంగాణలో గోదావరి నది పరివాహక

ప్రాంతమెంత?

1) 84%   2) 76%

3) 79%   4) 68.5%

2. తెలంగాణలో కృష్ణానది యొక్క పరివాహక

ప్రాంతమెంత?

1) 79%   2) 54%

3) 56%   4) 68.5%

3. తెలంగాణలో అధిక రైతులు బావుల ద్వారానే వ్యవసాయం సాగించడానికి గల కారణమేమిటి?

1) నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులు నిర్మించకపోవడం

2) నదుల నుండి ప్రవహించే నీటిలో తెలంగాణ కు రావాల్సిన నీటి వాటా రాకపోవడం

3) చెరువుల పునరుద్ధరణ కార్బాక్రమాలను చేపట్టక పోవడం.

4) పైవన్నీ

4. ఎక్కువగా గొలుసుకట్టు చెరువుల ద్వారా సాగునీటి పారుదల జరిగే ప్రాంతం ఏది?

1. ఆంధ్ర   2) తెలంగాణ

3. 1 & 2   4) కర్ణాటక

5. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో రైతు ఆత్మహత్యలకు గల కారణం ఏమిటి?

1. దిగుబడి తగ్గడం, బోర్డు విఫలమవడం

2. అనావ్యాప్తి & భూగర్భజాలలు ఎండిపోవడం.

3. కరెంట్ చార్జీలు పెరగడం

4. పైవన్నీ

6. జూరాల ప్రాజెక్టును కృష్ణానదిపై ఎక్కుడ నిర్మించారు?

- 1) వనసర్తి   2) మహాబుట్ నగర్
 3) గద్వాల్   4) నాగర్ కర్మాల్
 7. ఈ క్రింది ప్రాజెక్ట్ లలో ఏ ప్రాజెక్ట్ వల్ల తెలంగాణ రైతులకు ఉపయోగం లేదు?
 1) నాగార్జున సాగర్   2) శ్రీశైలం
 3) జూరాల   4) పోలవరం ప్రాజెక్ట్
8. అత్యంత వివాదమైన ఆల్ఫ్ట్రోడ్ డ్యూంతో సంబంధమున్న రాష్ట్రాలను గుర్తించండి?
 1) కర్ణాటక & తెలంగాణ
 2) తెలంగాణ & ఆంధ్రప్రదేశ్
 3) మహారాష్ట్ర & తెలంగాణ
 4) కర్ణాటక & ఆంధ్రప్రదేశ్
9. నాగార్జున సాగర్ కు సంబంధించిన సరి అయిన విషయాలను గుర్తించడండి?
 1) నాగార్జున సాగర్ కుడి, ఎదుమ కాలువలకు కేటాయింపులు 132 టి.ఎం.సి.లు
 2) ఎదుమ కాల్పుకు కేటాయింపులు తర్వాత కాలంలో 106.2 తగ్గించారు.
 3) 161 టి.ఎం.సి.ల సామర్థ్యం గల నందికాండ ప్రాజెక్ట్‌ను ప్రాదుర్బాద రాష్ట్రం కొరకే ఆనాటి ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది.
 4) పైవన్నీ
10. నిజాంసాగర్ రిజర్వ్యాయర్ లోనికి ఇసుక మేటలు రాకుండా ఆపుటకు పైభాగంలో 38 టి.ఎం.సి.ల సామర్థ్యం గల ఏ ప్రాజెక్ట్‌ను నిర్మించారు?
 1) సింగూర్ ప్రాజెక్ట్   2) దేవనూర్ ప్రాజె
 3) ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్ట్   4) ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్ట్

జవాబులు

1-3	2-4	3-4
4-2	5-4	6-3
7-4	8-1	9-4
10-2		

తెలంగాణ

నైపుణ్యంతో ఉద్యోగమం

(డైరెక్టర్: టి.ఎస్. బసి. స్టాప్సర్ల్ -
మహాబుట్ నగర్)

తెలంగాణ గ్రంతింపుకై ఆరాటం

1973 నుండి 1983 మధ్యకాలంలో ఒక దశాబ్ద కాలంపాటు తెలంగాణ ఉద్యమ కారులు కొంతమేరకు స్థాంగా ఉన్నప్పటికీ తెలుగుదేశం పాటీ అధికారం చేపట్టిన ఆనంతరం ప్రత్యేక తెలంగాణ వాదులలో కదలిక వచ్చింది. ఆర్థికంగా వెనుకబడిపోతే మళ్ళీ నిలదొక్కు కోవచ్చు. రాజకీయంగా నిర్మల్కాణికి గురి అయితేమళ్ళి తెప్పరిల్లుకోవచ్చు. కానీ సాంస్కృతిక గుర్తింపుచెరిగిపోతే అస్తిత్వాన్ని కోల్పోతామని “కాళోజీ పోచ్చరించారు. 1984-94 వరకు వివిధ సద్గులు, సమావేశాలు, కరపత్రాలు, పత్రికా వ్యాసాలు, రచనలు మొదలగు వాటి ద్వారా తెలంగాణ ఉద్యమ భావవ్యాప్తిని ప్రచారం చేశాడు. తెలంగాణ ఉద్యమ భావవ్యాప్తిని ప్రచారం చేయడంలో కీలకపాత్ర పోషించినవారు - భూపతి కఅప్పమూర్తి, తోట ఆనందరావు, ఇ.వి. పద్మ నాథం, ప్రతాప్ కిషోర్, జయశంకర్ సార్, కాళోజీ, కేశవరావు జాదవ్, తెలంగాణ ప్రభాకర్ తదితరులు.

ప్రశ్నలు

- గోత్రుండ కవుల సంచికకు సంభందించి సరైన వాఖ్యాలు గుర్తించండి?
- ఆధునిక కాలంలో తెలుగులో వెలువడిన మొట్ట మొదటి కవితా సంకలనం
- ఇది 1934వ నంవత్సరంలో నురవరం ప్రతాప రెడ్డి చే ప్రచురించబడింది
- గోత్రుండ కవుల సంచిన తెలంగాణ ఆధునిక

సమాజానికి ఇక్కడి ప్రజల మనోభావానికి నిదర్శనం ది. ఈ నంచికలో 324 తెలంగాణ కవుల పేర్లని వారు రాసిన కవితలని ప్రచురించారు

1. ఎ, బి, డి
2. ఎ, బి, సి
3. బి, సి, డి
4. ఎ, బి, సి, డి

2. రెండు రాష్ట్రాల మధ్య లేదా రెండు ప్రాంతాల మధ్య అసమానతలకు కారణం?

- ఎ.గ్రామీణాభివర్ధిలోపం
- బి.వ్యవసాయరంగాల నిర్దిష్టం, పేదరికం
- సి. సామాజిక రంగాల వెనుకబాటు
- డి.ప్రజల్లో, నిరాశ, నిస్పత్తి అంశాలు లేకపోవటం

1. ఎ, బి, బి
2. బి, సి, డి
3. ఎ, సి, డి
4. ఎ, బి, సి, డి

3. ఒక ప్రాంత ప్రజల “గుర్తింపును సుస్థిరం” చేసే శక్తిసమర్థతా రాజకీయ అంశాలకంటే ఈకింది ఏ అంశానికి అధికంగా ఉంది?

1. సహజ సంపద
2. పారిశ్రామిక వర్గాలు
3. వనరులు
4. సాంస్కృతిక అంశం

4. “ద్రావిడ సంస్కృతి సెంటీమెంటు” ను మందు ఉచి హిందికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి తమభాష జౌన్‌త్వాన్ని కాపాడుకొన్న రాష్ట్రం?

1. కేరళా
2. తమిళనాడు
3. మధ్యప్రదేశ్
4. మహారాష్ట్ర

5. “తెలుగువారి ఆత్మాభిమానం సెంటీమెంటు” ను వాడుకొని అధికారం కైవసం చేసుకొన్నవారు ఎవరు?

1. చంద్రబాబునాయడు
2. ఎన్. టి. రామారావు
3. వై.ఎస్. రాజశేఖర్
4. పైవారందరూ

6. 1910లో గురుజడ అప్పురావు రచించిన ఏ కథ తెలుగులో రచించబడిన మొదటి కథగా చెప్పేవారు?

1. జీవన ప్రయాణం
2. మనుసులో మాట
3. తెలుగు నీడలు
4. దిద్దుబాటు

7. 1902 లో భండారు అచ్చమాంబ రచించిన ఏ కథ తెలుగులో వెలువడిన మొదటి కథాని పరిశోధకులు తేల్చారు?

1. ధనుంజేయ చరిత
2. ధనవత్రయోదశి
3. వెలుగు నీడలు
4. మనుసులో మాట

8. “ఆస్తిత్వం” కి సంభందించి సరైన వాఖ్యంలు గుర్తించండి?

- ఎ. ఆస్తిత్వం అనేది అంతరాత్మ ప్రబోదం. ఒక అనిర్వచనీయమైన మానసిక స్ఫురణ

- బి. ఆస్తిత్వం కారణంగానే ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఎన్నో ఉద్యమాలు వందల నంత్యరాలుగా కొనసాగుతున్నాయి

- సి. ఆస్తిత్వం ఆధారంగానే ఆంధ్రాలు మద్రాసు రాష్ట్రం నుండి విడిపోయి ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పరుచుకొన్నారు

- డి. ఆస్తిత్వం ఆధారంగానే “తమిళ తంబి” లు హిందికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి భాషా జౌన్‌త్వాన్ని కాపాడుకొన్నారు

1. ఎ, బి, సి
2. ఎ, బి, డి
3. బి, సి, డి
4. ఎ, బి, సి, డి

9. తెలంగాణ ప్రజలు చేపట్టిన పోరాటాలకు సంభందించి సరైన వాఖ్యంలు గుర్తించండి?

- ఎ. తెలంగాణలో జరిగిన పోరాటాలు ప్రధానంగా “పెత్తందారీ వ్యవస్థ” కు వ్యతిరేఖించిన పోరాటాలు

బి. తెలంగాణ పోరాటంలో ముఖ్యంగా ముడి వడిన అంశాలు స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యం, స్వపరిపాలన

సి. తెలంగాణ ప్రజలు చేపట్టిన పోరాటాల వెనుక అంతర్గతంగా ప్రవహించిన ఆరాటాలు

డి. తెలంగాణ మేదావులు, రచయితలు, కవులు ముక్తకంరంతో తెలంగాణ సాంస్కృతిక అస్తిత్వ పోరాటానికి శంఖారావాన్ని పూరించారు

1. ఎ, బి, సి   2. బి, సి, డి
3. ఎ, సి, డి   4. ఎ, బి, సి, డి

10. సరైన వాఖ్యంలు గుర్తించండి

ఎ. తెలంగాణలో సేద్యానికి నీటిపారుదలకు దాదాపు 70 శాతం గొట్టపు బావులే ఆధారం

బి. తెలంగాణలో వ్యవసాయం చాలా పెద్ద మొత్తం పెట్టుబడితో కూడుకొన్నది

సి. తెలంగాణ రైతులతో పోల్చినమ్మడు ఆంధ్రప్రదేశ్ తెగించాడోలో ఉన్న రైతులు తక్కువ వ్యయంతో అధిక ఉత్పత్తిని సాధించగలుగుతున్నారు

డి. తెలంగాణ సాంప్రదాయానికి అవకాశం ఎక్కువగా ఉంది

1. ఎ, బి, సి   2. బి, సి, డి
3. ఎ, సి, డి   4. ఎ, బి, సి, డి

సమాదానాలు

- 1) 2   2) 4   3) 4   4) 2   5) 2
6) 4   7) 2   8) 4   9) 4   10) 1

తెలంగాణ గ్రిభుష్య ఏంజెలు

(డైరెక్టర్: టి.ఎస్. జి.సి. స్టడీసెల్స్ - నల్గొండ)

ఉపాధ్యాతం

తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని రైతులకు బ్యాంకుల నుంచి పంట రుణాలను ఇస్తుంది. రుణాలను రుణమాఫీ పథకాలు కింద మాఫీ చేస్తుంది మరియు రైతులకే కాకుండా పారిశ్రామిక వేత్తలకు కూడా రుణాలు ఇష్టుడం, పేరల కోసం అనేక కొత్తపుట్టాకాలు ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టడం వెనెక ముఖ్య ప్రధాన ఉద్దేశం అన్ని వర్గాలను అభివృద్ధి పథకంలోనికి తీసుకురావడం.

ప్రశ్నలు

1. తెలంగాణ ప్రభుత్వం అమలు పరుస్తున్న రైతుల రుణమాఫీ పథకం కింద ఈ క్రింది రుణాలు మాఫీ కావు.

ఎ) వాణిజ్య బ్యాంకుల దగ్గర తీసుకున్న పంటరుణాలు.

బి) సహకార సంస్థల దగ్గర తీసుకున్న పంట రుణాలు.

సి) ప్రాంతీయ గ్రామీణ బ్యాంకుల దగ్గర తీసుకున్న పంట రుణాలు

డి) వడ్డీ వ్యాపారుల దగ్గర తీసుకున్న రుణాలు.

2. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడాన తర్వాత నీటిపారుదల సౌకర్యం పెంచడం కోసం ఈ క్రింది ప్రయత్నం జరిగింది?

ఎ) కాళేశ్వరం లాంటి భారీ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం.

బి) మిషన్ కాకతీయ క్రింద చెరువులలో పూడికి తీయటం.

సి) చెక్కడ్యాంల నిర్మాణం.

డి) కైవల్యం

3. తెలంగాణలో అమలవుతున్న “రైతుబంధు” పథకంను గూర్చి క్రింది వాటిలో సరైనది.

ఎ) 2018 సంస్కరించి ఆరంభించాలి.

బి) ప్రస్తుతం ప్రతి ఎకరంకు ప్రతి ఎడాది రూ. పదివేలు ఇస్తున్నారు.

సి) ఈ పథకం లభ్యిదారుల సంఖ్యలో 73.63% ఉ పొంతరైతులు (గరిష్టంగా 2.47 ఎకరాలు కలిపారు.

డి) పైవనీ.

4. తెలంగాణలో కోళ్ళ పెంపకంకు సంబంధించి క్రింది వాటిలో సరైనది?

ఎ) 2021 - 22 సంస్కరించి దేశంలో జరిగిన కోడిగుడ్ల ఉత్పత్తిలో తెలంగాణ మూడవ స్థానంలో ఉంది.

బి) భారతదేశంలో జరిగిన మొత్తం కోడిగుడ్ల ఉత్పత్తిలో తెలంగాణ వాటా 13%

సి) తెలంగాణ ప్రభుత్వం 2015 సంస్కరించి కోళ్ళాఫారంలకు గరిష్టంగా 200 యూనిట్ల వరకు ఉ చిత విద్యుత్ సరఫరా చేస్తుంది.

డి) పైవనీ.

5. తెలంగాణలో మహిళా పారిశ్రామిక వేత్తలను ప్రోత్సహించడం కోసం ఏ సంస్కరించారు.

ఎ) 2014

బి) 2015

సి) 2016

డి) 2017

6. ఈ క్రింది వ్యాఖ్యలను చదివి సమాధానం గుర్తించుము.

ఎ) తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సగటు భూకమతం పరిమాణం ఒక పోకట్ట.

బి) తెలంగాణ సగటు భూకమతం పరిమాణం దేశంలోని సగటు భూకమతం పరిమాణం కంటే తక్కువ.

పైవనీ

ఎ) ఎ మరియు బి ఓప్పు

బి) ఎ ఓప్పు, బి తప్పు

సి) ఎ తప్పు, బి ఓప్పు

డి) ఎ మరియు బి రెండూ తప్పు

7. తెలంగాణ పారిశ్రామిక రంగం గూర్చి (క్రిందివాటిలో) సరైనది?

ఎ) తెలంగాథ స్థాల అదనపు ఉత్పత్తి విలువలో పారిశ్రామిక రంగం వాటా 18.96%

బి) తెలంగాణ ఉద్యోగితలో పారిశ్రామిక రంగం వాటా 21%

సి) 2022-23 సంస్కరించి పారిశ్రామిక రంగం నామ మాత్రమపు స్థాల అదప్పే విలేవలో పెరుగుదల 10.5%

డి) పైవనీ

8. తెలంగాణ ప్రభుత్వం డొజండియా అనే పథకం కింద పారిశ్రామిక వేత్తలకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం క్రింది సహకారం ఇస్తుంది?

ఎ) స్టోంపు ద్వారా తిరిగి ఇవ్వడం.

బి) విద్యుత్ వ్యయం తిరిగి ఇవ్వడం.

సి) వడ్డిలో సబ్మిట్.

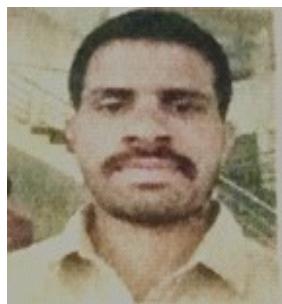
డి) పైవనీ ఇస్తుంది.

9. తెలంగాణ ప్రభుత్వం పేదరికపు రేఖ బహుముఖ పేరదికంకు సంబంధించి క్రింది వ్యాఖ్యలను చూడుము.

ఎ) పేదరికపు రేఖ ఆర్థిక కోణంను మాత్రమే సూరాస్తుంది.

విజయ రాఘవ

క.శ్రీనివాస్ - జూనియర్ అసిస్టంట్

శ్రమించిన తీరు: 2013 నుంచి నన్నద్దమవుతున్నాడు. 2014లో ఎమ్మెన్నీ పూర్తయింది. ఓయ్యా క్యాంపస్ లో ఎల్ ఎల్ బీ చేస్తున్నాడు. జగదేవపూర్ మండలం ధర్మారం కార్బూడరీగా పని చేస్తున్నాడు. 2019లో సిద్ధిపేట బీసీ స్టడీ సరిక్కల్లో గ్రూప్ - 1, 2, 3 కోర్సులో భాగంగా శిక్షణ తీసుకున్నాడు. ఏడేళ్లగా సర్కారు కొలువుకు శ్రమించాడు. అమ్మానాన్నలు పెద్దగా చదువుకోకపోయినా వెన్నంటే ఉంటూ ప్రోత్సు హించారు. వైద్య విధాన పరిషత్త విభాగంలో జూనియర్ అసిస్టంట్ గా కొలువు దక్కింది. ప్రైదరాబాద్ లో రెండేళ్ల పాటు ఉన్నాడు. అక్కడ ఇంటి అద్దె కట్టేందుకు ట్యూషన్స్ చెప్పాడు.

అశోక్ & మహేందర్, జూనియర్ అసిస్టంట్

సిద్ధిపేట టోన్ : ప్రభుత్వం నిరుపేద అభ్యర్థుల కోసం ఏర్పాటు చేసిన స్టడీ సరిక్కల్లో శిక్షణ పొందిన అభ్యర్థులు ఉద్యోగాల్లో సత్తా చాటుతున్నారు. గ్రూప్ - 4 ఫలితాల్లో సిద్ధిపేట బీసీ, ఎస్సి స్టడీ సరిక్కల్లో శిక్షణ తీసుకున్న నలుగురు ఉద్యోగాలను కైవసం చేసుకున్నారు. ఈ సందర్భంగా స్టడీ సరిక్కల్లో దెరెక్టర్లు

రాములు, శ్రీకాంత్లు మాట్లాడుతూ రెండు నెలల కాలం పాటు నైపుణ్యం కలిగిన అధ్యాపకులతో శిక్షణ ఇచ్చామన్నారు. వారికి ఈ శిక్షణ విజయం వైపు నడిపించాయన్నారు. బీసీ స్టడీ సరిక్కల్లో 50 మంది శిక్షణ పొందగా శ్రీనివాస్, నరేష్ జూనియర్ అసిస్టంట్ ఉద్యోగాలకు ఎంపికయ్యారన్నారు. ఎస్సి స్టడీ సరిక్కల్లో శిక్షణ తీసుకున్న దుబ్బాక మండలం పెద్దగుండవెల్లి గ్రామానికి చెందిన గుండెల్లి అశోక్ జూనియర్ అసిస్టంట్ గా, బెజ్జంకి మండలం గాగిజ్లాపూర్వు చెందిన మహేందర్ టైపిస్టు ఉద్యోగాలకు సెల్క్స్ అయ్యారన్నారు. స్టడీ సరిక్కల్లో నైపుణ్యం కలిగిన వారితో శిక్షణ ఇప్పిస్తున్నామన్నారు. ఉద్యోగాలకు ఎంపికైన అభ్యర్థులను అభినందించారు.

రాబోయే పోటీ ఏర్కుల లాంటిఫికేషన్లు

1. TS KGBV & URSs Various Vacancy 2023: (1241)

సంక్లిష్ట సమాచారం : తెలంగాణ కస్తూర్మా గాంధీ బాలికా విద్యాలయ (TS KGBV) & అర్ధన రెసిడెన్షన్లు సూల్నీ (TS URS) కాంట్రాక్ట్ ప్రాతిపదికన స్పెషల్ ఆఫీసర్, ఫిజికల్ ఎడ్యూకేషన్ టీచర్, PGCRT & CRT ఖాళీల భర్తికి నోటిఫికేషన్ ప్రకటించింది. ఖాళీ వివరాలపై ఆసక్తి ఉన్న మరియు అన్ని అర్థత ప్రమాణాలను పూర్తి చేసిన అర్థతగల అభ్యర్థులు నోటిఫికేషన్నను చదివి ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.

- ◆ ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేయడానికి ప్రారంభ తేదీ : 26-06-2023
- ◆ ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి చివరి తేదీ : 05-07-2023

2. RBI Various Vacancy 2023 : (66)

సంక్లిష్ట సమాచారం : రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) దేటా సైంటిస్ట్, దేటా ఇంజనీర్, IT సెక్యూరిటీ ఎక్స్‌ప్రైజ్, నెట్‌వర్క్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ & కాంట్రాక్ట్ ప్రాతిపదికన ఇతర ఖాళీల భర్తికి నోటిఫికేషన్ ఇచ్చింది. ఖాళీ వివరాలపై ఆసక్తి ఉన్న అభ్యర్థులు మరియు అన్ని అర్థత ప్రమాణాలను పూర్తి చేసిన అభ్యర్థులు నోటిఫికేషన్నను చదివి ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.

- ◆ ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేయడానికి ప్రారంభ తేదీ : 21-06-2023
- ◆ ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి చివరి తేదీ : 11-07-2023

టి. ఎస్. బి. సి. స్కూల్ సర్కార్

స్కూల్ మెటీరియల్ & MCQS కశోలో

వసాహల్ స్కూల్ లో

Website link

<https://www.tsbcstudycircles.cgg.gov.in> (Study Material)

YouTube Link

<https://www.youtube.com/channel/tsbcstudycircle>
(Online Video Classes Live & Recorded)

Facebook Link

<https://www.facebook.com/TS-BC-Study-Circles>
(Follow for latest news about TS BC Study Circles)

